

Ang Maayong Balità parti kay Hesu-Kristo nga Gingsulat ni LUCAS Pasayod

Ini nga Maayong Balità hay gingsulat ni Lucas, isa ka doktor nga nagtuo kay Hesu-Kristo. Kag ini hay para kay Teofilus, isa ka mataas nga opisyal sa Roma. Si Lucas da ang nagsulat ng isa pa nga libro, Ang Ginghamon ng mga Apostoles.

Gingpaintindi diri ni Lucas nga si Hesus ang gingpangakò ng Dios nga Manluluwas ng Israel kag ng tanan nga tawo sa kalibutan. Si Hesus hay gingsugò ng Dios agud iwali sa mga pobre ang Maayong Balità (4:18-19). Ngani mababasa sa ini nga libro ang sobra nga pagpalanggà ni Hesu-Kristo sa mga ginahugaan, mga ginaluko kag mga ginapakamenos ng iban. Nakasulat da diri ang iya pagpang-ayo sa mga may sakit kag sa mga ginasapian.

Mababasa diri ang mga natabò sa kabuhì ni Hesus nga wayà nakasulat sa iban nga libro, halimbawà: ang pagdayaw ng mga anghel kag pagbisita ng mga pastor ng karnero kag ang pagpabilin ni Hesus sa templo nang binatilyo pa lang siya. Ang Manggaranon kag si Lazaro, Ang Maayo nga taga-Samaria kag Ang Naduyà nga Ungà.

Gingtaw-an da ning importansya ni Lucas ang pagpanudlò ni Hesus parti sa pagpangamuyò, ang gahom ng Espiritu Santo, ang pagbulig

ng mga babayi sa ministryo ni Hesus, ang pagpatawad ng Dios sa mga makasal-anan kag ang pagpreparar sa pagbalik ni Hesus.

¹ Halangdon nga Teofilus:

Kadamò na ang nagtinguhà nga magsulat parti sa mga natabò diri sa aton sa mga gingpahambay ng Dios paagi sa mga propeta* sa aton mga kalulo-lulohan. ² Ang inda gingsulat hay halin sa gingbalità ng mga tawo nga imaw gid sinda ang nakakità magtunà pa nang una kung ano ang ginghuman ni Ginoong Hesus kag nagwali parti sa iya. ³ Ging-uisà ko gid maayo ini tanan halin sa gingtunaan. Ngani, halangdon nga Teofilus, naisip ko nga mas maayo kung pakaayuhon ko pa gid ang pagpasunod sa gingbalità ninda kag ipadaya sa imo. ⁴ Ginghuman ko ini kay gusto ko nga masayuran mo nga ang gingbalità sa imo hay matuod gid kag wayà kuyang.

Ang Propesiya sa Pag-ungà kay Juan nga Miyugbawtismo

⁵ Nang si Herodes ang harì sa Judea, may parì didto nga ang iya pangayan hay si Zacarias nga halin sa grupo ng kaparian nga mga inapo ni Abia. Ang iya asawa nga si Elizabet hay isa sa mga inapo ni Aaron nga parì da. ⁶ Ini nga mag-asawa hay nagakabuhì ning matarong sa panirò ng Dios. Ginasunod ninda maayo ang tanan nga Kasuguan kag mga regulasyon ng Ginoo. ⁷ Pero wayà sinda ungà kay baog si Elizabet kag maguyang na sinda.

⁸ Niyan, nag-abot ang adlaw nga si Zacarias kag ang iya grupo ang magaserbisyo sa suyod ng templo ng Dios. ⁹ Paagi sa regulasyon ng mga pari nga pagbunot-bunutan, siya gid ang napili nga magsunog ng insenso sa altar* ng Dios. Ngani nagsuyod siya sa templo. ¹⁰ Mintras nagasunog siya ng insenso, kadamò nga tawo ang nagatipon sa luwas kag nagapangamuyò.

¹¹ Niyan, nagpakità sa iya ang anghel halin sa Ginoo nga nagatindog sa tuo ng altar nga ginasunogan ng insenso. ¹² Nang makità ni Zacarias ang anghel, nangayag gid siya kag nagpangurog sa kahadlok. ¹³ Pero naghambay ang anghel sa iya, “Zacarias, ayaw mahadlok kay gingsabat na ng Dios ang imo pangamuyò. Si Elizabet nga imo asawa magaugà ng lyaki kag pangayanan mo siya ning Juan. ¹⁴ Malilipay gid kamo sa iya kag madamò da ang malilipay kay matatawo siya, ¹⁵ kay magiging importante gid siya sa panirò ng Ginoo. Indi siya dapat mag-inom ning ilimnon o aber ano nga inumon nga nakakabayong. Kay tunà nang yadto pa siya sa tiyan ng iya nanay, napunò na siya ng Espiritu Santo. ¹⁶ Kag pabalikon niya ang kadamò nga Israelita sa Ginoo nga inda Dios. ¹⁷ Magauna siya sa Ginoo agud ipreparar ang mga tawo sa iya pag-abot. Humanon ini ni Juan paagi sa gahom ng Espiritu Santo nga pareho sa gingtao kay Elias nga propeta nang una. Pakaayuhon niya ang bukun maayo nga relasyon ng mga tatay kag mga unguà kag pabalikon niya ang mga tawo nga wayà nagatuman sa Dios sa maayo kag matarong nga

pagkabuhì.”

¹⁸ Niyan, nagpangutana si Zacarias sa anghel, “Pauno ko masiguro nga matatabò ang ginghambay mo kay maguyang na ako kag imaw da ang akon asawa?”

¹⁹ Nagsabat ang anghel, “Ako si Gabriel nga miyugserbisyo ng Dios nga yadto permi sa iya presensya. Kag gingsugò niya ako diri para masayuran mo ining Maayong Balità*. ²⁰ Pero tungod wayà ka nagpati ng akon ginghambay sa imo, magiging apà ka hasta sa adlaw nga matuman ang akon ginghambay. Matutuman gid ini sa adlaw nga gingpilì ng Dios.”

²¹ Niyan, ang mga tawo sa luwas hay nagahinuyat kay Zacarias. Natingaya gid sinda kung basi kadugay siya sa suyod ng templo. ²² Pagluwas niya indì na siya makahambay kag nagasinyas na lang siya sa mga tawo. Ngani nasayuran ninda nga may gingpakità ang Dios sa iya sa suyod. Tunà adto, naging apà na siya.

²³ Pagkatapos ng pagserbisyo ni Zacarias sa templo, nag-ulì siya sa inda. ²⁴ Wayà magdugay nagnabdos si Elizabet kag wayà na gid siya nagluwas sa inda bayay sa suyod ng lima ka bulan. ²⁵ Hambay ni Elizabet, “Gingkaluy-an gid ako ng Ginoo kay gingbuoy na niya ang akon kahuy-anan sa mga tawo kay baog ako.”

Ang Propesiya sa Pag-ungà kay Hesus

²⁶ Nang unom na ka bulan ang pagnabdos ni Elizabet, gingsugò liwat ng Dios ang anghel nga si Gabriel sa Nazaret nga isa sa mga banwa sa probinsya ng Galilea. ²⁷ Igwa siya gingpahambay

sa isa ka birhen nga ang pangayan hay si Maria. Kyasayon na siya kay Jose nga isa sa mga inapo ni Haring David. ²⁸ Pag-abot ng anghel kay Maria, naghambay siya, “Maayo nga adlaw, Maria. Magkalipay ka kay ang Dios yarà sa imo! Ginataw-an ka niya ning kadakò nga pabor.”

²⁹ Nang mabatian ini ni Maria, nalibog gid siya kag ginahunahunà niya kung ano ang gusto hambayon ng anghel. ³⁰ Naghambay liwat ang anghel sa iya, “Maria, ayaw mahadlok. Ang Dios hay nalipay gid sa imo. ³¹ Maganabdos ka kag magaungà ning lyaki kag pangayanan mo siya nga Hesus. ³² Magiging bantog siya kag pagatawagong nga Ungà ng Pinakamataas nga Dios. Kag humanon siya ng Ginoong Dios nga hari pareho ng iya kalulo-lulohan nga si Haring David. ³³ Magahari siya sa mga inapo ni Jacob hasta sa wayà ning katapusan kag ang iya gingharian indì gid maduduyà.”

³⁴ Nagpangutana si Maria, “Pauno baya ini matabò kay birhen pa ako?”

³⁵ Nagsabat ang anghel, “Magaabot sa imo ang Espiritu Santo kag pagagamhan ka ng Pinakamataas nga Dios. Ngani ini nga ungà nga matatawo hay balaan kag pagatawagong siya nga Ungà ng Dios. ³⁶ Isipa na lang ang imo hali nga si Elizabet. Ginahambay ng iban nga baog siya. Pero niyan nabdos na siya ning unom ka bulan, aber maguyang na gid siya. ³⁷ Kay sa Dios, wayà gid ning imposible!”

³⁸ Nagsabat si Maria, “Ulipon lang ako ng Ginoo. Kabay pa nga matuman sa akon ang imo

ginghambay.” Pagkatapos, naghalin ang anghel.

Ang Pagbisita ni Maria kay Elizabet

³⁹ Wayà magdugay, nagpreparar si Maria kag dali-dali nga nagkadto sa isa ka banwa sa kabukiran ng Judea. ⁴⁰ Pag-abot niya didto, nagsuyod siya sa bayay ni Zacarias kag gingkamusta si Elizabet. ⁴¹ Nang mabatian ni Elizabet ang boses ni Maria, naghinukay ang ungà sa suyod ng iya tiyan. Niyan napunò si Elizabet ng Espiritu Santo. ⁴² Naghambay siya ning makusog kay Maria, “Sa tanan nga mga babayi, ikaw gid ang ginataw-an ng Dios ng pinakamadakò nga pagpakamaayo kag ining matatawo nga ungà hay taw-an da ning pagpakamaayo. ⁴³ Sin-o gid abi ako para taw-an importansya nga bisitahon ng nanay ng akon Ginoo? ⁴⁴ Kay nang mabatian ko ang imo pagpangamusta, naghinukay ang ungà sa suyod ng akon tiyan sa sobra nga kalipay. ⁴⁵ Malipay ka gid kay gingpatihan mo nga matutuman ang gingpahambay sa imo ng Ginoo.”

Ang Pagdayaw ni Maria sa Dios

- ⁴⁶ Naghambay si Maria,
 “Ginadayaw ko ang Ginoo halin sa akon tagipuson!
- ⁴⁷ Kag nalilipay gid ang akon espiritu sa Dios nga Manluluwas nakon,
- ⁴⁸ kay gingdumdom gid niya ako nga kubos niya nga ulipon!
 Ngani tunà niyan, magahambay ang tanan nga ako malipayon,

49 tungod sa mga makatitingaya nga butang nga ginghuman sa akon ng Dios nga makagahom.

Ang iya balaan nga pangayan dayawon!

50 Naluluoy gid siya sa tanan nga matinahuron; tunà pa nang una hasta sa paabuton nga henerasyon.

51 Gingpakità niya ang iya gahom kay gingpalayas niya ang mga hambugon para indì matuman ang inda handom.

52 Gingpababà niya ang mga hari sa inda mga trono, kag gingpataas niya ang mga mapinaubuson.

53 Gingtaw-an niya ng tanan nga maayo ang mga nagugutom, pero wayà gid may mabubuoy ang mga manggaranon.

54 Gingtuman niya ang iya gingpromisa sa aton mga kalulo-lulohan, ngani ang iya suluguon nga mga Israelita iya gingbuligan.

55 Wayà gid siya nalimot nga si Abraham kaluyan kag ang iya mga inapo hasta sa wayà katapusan!”

56 Kag nag-istar si Maria didto kana Elizabet ng tuyo pa ka bulan. Pagkatapos nag-uli na siya sa inda.

Ang Pag-ungà kay Juan nga Miyugbawtismo

57 Nag-abot na ang oras ng pagbatyag ni Elizabet kag nag-ungà siya ning lyaki. 58 Nang mabatian ng mga kalapit kag mga hali niya nga dakò ang kaluoy ng Dios sa iya, nalipay da sinda.

⁵⁹ Nang wayo na ka adlaw ang ungà, nagtipon ang mga kalapit kag mga hali nina Elizabet sa inda bayay kay ipapaltak* na ang lapsag.* Pangayanan kuntà ninda ini nga Zacarias pareho sa iya tatay ⁶⁰ pero naghambay si Elizabet, “Bukon! Dapat Juan ang ipangayan sa iya.”

⁶¹ Hambay ninda, “Basi? Wayà Juan nga pangayan aber sin-o sa indo mga hali!”

⁶² Nganì gingsinyasan ninda ang tatay kung ano ang iya gusto nga ipangayan sa lapsag. ⁶³ Nagsinyas siya nga taw-an siya ning masusulatan kag gingsulat niya, Juan ang pangayan niya. Natingaya gid sinda tanan. ⁶⁴ Adto nga daan nakahambay si Zacarias kag nagdayaw siya sa Dios. ⁶⁵ Hinadlukan ang inda mga kalapit kag ang tanan nga natabò hay nakaabot sa tanan nga baryo sa kabukiran ng Judea. ⁶⁶ Ging-inisip ng tanan nga tawo nga nakabati ang parti sa natabò kag nagpinangutan-an sinda, “Ano baya ang matatabò sa ini nga ungà pagbahoy niya?” Kay ang gahom ng Ginoo nakikita gid nga yara sa iya.

Ang Pagdayaw ni Zacarias sa Dios

⁶⁷ Niyan, napunò ng Espiritu Santo si Zacarias nga tatay ni Juan kag imaw ini ang gingpahambay sa iya ng Dios:

⁶⁸ “Dayawon ang Ginoo nga Dios ng Israel!

Nagkari na siya sa aton nga iya gingpili nga mga tawo para luwason kita sa aton kasalanan.

---

* **1:59** 1:59 Imaw ini ang patakaran ng mga Judio sa pagpaltak ng lapsag nga lyaki pag-abot ng wayo ka adlaw.

- 69 Kay gingpadaya niya sa aton ang makagagahom nga Manluluwas nga inapo ni David nga iya suluguon.
- 70 Imaw ini ang iya gingpahambay paagi sa iya mga balaan nga propeta nang una pa gid.
- 71 Nagpromisa siya nga luwason niya kita sa aton mga kaaway kag sa tanan nga nagabatò sa aton.
- 72 Naghambay siya nga kaluy-an niya ang aton mga kalulo-lulohan, kag indì gid niya pagkalimutan ang iya gingpromisa sa iya balaan nga kasugtanan sa inda.
- 73 Nagpanumpà siya sa aton kalulo-lulohan nga si Abraham nga ⁷⁴ tabangan niya kita sa aton mga kaaway para makaserbisyo kita sa iya nga wayà gid ginakahadlukan
- 75 kag maging balaan kag matarong kita sa iya panirò hasta nga may ginhawa pa kita.”
- 76 Niyan naghambay si Zacarias sa iya ungà, “Ikaw, Nonò, pagatawag ka nga propeta ng Pinakamataas nga Dios. Magauna ka sa aton Ginoo para ipreparar ang mga tawo sa iya pag-abot.
- 77 Tutudluan mo ang iya mga tawo para maluwas sinda kag mapatawad ng Dios ang inda kasal-anan,
- 78 kay ang aton Dios maluluy-on kag mapinalanggaon.

Pareho sa pagsubat ng adlaw nga may daya
nga kahayag ang pagpadaya ng Dios ng
Manluluwas halin sa langit,

⁷⁹ para mahayagan ang mga nagakabuhì sa
kaduyom kag nahahadlok sa kamatayon.†
Magatudlò siya sa aton kung pauno
magkaigwa maayo nga relasyon sa Dios
kag sa aton isigkatawo.”

⁸⁰ Kag nagbahoy si Juan nga makusog ang iya
espiritu. Nag-istar siya sa tiway nga lugar hasta
sa tyempo nga nagpakità siya kag nagwali sa mga
Israelita.

2

Ang Pag-ungà kay Hesus sa Betlehem

Mateo 1:18-25

¹ Nang adto nga tyempo, naghuman ang Em-
perador ng Roma nga si Augustus ning kasuguan
nga ang tanan nga tawo nga sakop ng iya
gingharian hay dapat magpalista. ² Ini ang una
nga sensos nang si Quirinius ang gobernador sa
probinsya ng Syria. ³ Ngani nagpangbalik ang
tanang nga mga tawo sa kaugalingon ninda nga
banwa para magpalista.

⁴ Niyan naghaling si Jose sa Nazaret nga sakop
ng Galilea kag nagkadto sa Betlehem nga sakop
ng Judea kung sa diin natawo si Haring David.
Didto siya nagkadto kay isa siya sa mga inapo ni
David. ⁵ Gingdaya niya si Maria nga kyasayon
na sa iya para magpalista da didto. Si Maria hay

---

† **1:79** 1:79 Kay nagakasalà sinda kag wayà ning kasiguruhan
nga magkaigwa ning kabuhì nga wayà katapusan.

paungaon na ⁶ kag nang yadto na sinda sa Betlehem, nag-abot ang adlaw nga nagbatyag na siya. ⁷ Nag-ungà siya ning panganay nga lyaki kag gingputos niya ini ning hamo kag gingpahigdà sa ginabutangan ng sabsabon. Yadto sinda sa kug-ungan ng mga hayop kay wayà na sinda madayunan.

Ang mga Pastor ng Karnero kag ang mga Anghel

⁸ Adto da nga gab-i, ang mga pastor* ng karnero hay yadto sa pasabsaban nga malapit sa Betlehem nga nagabantay ng inda mga hayop. ⁹ Kag gulpi lang nagpakità ang anghel ng Ginoo sa inda kag nahayagan sinda ning kahayag ng Ginoo. Hinadlukan gid sinda, ¹⁰ pero naghambay ang anghel, “Ayaw kamo mahadlok; nagkari ako sa indo para ipasayod ang Maayong Balità nga magatao ning dakò nga kalipay sa tanan nga tawo. ¹¹ Kay sa ini nga adlaw, natawo sa banwa ni Haring David ang indo Manluluwas. Siya ang Ginoo nga ginatawag nga Kristo*. ¹² Ini ang tandà nga matuod ang akon ginahambay: makikità nindo ang lapsag nga nakaputos ning hamo nga nagahigdà sa ginabutangan ng sabsabon.”

¹³ Kag gulpi lang nagpakità ang madamò pa gid nga mga anghel halin sa langit. Kaibahan ng nauna nga anghel, nagdayaw sinda tanan sa Dios. Nagkanta sinda,

¹⁴ “Dayawon ang Dios sa pinakamataas nga langit
kag sa mga tawo nga nagapalipay sa iya,
katawhayan*!”

¹⁵ Pagbalik ng mga anghel sa langit, naghambay ang mga pastor ng karnero sa isa kag isa, “Mos, makadto kita sa Betlehem, tan-awon naton ining gingpasayod ng Ginoo sa aton.”

¹⁶ Ngani nagdali-dali sinda nga nagkadto sa Betlehem kag didto nakita ninda sina Maria kag Jose kag ang lapsag nga nagahigda sa ginabutangan ng sabsabon. ¹⁷ Nang makita ng mga pastor ng karnero ang lapsag, gingpamalita ninda ang ginghambay ng anghel parti sa iya. ¹⁸ Kag natingaya gid ang tanan nga nakabati sa gingbalita ninda. ¹⁹ Pero gingtago ni Maria sa iya tagipusuon ang tanan nga natabo kag ginahunahunà niya ini permi. ²⁰ Niyan, nagbalik ang mga pastor ng karnero sa pasabsaban nga nagakanta kag nagadayaw sa Dios tungod sa tanan nga inda nakita kag nabatian kay napa-matuuran gid ninda ang ginghambay ng anghel.

Ang Pagpangayan kag Paghalad kay Hesus sa Templo

²¹ Nang wayo na ka adlaw ang lapsag, gingpaltak ninda ini kag gingpangayanan nga Hesus. Imaw ini ang pangayan nga ginghambay ng anghel kay Maria nang waya pa siya naganabdos.

²² Nag-abot ang adlaw nga kahinangyan tu-manon ni Jose kag ni Maria ang Kasuguan ng Dios nga gingsulat ni Moises parti sa mga babayi nga bag-ong unga para maging malimpyo

sinda.* Nganì nagkadto sinda sa Jerusalem para tumanon ini kag gingdaya ninda ang lapsag nga si Hesus para ihalad kay nakasulat sa Kasuguan ng Ginoo,²³ “Ang tanan nga panganay nga lyaki hay dapat ihalad sa Ginoo.”†²⁴ Nganì nagdaya da sinda ng duha ka salampati para tumanon ang Kasuguan ng Ginoo, “Duha ka pispis o duha ka pisò ng salampati ang dapat ihalad.”†

²⁵ Niyan igwa tawo didto sa Jerusalem nga ang pangayan hay Simeon. Siya hay matarong kag diosnanon kag yarà sa iya ang Espiritu Santo. Ginahuyat niya nga luwason ng Dios sa kasalanan ang mga Israelita.

²⁶ Gingpasayod sa iya ng Espiritu Santo nga indì siya mamamatay hasta wayà pa niya makikità ang gingsugò ng Dios nga Kristo nga iya gingpromisa.²⁷ Adto nga adlaw, gingtuytuyan si Simeon ng Espiritu Santo nga magsuyod sa templo. Nganì yadto siya nang gingdaya si Hesus ng iya mga ginikanan sa suyod ng templo para tumanon ang gingsugò ng Kasuguan.²⁸ Pagkakità ni Simeon sa lapsag, gingbuoy niya ini kag gingkugos. Nagdayaw siya sa Dios nga nagahambay,

²⁹ “Ginoo, puydi mo na ako papahuwayon nga matawhay ang akon hunahunà

---

* **2:22** 2:22 Sa patakaran ng mga Judio, sa mga babayi nga nag-ungà ning lyaki hay ginakabig nga mahigkò sa suyod ng 40 ka adlaw. Indì gid sinda dapat maghawid ning aber ano nga balaan o magsuyod sa templo. Maging malimpyo lang sinda pagkatapos ng paghalad. † **2:23** 2:23 Exodus 13:2-12 † **2:24** 2:24 Levitico 12:8

kay natuman na ang imo gingpromisa sa akon.

³⁰ Kay niyan, nakità ko na gid ang Manluluwas halin sa imo

³¹ nga gingpreparar mo para sa tanan nga tawo.

³² Siya hay pareho sa iwag nga magadaya kahayag ng kamatuuran parti sa imo para sa mga bukon Judio*.

Kag tungod sa iya padunggan* ang imo gingpili nga mga Israelita.”

³³ Natingaya gid ang mga ginikanan ni Hesus tungod sa ginghambay ni Simeon parti sa ungà.

³⁴ Gingbendisyunan sinda ni Simeon pagkatapos naghambay pa kay Maria, “Ini nga ungà gingpili ng Dios para parusahan o luwason ang kadamuan sa Israel. Magiging tandà siya halin sa Dios pero kadamò ang magahambay ning malain kontra sa iya. ³⁵ Ngani ang tanan nga malain nga ginahunahunà ng mga tawo hay masasayuran. Kag ikaw, Maria, magabatyag ka ning dakò gid nga kalisod nga daw ginabunò ang imo tagipusuon.”

³⁶ Yadto da sa templo ang babayi nga propeta nga ang pangayan hay Ana. Siya hay ungà ni Fanuel nga halin sa tribo ni Asher. Pito lang ka tuig ang inda pag-iba ng iya asawa ³⁷ kag nabayo na siya. 84 ka años na ang iya edad kag yadto lang gid siya sa templo kag wayà siya nagaluwas kay adlaw kag gab-i nagasamba siya sa Dios nga nagapuasa kag nagapangamuyò. ³⁸ Adto nga oras, mintras yadto pa sina Jose sa templo, nagpalapit siya sa inda kag nagpasalamat sa Dios tungod sa ungà. Gingpamalità niya ang parti kay

Hesus sa mga tawo nga nagahuyat ng tyempo nga luwason ng Dios ang mga Israelita.

Ang Pagbalik nina Jose sa Nazaret

³⁹ Nang matuman na nina Jose kag Maria ang tanan nga dapat humanon nga nakasulat sa Kasuguan ng Ginoo, nag-uli na sinda sa inda banwa ng Nazaret sa probinsya ng Galilea. ⁴⁰ Didto nagbahoy si Hesus kag nagkusog pa gid. Nadugangan pa ang iya kamayad kag gingpakamaayo siya ng Dios.

Si Hesus sa Templo

⁴¹ Kada tuig nagakadto ang mga ginikanan ni Hesus sa Jerusalem para magsilibrar ng Pyesta ng Pagligad ng Anghel*.

⁴² Nang dose ka años na si Hesus, nagnunot siya sa iya mga ginikanan para magsilibrar ng ini nga Pyesta pareho ng inda permi ginahuman.

⁴³ Pagkatapos, nag-uli na sinda pero nagpabilin pa si Hesus sa Jerusalem. Wayà ini nasayuri ng iya mga ginikanan. ⁴⁴ Kalaom ninda nagnunot si Hesus sa inda mga kaibahan pagbalik. Isa ka adlaw na sinda nga nagapanaw bago ninda gingsugid si Hesus sa inda mga hali kag mga kakilaya.

⁴⁵ Pero wayà ninda nakità si Hesus, ngani nagbalik sinda sa Jerusalem para sugiron siya. ⁴⁶ Nang ikatuyo na ka adlaw, nakità ninda si Hesus didto sa templo nga nagapungkò kaibahan ng mga eskriba* nga nagapamati kag nagapangutana sa inda. ⁴⁷ Ang tanan nga nagapamati sa iya hay natingaya gid kay maayo ang iya pang-intindi kag pagsabat sa mga pangutana. ⁴⁸ Nang makità

siya ng iya mga ginikanan, natingaya gid sinda. Hambay ng iya nanay, “Nonò, basì ginghamon mo ini sa amon? Nabayaka gid kami ng imo tatay sa kasusugid sa imo.”

⁴⁹ Nagsabat si Hesus sa inda, “Basì baya ginasugid nindo ako? Wayà ba kamo makasayod nga dapat yari ako sa bayay ng akon Amay?” ⁵⁰ Pero wayà ninda maintindihi kung ano ang gusto niya nga hambayon.

⁵¹ Pagkatapos nagnunot si Hesus sa inda pagbalik sa Nazaret kag siya hay naging matinu-manon sa iya mga ginikanan. Pero gingtagò ng iya nanay sa iya tagipusuon ang tanan nga mga butang nga natatabò. ⁵² Nagbahoy si Hesus kag nagdugang pa gid ang iya kamayad kag nalipay gid sa iya ang Dios kag ang mga tawo.

3

Ang Pagwali ni Juan nga Miyugbawtismo Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Juan 1:19-28

¹ Nang 15 ka tuig na ang pagdumaya ni Tiberius nga Emperador sa Roma, si Poncio Pilato ang gobernador sa Judea, si Herodes ang pinunò sa Galilea kag ang hali niya nga si Felipe ang pinunò sa lugar ng Iturea kag Traconitis. Si Lisancias naman ang pinunò sa Abilenia, ² kag sina Anas kag Caifas ang mga Pinakamataas nga Parì. Nang adto nga tyempo, may ginghambay ang Dios kay Juan nga ungà ni Zacarias didto sa tiway nga lugar. ³ Ngani nagkadto si Juan sa tanan nga lugar sa palibot ng subà ng Jordan kag nagwali. Hambay niya sa mga tawo, “Talikuri

nindo ang indo kasal-anan kag magpabawtismo para patawaron kamo ng Dios.”⁴ Sa ini nga ginahuman ni Juan, natuman ang ginghambay ni Propeta Isaias nga nakasulat sa iya libro,

“May magasinggit sa tiway nga lugar.

Magahambay siya sa mga tawo,

‘Ipreparar nindo ang agihan para sa Ginoo, tadlunga ang dayan nga iya pagaagihan!

⁵ Tambaki ang tanan nga mababà nga lugar, pataga ang tanan nga mga bukid kag bakuyod.

Tadlunga ang mga likuon nga karsada kag pantaya ang mga batuhon.

⁶ Niyán makikità ng tanan nga tawo kung pauno sinda luwason ng Dios!’ ”†

⁷ Kadamò ang mga tawo nga nagkadto kay Juan para magpabawtismo. Naghambay siya sa inda, “Mga inapo kamo ng sawa! Sin-o ang naghambay sa indo nga makalikaw kamo sa paabuton nga parusa ng Dios?”⁸ Kung matuod nga ginatalikuran nindo ang indo nga kasal-anan, pamatuuri nindo ini paagi sa paghuman ning maayo. Kag ayaw maghambay nga mga inapo kamo ni Abraham, makalikaw kamo sa parusa. Pero ginahambay ko sa indo nga aber ang mga bato nga yari diri puydi humanon ng Dios nga mga inapo ni Abraham.⁹ Tandai nindo ini: preparado na ang wasay sa pagpukan sa punò ng mga kahoy. Ngani ang kada kahoy nga wayà nagapamunga ning maayo hay pagapukanon kag ipilak sa kalayo.”

† 3:6 3:4-6 Isaias 40:3-5

¹⁰ Nagpangutana ang mga tawo kay Juan, “Hay ano gali ang amon humanon?” ¹¹ Nagsabat siya, “Kung igwa kamo duha nga barò, itao ang isa sa wayà kag kung igwa kamo pagkaon, taw-i ang wayà.” ¹² May mga miyugsukot ng buhis nga nagkadto sa iya para magpabawtismo kag gingpangutana ninda si Juan, “Maestro, ano naman ang dapat namon humanon?” ¹³ Nagsabat siya, “Ayaw kamo magpanukot ng sobra-sobra nga buhis kundì kung ano lang ang tamà.” ¹⁴ May mga sundalo nga nagpangutana sa iya, “Hay kami naman, ano ang dapat namon humanon?” Nagsabat si Juan sa inda, “Ayaw magpamahog kag magpangbintang para lang makakwarta, dapat makuntinto kamo sa indo sweldo.”

¹⁵ Pagkabatì ng mga tawo sa ginghambay ni Juan, naghunahunà sinda nga si Juan imaw na ang Kristo nga inda ginahuyat. ¹⁶ Pero naghambay si Juan sa inda tanan, “Nagabawtismo ako sa indo sa tubì, pero may maabot nga mas makagagahom pa kaysa sa akon kag indì gid ako angay aber magbaskad ng higot ng iya sandalyas. Siya ang magabawtismo sa indo sa Espiritu Santo kag sa kalayo. ¹⁷ Pareho siya sa miyug-ani nga nagapahangin ng iya inani para lainon ang matinggas sa upa. Tipunon niya ang matinggas kag ibutang sa iya kamalig, pero sunugon niya ang upa sa kalayo nga indì gid mamatay.”

¹⁸ Gingtudlò ni Juan ang Maayong Balità sa iba-iba nga paagi kag ginglaygayan niya ang mga tawo, “Tumana nindo ang mga butang nga ginatudlò ko.” ¹⁹ Aber pa si Herodes nga gober-

nador ng Galilea hay ginghambayan ni Juan kay ging-iba niya si Herodias nga asawa ng iya hali kag tungod sa madamò pa nga kalainan ang iya ginahuman. ²⁰ Nadugangan pa gid ang kalainan nga ginahuman ni Herodes kay gingpapriso niya si Juan.

Ang Pagbawtismo kay Hesus

Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11

²¹ Niyan nang mabawtismuhan ni Juan ang madamò nga tawo, nagpabawtismo da si Hesus. Pagkatapos ng pagbawtismo sa iya kag mintras nagapangamuyò siya, nag-abri ang langit ²² kag ang Espiritu Santo nga daw salampati hay nagbabà pakadto sa iya. Kag igwa boses nga nabatian halin sa langit nga naghambay, “Ikaw ang akon pinalanggà nga Ungà, nalilipay gid ako sa imo.”

Ang Kalulo-lulohan ni Hesus

Mateo 1:1-17

²³ Nagtunà si Hesus sa pagpanudlò kag pagwali nang mga 30 ka años na siya. Ang pagkakilaya sa iya ng mga tawo hay ungà siya ni Jose nga ungà ni Eli. ²⁴ Si Eli hay ungà ni Matat nga ungà ni Levi. Si Levi hay ungà ni Melki nga ungà ni Janai. Si Janai hay ungà ni Jose ²⁵ nga ungà ni Matatias. Si Matatias hay ungà ni Amos nga ungà ni Nahum. Si Nahum hay ungà ni Esli nga ungà ni Nagai. ²⁶ Si Nagai hay ungà ni Maat nga ungà ni Matatias. Si Matatias hay ungà ni Semein nga ungà ni Josec. Si Josec hay ungà ni Joda ²⁷ nga ungà ni Joanan. Si Joanan hay ungà ni Resa nga ungà ni Zerubabel. Si Zerubabel hay ungà ni

Shealtiel nga ungà ni Neri. ²⁸ Si Neri hay ungà ni Melki nga ungà ni Adi. Si Adi hay ungà ni Cosam nga ungà ni Elmadam. Si Elmadam hay ungà ni Er ²⁹ nga ungà ni Josue*. Si Josue hay ungà ni Eliezer nga ungà ni Jorim. Si Jorim hay ungà ni Matat nga ungà ni Levi. ³⁰ Si Levi hay ungà ni Simeon nga ungà ni Juda. Si Juda hay ungà ni Jose nga ungà ni Jonam. Si Jonam hay ungà ni Eliakim ³¹ nga ungà ni Melea. Si Melea hay ungà ni Mena nga ungà ni Matata. Si Matata hay ungà ni Natan nga ungà ni David. ³² Si David hay ungà ni Jesse nga ungà ni Obed. Si Obed hay ungà ni Boaz nga ungà ni Salmon. Si Salmon hay ungà ni Nashon ³³ nga ungà ni Aminadab. Si Aminadab hay ungà ni Admin nga ungà ni Arni. Si Arni hay ungà ni Ezron nga ungà ni Perez. Si Perez hay ungà ni Juda ³⁴ nga ungà ni Jacob. Si Jacob hay ungà ni Isaac nga ungà ni Abraham. Si Abraham hay ungà ni Tera nga ungà ni Nahor. ³⁵ Si Nahor hay ungà ni Serug nga ungà ni Reu. Si Reu hay ungà ni Peleg nga ungà ni Eber. Si Eber hay ungà ni Shela ³⁶ nga ungà ni Cainan. Si Cainan hay ungà ni Arfaxad nga ungà ni Shem. Si Shem hay ungà ni Noe nga ungà ni Lamec. ³⁷ Si Lamec hay ungà ni Metusela nga ungà ni Enoc. Si Enoc hay ungà ni Jared nga ungà ni Mahalalel. Si Mahalalel hay ungà ni Cainan nga ungà ni Enosh. ³⁸ Si Enosh hay ungà ni Set nga ungà ni Adan. Si Adan hay ungà ng Dios.

*Ang Pagtintar kay Hesus
Mateo 4:1-11; Marcos 1:12-13*

¹ Pagkatapos adto, nagbalik si Hesus halin sa subà ng Jordan nga punò ng Espiritu Santo kag gingtuytuyan siya ng Espiritu Santo sa tiway nga lugar. ² Didto siya nagtinir sa suyod ng 40 ka adlaw, nga ginatinintar ng diyablo. Adto nga mga adlaw, wayà gid siya nagkaon. Ngani pagkatapos ng 40 ka adlaw, ginutom gid siya tudo. ³ Naghambay ang diyablo sa iya, “Kung ikaw ang Ungà ng Dios, sugua ini nga bato nga maging tinapay.” ⁴ Pero nagsabat si Hesus, “Ginahambay ng Kasulatan, ‘Bukon lang sa pagkaon nabubuhì ang tawo.’ ”†

⁵ Pagkatapos, gingdaya siya ng diyablo sa mataas nga lugar kag gingpakità sa iya ang tanan nga gingharian sa kalibutan sa matag-od lang nga oras. ⁶ Naghambay si Satanas sa iya, “Sa imo ko itatao ang tanan nga otoridad kag manggad sa kalibutan. Kay gingtao ini tanan sa akon kag puydi ko da ini itao aber kanin-o nga gusto ko taw-an. ⁷ Ngani kung maghapà ka kag magsamba sa akon, sa imo na inà tanan.” ⁸ Pero nagsabat si Hesus, “Ginahambay da ng Kasulatan, ‘Sambahon mo ang Ginoo nga imo Dios kag siya lang gid ang imo serbisyuhan.’ ”†

⁹ Pagkatapos gingdaya ni Satanas si Hesus sa pinakamataas nga parte ng templo sa Jerusalem. Kag hambay niya, “Kung ikaw ang Ungà ng Dios, maglumpat ka! ¹⁰ Kay ginahambay da ng Kasulatan, ‘Susuguon ng Dios ang iya mga

---

† **4:4** 4:4 Deuteronomio 8:3 † **4:8** 4:8 Deuteronomio 6:13

anghel nga magbantay sa imo ning maayo.'†
 11 Kag 'hahawiran ka ninda, para indì mabunggò ang imo siki sa bato.' "† 12 Pero nagsabat si Hesus, "Ginahambay da ng Kasulatan, 'Ayaw pagtintara ang Ginoo nga imo Dios.' "†

13 Nang mahuman na ng diyablo ang tanan nga pagtintar kay Hesus, gingbayaan niya anay siya.

Ang Pagtunà ng Pagwali ni Hesus

Mateo 4:12-17; Marcos 1:14-15

14 Pagkatapos, nagbalik si Hesus sa Galilea kag yarà sa iya ang gahom ng Espiritu Santo. Ang balità parti sa iya hay nasayuran gid sa bilog nga rehiyon. 15 Nagtudlò siya sa mga sinagoga* kag gingdayaw siya ng tanan nga mga tawo.

Ang Pagsikway kay Hesus sa Nazaret

Mateo 13:53-58; Marcos 6:1-6

16 Pagkatapos, nagkadto si Hesus sa Nazaret, ang lugar nga iya gingbahuyan. Pag-abot ng Adlaw nga Inugpahuway* nagkadto siya sa sinagoga pareho ng iya ginahuman permi. Nagtindog siya para magbasa ng Kasulatan. 17 Gingtao sa iya ang nakalukot nga gingsulat ni Propeta Isaias. Gingbukyad niya kag pagkakità sa parte nga iya ginapangità, gingbasa niya ini:

18 "Ang Espiritu ng Dios yari sa akon,
 kay gingpili niya ako nga magwali ng Maay-
 ong Balità sa mga pobre.

Gingpadaya niya ako diri para ibalità sa mga
 ginggapos ni Satanas nga buhian sinda ng
 Dios

---

† 4:10 4:10 Salmo 91:11 † 4:11 4:11 Salmo 91:12 † 4:12 4:12
 Deuteronomio 6:16

kag sa mga buta para makakità na sinda.

Gingpadaya niya ako para buligan ang mga ginadaog-daog,

19 kag para ipasayod sa mga tawo nga nag-abot na ang tyempo nga luwason sinda ng Ginoo.”†

20 Pagkatapos mabasa ni Hesus ang gingsulat ni Isaias, ginglukot niya ini kag gingbalik sa opisyal ng sinagoga. Nagpungkò siya para mag-isplikar ng iya gingbasa. Nakatutok gid sa iya ang tanan nga tawo didto sa sinagoga.

21 Hambay ni Hesus sa inda, “Ini nga parte ng Kasulatan nga gingbasa ko sa indo hay natuman na mintras ginapamatian nindo.” 22 Gingdayaw siya ng tanan nga tawo kag dakò gid ang inda katingaya sa iya hambay nga kaayo-ayo. Pero nagpinangutan-an sinda, “Bukon ba ini ang ungà ni Jose?” 23 Naghambay si Hesus sa inda,

“Sigurado gid nga sambiton nindo sa akon ang hambayanon, ‘Doktor, buyunga anay ang imo kaugalingon’ nga ang gusto nindo hambayon sa akon, ‘Humanon mo da diri sa aton banwa ang nabatian namon nga imo ginghuman sa Capernaum*.’ ” 24 Naghambay pa gid si Hesus,

“Sa matuod lang ginahambay ko sa indo: Wayà ning propeta nga ginabaton ng mga tawo sa kaugalingon niya nga banwa. 25 Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, madamò ang mga bayo nga babayi sa bilog nga Israel nang tyempo ni Propeta Elias. Wayà pagpauyana ng Dios sa suyod ng tuyo ka tuig kag tungà. Kag sobra gid ang taggutom nga naagihan ng mga tawo. 26 Pero

† 4:19 4:18-19 Isaias 61:1-2

wayà gid pagsugua ng Dios si Elias para buligan ang aber sin-o sa inda, kundì gingpakadto siya sa isa ka bayo nga taga-Zarefat nga sakop ng Sidon. ²⁷ Kag imaw pa ini ang natabò sa Israel ng tyempo ni Propeta Eliseo. Madamò ang mga tawo nga nagaantos sa sakit nga kitong, pero wayà gid may gingpaayo sa inda. Si Naaman lang nga taga-Syria ang gingpaayo.” ²⁸ Nang mabatian ini ng mga tawo sa sinagoga, nahangit gid sinda. ²⁹ Nagpangtindog sinda kag gingbira si Hesus paluwas ng banwa kag gingdaya didto sa ibabaw ng bukid nga sakop ng inda banwa. Gusto kuntà ninda nga ituyod si Hesus sa pangpang. ³⁰ Pero nag-agi si Hesus sa tungà ninda kag pumanaw.

Ang Tawo nga Ginasapian ng Demonyo

Marcos 1:21-28

³¹ Halin didto, nagtugbong si Hesus sa Capernaum nga sakop ng Galilea. Didto siya permi nagatudlò sa mga Judio sa sinagoga sa Adlaw nga Inugpahuway. ³² Natingaya gid ang mga tawo sa iya pagpanudlò kay may otoridad gid siya sa iya ginahambay. ³³ Didto sa sinagoga igwa ning isa ka tawo nga ginasapian ng demonyo – malain nga espiritu. Nagsinggit siya ning makusog, ³⁴ “Ah! Hesus nga taga-Nazaret, basì ginadisturbo mo kami? Paparusahan mo ba kami? Kilaya ta ikaw. Ikaw ang Balaan nga Ungà ng Dios!” ³⁵ Pero gingsabyaw ni Hesus ang demonyo, “Hipos! Luwas dirà!” Adto nga daan gingtumba ng demonyo ang tawo sa atubangan ng tanan kag nagluwas siya nga wayà ini pagsakita. ³⁶ Natingaya gid ang mga tawo

kag naghambay sinda sa isa kag isa, “Taya! Ano adtong iya gingpanghambay? Kay may otoridad kag gahom ang iya sugò nga nagatuman kag nagalayas ang malain nga mga espiritu!” ³⁷ Kag ang balità parti kay Hesus nabantog sa tanan nga lugar didto.

Ang Pagpang-ayo ni Hesus sa Madamò nga Tawo

Mateo 8:14-17; Marcos 1:29-34

³⁸ Naghalin si Hesus sa sinagoga kag nagkadto sa bayay ni Simon. Nagkasakit ang iya panugangan nga babayi kay kataas gid ang iya sagnat. Ngani nagpangabay sina Simon kay Hesus nga paayuhon siya. ³⁹ Nagpalapit si Hesus kag nagtindog sa alihid ng iya higdaan kag gingsabyaw ang sagnat kag nahuwasan siya. Adto nga daan nagbangon siya kag gingserbisyuhan niya sina Hesus.

⁴⁰ Pagtunod ng adlaw, gingdaya ng mga tawo kay Hesus ang tanan nga may sarisari nga sakit. Gingtungtong niya ang iya kamot sa kada isa sa inda kag gingpang-ayo sinda tanan.

⁴¹ Gingpaluwas da niya ang mga demonyo sa madamò nga tawo. Nagasininggit sinda mintras nagaluwas, “Ikaw ang Ungà ng Dios!” Pero gingsabyaw sinda ni Hesus kag wayà niya pagtuguti nga maghambay sinda, kay sayod ninda nga siya ang Kristo.

Ang Pagwali ni Hesus sa mga Sinagoga

Marcos 1:35-39

⁴² Nang aga pa gid, naghalin si Hesus sa adto nga banwa kag nagkadto sa tiway nga lugar.

Pero gingsinugid siya ng mga tawo. Nang makità ninda si Hesus, nagpangabay sinda nga indi anay maghalin didto sa inda. ⁴³ Pero naghambay si Hesus, “Kahinangyan nga magwali ako ng Maayong Balità parti sa gingharian ng Dios sa iban pa nga mga banwa kay imaw inà ang rason kung basì gingsapakari niya ako diri.”

⁴⁴ Ngani nagpadayon si Hesus sa pagwali sa mga sinagoga sa bilog nga Judea.

5

Ang Pagtawag ni Hesus sa iya Una nga mga Disipulo

Mateo 4:18-22; Marcos 1:16-20

¹ Isa ka adlaw, nagatindog si Hesus sa alihid ng Dagat ng Genesaret. Nagdinagusò sa iya ang madamò nga tawo kay gusto gid ninda magpamatì ng hambay ng Dios. ² May nakità si Hesus nga duha ka dyapang* nga yadto sa alihid ng dagat. Wayà ini tawo kay nagawaswas ang mga miyugpangisdà ng inda pukot. ³ Nagsakay si Hesus sa isa ka dyapang nga ang tag-iya hay si Simon. Nagpangabay siya kay Simon nga ituyod ning maisot ang dyapang sa dagat. Tapos nagpungkò siya kag nagtudlò sa mga tawo.

⁴ Nang matapos na ang iya pagtudlò, naghambay si Hesus kay Simon, “Sakay kamo sa dyapang kag itaktak ang pukot sa madayom para makabuoy kamo.”

⁵ Nagsabat si Simon, “Bilog nga gab-i kami nagpinangisdà pero wayà gid kami may nabuoy! Pero kay ginghambay mo, sige itaktak ko.”

⁶ Ngani nagpalawod sinda kag gingtaktak ang pukot. Kag kadamò-damò gid ang inda nabuoy nga isdà hasta nga isutan lang magisì ang pukot. ⁷ Ngani gingpaypay ninda ang inda mga kaibahan nga miyugpangisdà nga yadto sa isa pa nga dyapang para buligan sinda. Pag-abot ninda, gingpunò gid ninda ning isdà ang duha ka dyapang hasta nga daw malunod na gid sinda kay sobra kadamò ang isdà. ⁸ Nang makità ini ni Simon Pedro, naghapà siya sa atubangan ni Hesus kag naghambay, “Ginoo, palayò sa akon kay ako hay makasasalà!”

⁹ Ginghambay niya ini kay natingaya gid siya kag ang iya mga kaibahan tungod kadamò gid nga isdà ang inda nabuoy. ¹⁰ Imaw da ang mga kasosyo ni Simon nga sina Santiago* kag Juan nga mga ungà ni Zebedee. Pagkatapos naghambay si Hesus kay Simon, “Ayaw mahadlok. Tunà niyan, bukon na isdà ang imo pangitaon kundi mga tawo para magsunod sa akon.”

¹¹ Ngani gingguyod ninda ang inda mga dyapang sa alihid ng baybay, gingbayaan ninda ang tanan kag nagnunot sa iya.

*Ang Pag-ayo ni Hesus sa Kitungon
Mateo 8:1-4; Marcos 1:40-45*

¹² Nang yadto si Hesus sa isa ka banwa, may isa ka tawo nga grabi na gid ang kitong*. Nang makità niya si Hesus, naghapà siya kag nagpakitluoy, “Ginoo, kung gusto mo, paayuhon

mo ako sa sakit nga kitong.”* ¹³ Ging-unat ni Hesus ang iya kamot kag ginghawiran siya nga nagahambay, “Gusto ko. Mag-ayo ka!” Adto nga daan naduyà ang iya kitong. ¹⁴ Pagkatapos gingpaandaman siya ni Hesus, “Ayaw gid mag-pamalità aber kanin-o, kundì magderitso ka sa parì kag magpasirò sa iya. Maghalad* ka sunò sa gingsugò ni Moises para magpamatuod sa mga tawo nga nalimpyo ka na.”† ¹⁵ Pero aber imaw adto ang ginghambay ni Hesus sa adto nga tawo ang balità parti sa iya hay nabantog gihapon hasta sa malayò nga mga lugar. Kag madamò gid nga tawo ang nagkadto didto para magpamati ng pagpanudlò ni Hesus kag para paayuhon ang inda mga sakit. ¹⁶ Pero permi siya nagakadto sa mga tiway nga lugar para magpangamuyò.

Ang Pag-ayo ni Hesus sa Paralisdado

Mateo 9:1-8; Marcos 2:1-12

¹⁷ Isa ka adlaw, mintras nagatudlò si Hesus, may mga Pariseo* kag mga miyugtudlò ng Kasuguan nga nagapungkò malapit sa iya. Halin sinda sa iba-iba nga baryo ng Galilea kag Judea kag pati sa Jerusalem. Yarà kay Hesus ang gahom ng Dios para magpang-ayo ng mga may sakit. ¹⁸ Niyan, may nag-abot nga mga tawo nga ginabayawan ang isa ka paralisdado sa iya banig. Isuyod kuntà ninda siya kag day-on sa atubangan ni Hesus. ¹⁹ Pero wayà gid sinda may maagihan kay kadamò-damò gid ang mga tawo.

---

* **5:12** 5:12 Ang mga tawo nga may sakit nga kitong hay ginakabig ng mga Judio nga mahigkò kag ginabawalan nga magsamba. † **5:14** 5:14 Levitico 14:1-32

Ngani nagsakà sinda sa pantay nga bubong ng bayay kag gingbuhos ini. Pagkatapos gingtunton ninda ang paralisado sa tungà ng mga tawo kag sa atubangan ni Hesus. ²⁰ Nang makità ni Hesus ang inda pagtuo, naghambay siya sa paralisado, “Amigo, gingpatawad na ang imo mga salà.”

²¹ Niyan nagahunahunà sa inda kaugalingon ang mga eskriba kag mga Pariseo, “Sin-o gid ini nga tawo nga kung nagahambay hay daw kapareho gid niya ang Dios? Wayà ning aber sin-o nga makapatawad ng mga salà kundi ang Dios lang!” ²² Nasayuran ni Hesus ang inda ginahunahunà, ngani nagpangutana siya sa inda, “Basi nagahunahunà kamo ning tiyad inà? ²³ Diin ang mas malupos hambayon: ‘Napatawad na ang imo mga salà,’ o ‘Bangon kag pumanaw?’ ²⁴ Niyan pamatuuran ko sa indo nga ako nga Ungà ng Tawo* hay may otoridad sa kalibutan nga magpatawad ng mga salà.” Tapos naghambay siya sa paralisado, “Ginahambay ko sa imo, bangon, lukuta ang imo banig kag magpauli na!”

²⁵ Adto nga daan, nagtindog siya sa atubangan ninda, ginglukot ang iya banig kag nagpauli nga nagadayaw sa Dios. ²⁶ Natingaya gid ang tanan nga tawo didto. Gingdayaw ninda ang Dios nga may pagtahod kag naghambay, “Abaw! Makatitingaya gid ang aton nakità arinyan!”

*Ang Pagtawag ni Hesus kay Levi
Mateo 9:9-13; Marcos 2:13-17*

²⁷ Pagkatapos adto, naghalin si Hesus didto kag nakità niya ang miyugsukot ning buhis nga

ang pangayan hay Levi† nga nagapungkò sa ginabayaran ning buhis. Naghambay si Hesus sa iya, “Kari, nunot sa akon.” ²⁸ Nagtindog si Levi kag gingbayaan niya ang tanan kag nagsunod kay Hesus.

²⁹ Niyan nagpreparar si Levi ning papunsiyon para kay Hesus sa iya bayay. Kadamò nga miyugsukot ning buhis kag iban pa nga mga bisita nga nagkaon kaibahan ninda. ³⁰ Nang makità ini ng mga Pariseo kag ng inda kaibahan nga mga eskriba, nagreklamo sinda sa mga disipulo ni Hesus, “Basi nagakaon kag nagainom kamo kaibahan ang mga miyugsukot ning buhis kag mga makasasalà?”

³¹ Nagsabat si Hesus sa inda, “Wayà nagakahinangyan ning doktor ang mga tawo nga maayo ang lawas, kundì ang mga may sakit lang. ³² Wayà ako nagkari diri para tawagon ang mga tawo nga nagahunahunà nga sinda hay matarong, kundì ang mga makasasalà agud magtalikod sinda sa inda mga salà.”

Ang Pagpanudlò parti sa Pagpuasa

Mateo 9:14-17; Marcos 2:18-22

³³ May mga tawo didto nga naghambay kay Hesus, “Ang mga disipulo ni Juan nga Miyugbawtismo hay permi nagapuasa kag nagapangamuyò kag imaw da ang mga disipulo ng mga Pariseo. Pero ang imo mga disipulo hay permi nagakinaon kag nagaininom.” ³⁴ Nagsabat si Hesus, “Puydi ba arà nga indì pagpakaunon ang mga bisita sa kasay* mintras kaibahan pa ninda

† 5:27 5:27 Si Levi hay ginatawag da nga Mateo.

ang kyasayon nga lyaki? Syempre indì! ³⁵ Pero magaabot ang adlaw nga buy-on ang kyasayon nga lyaki sa inda kag imaw na inà ang mga adlaw ng inda pagpuasa.”

³⁶ Gingtudluan pa gid sinda ni Hesus paagi sa mga parabola*, “Wayà ning tawo nga naga-gunting ning bag-o nga barò para ihakyop sa lumà. Kay kung humanon niya ini, kanugon kay magigisì ang bag-o kag isa pa, indì mag-angay ang bag-o sa lumà. ³⁷ Wayà da ning tawo nga nagabutang ning bag-o nga ilimnon sa lumà nga butangan nga panit‡ kay malupok ang butangan kag mauuyak ang ilimnon kag masisirà ang butangan. ³⁸ Pero ang bag-o nga ilimnon dapat ibutang sa bag-o nga butangan.” ³⁹ Hambay pa ni Hesus, “Wayà ning tawo nga nagainom ning kadugay na nga ilimnon, tapos nagapangità ning bag-o.” Kay hambay niya, “Mas manamit gid ang kadugay na.”

6

Parti sa Adlaw nga Inugpahuway

Mateo 12:1-8; Marcos 2:23-28

¹ Isa ka Adlaw nga Inugpahuway, mintras nagaagi sina Hesus sa uma ng trigo, nagpinamuksi ang iya mga disipulo ning mga uhay ng trigo kag ginakiskis ninda ini kag ginakaon. ² Pero may mga Pariseo didto nga naghambay sa inda, “Basi ginahuman nindo ang ginabawal ng Kasuguan sa Adlaw nga Inugpahuway?”

---

‡ **5:37** 5:37 Nang una, ang butangan ng ilimnon hay panit ng hayop.

³ Nagsabat si Hesus sa inda, “Wayà ba nindo nabasahi sa Kasulatan ang ginghuman ni David nang siya kag ang iya mga kaibahan hay nagutom?” ⁴ Nagsuyod siya sa tolda ng Dios kag gingbuoy niya ang tinapay nga ginghalad kag gingkaon. Gingtaw-an da niya ang iya mga kaibahan. Pero wayà sinda nakasalà aber pa nga ginabawal ini ng Kasuguan kay ang mga pari lang adto ang puydi magkaon.”†

⁵ Naghambay pa si Hesus sa inda, “Ako nga Ungà ng Tawo hay may otoridad maghambay kung ano ang puydi nga humanon sa Adlaw nga Inugpahuway.”*

Ang Pag-ayo sa Paralisado ang Kamot
Mateo 12:9-14; Marcos 3:1-6

⁶ Isa pa ka Adlaw nga Inugpahuway, nagsuyod si Hesus sa sinagoga para magtudlò. May tawo didto nga paralisado ang iya tuo nga kamot.

⁷ Yadto da didto ang mga eskriba kag mga Pariseo. Nagapangità sinda ning paagi kung pauno iakusar si Hesus. Ngani ginabantayan ninda kung paayuhon niya adto nga tawo sa Adlaw nga Inugpahuway. ⁸ Pero sayod ni Hesus kung ano ang inda ginahunahunà. Ngani naghambay siya sa tawo nga paralisado ang kamot, “Magtindog ka kag magpalapit diri sa atubangan.” Ngani nagtindog siya kag nagkadto didto. ⁹ Pagkatapos, naghambay si Hesus sa inda, “May pangutana ako sa indo. Ano ang ginatugot ng Kasuguan sa Adlaw nga Inugpahuway: ang

---

† **6:4** 6:4 Levitico 24:9 * **6:5** 6:5 Sa literal: Ako ang ginoo ng Adlaw nga Inugpahuway.

paghuman ning maayo o ang paghuman ning malain? Ang pagluwas ng kabuhì o ang pagpatay?”

¹⁰ Gingsirò sinda tanan ni Hesus. Pagkatapos naghambay siya sa tawo nga paralisado ang kamot, “Unata ang imo kamot.” Ging-unat niya ang iya kamot kag nag-ayo gid ini.

¹¹ Pero sobra gid ang kahangit ng mga eskriba kag ng mga Pariseo, nganì nag-inistoryahan sinda kung ano ang humanon ninda kay Hesus.

Ang Dose nga Apostoles

Mateo 10:1-4; Marcos 3:13-19

¹² Nang adto nga tyempo, nagtukad si Hesus sa isa nga bukid para magpangamuyò. Kag nagpangamuyò siya didto ning bilog nga gab-i.

¹³ Pagkaaga, gingtawag niya ang iya mga disipulo kag nagpili siya ning dose sa inda kag gingtawag nga mga apostoles. ¹⁴ Ang inda mga pangayan hay si Simon (nga gingpangayanan da niya nga Pedro) kag ang iya hali nga si Andres; si Santiago kag si Juan, si Felipe kag si Bartolome, ¹⁵ si Mateo kag si Tomas, si Santiago nga ungà ni Alfeus, si Simon nga dati hay nagrebelde sa gobyerno ng Roma, ¹⁶ si Judas nga ungà ni Santiago kag si Judas Iscariote nga imaw ang nagtraidor kay Hesus.

Ang Pagpanudlò kag Pagpang-ayo ni Hesus

Mateo 4:23-25

¹⁷ Pagkatapos nagtugbong si Hesus kaibahan ang iya mga apostoles hasta sa nakaabot sinda sa malapad nga kapatagan. Didto nagtipon ang

madamò niya nga disipulo kag ang kadamò-damò nga tawo halin sa tanan nga lugar ng Judea kag sa Jerusalem. Igwa da ning halin sa mga syudad ng Tyre kag Sidon nga malapit sa dagat. ¹⁸ Nagkadto sinda didto para magpamati kay Hesus kag para ayuhon ang inda mga sakit. Ang iban nga ginapahugaan ng malain nga mga espiritu hay gingpaayo da niya. ¹⁹ Kag ang tanan nga tawo didto nagatinguhà gid nga makatandog sa iya kay may gahom nga yarà sa iya nga nagaayo sa inda tanan.

*Ang mga Bulahan kag ang mga Makaluluoy
Mateo 5:1-12*

²⁰ Nagsirò si Hesus sa iya mga disipulo kag naghambay,

“Bulahan kamo nga mga pobre;
kay nagapasakop kamo sa paghahari ng
Dios.

²¹ Bulahan kamo nga ginagutom niyan;
kay taw-an kamo ng Dios ng tanan nga indo
ginakahinangyan.
Bulahan kamo nga nagatangis niyan;
kay magahayakhak kamo!

²² Bulahan kamo kung hangitan kamo ng mga
tawo, sikwayon, insultuhon kag siraon
ninda ang indo pangayan,
tungod sa indo pagsunod sa akon nga Ungà
ng Tawo!

²³ Kay imaw da inà ang ginghuman ng inda
kalulo-lulohan sa mga propeta nang una.
Ngani magkalipay kamo kag maglukso sa
tudo nga kalipay

- kay mababaton nindo ang kadakò gid nga premyo sa langit.
- 24 Pero makaluluoy gid kamo nga manggaranon niyan;
kay nakatilaw na kamo ng maayo nga pag-pangabuhì!
- 25 Makaluluoy da kamo nga busog na niyan;
kay magaabot ang adlaw nga magugutom kamo!
Makaluluoy da kamo nga nagahayakhak niyan;
kay magaabot ang adlaw nga magakalisod kag magadanguyngoy kamo!
- 26 “Makaluluoy da kamo kung ginadayaw kamo ng tanan nga tawo,
kay imaw da inà ang ginghuman ng inda kalulo-lulohan sa mga bukon matuod nga propeta nang una!”

Ang Pagpanudlò parti sa indo Kaaway
Mateo 5:38-48, 7:12a

- 27 “Pero ginahambay ko sa indo nga nagapamati sa akon, higugmaa nindo ang indo kaaway kag humani ning maayo ang nagadumot sa indo.
- 28 Pakamaayuha ang nagasumpà sa indo kag ipangamuyò nindo ang nagamaltrato sa indo.
- 29 Kung tampaon ka sa pisngi, ipatampà mo pa ang kabuak. Kag kung may magbuoy ng imo barò nga pangsuy-ob, ayaw magpunggi kung buy-on patì ang imo kamisita. 30 Taw-i ang tanan nga nagapangayò sa imo kag kung may magbuoy ng imo mga pagkabutang, ayaw na magbawia.

³¹ Humana nindo sa indo isigkatawo kung ano ang gusto nindo nga humanon ninda sa indo.

³² “Kung ang ginahigugmà lang nindo hay ang nagahigugmà sa indo, mababaton ba nindo ang kaayuhan halin sa Dios? Indì! Kay aber ang mga makasasalà ginahigugmà da ninda ang nagahigugmà sa inda. ³³ Kag kung ang indo ginapakitaan ning maayo hay ang nagahuman lang ning maayo sa indo, may kaayuhan ba kamo nga mababaton halin sa Dios? Wayà! Kay aber ang makasasalà imaw da ang inda ginahuman. ³⁴ Kag kung ang ginapahuyam lang nindo hay ang sayod nindo nga imaw lang makakabayad, may kaayuhan ba kamo nga mababaton halin sa Dios? Wayà! Kay aber ang makasasalà nagapahuyam da sa inda isigkapareho kay sayod ninda nga bayaran gid sinda ng inda gingpahuyam. ³⁵ Imaw ini ang indo dapat humanon: higugmaa nindo ang indo kaaway kag humani sinda ning maayo. Kung magpahuyam kamo, pahuyamon nindo kag indì na maglaom nga bayaran pa. Kay kung humanon nindo ini, dakò gid ang premyo nga mababaton nindo kag magiging mga ungà kamo ng Pinakamataas nga Dios. Kay maayo gid ang Dios kag naluluoy siya aber sa mga tawo nga malain kag indì antigo magpasalamat sa iya. ³⁶ Nganì maging maluluy-on kamo kay maluluy-on da ang indo Amay.”

Ayaw Magpanghusga

Mateo 7:1-5

³⁷ “Nganì ayaw nindo paghusgahi ang iban para indì da kamo paghusgahan ng Dios. Ayaw

kamo maghambay nga dapat sinda parusahan para indì da kamo pagparusahan ng Dios. Patawara nindo ang nakasalà sa indo para patawaron da kamo ng Dios. ³⁸ Maging maatag kamo para maatag da ang Dios sa indo. Kung nagatao ang Dios sa indo, ginasukoy gid niya ini ning maayo, ginadasok, ginayugoyugò kag nagapang-aawas pa. Kay ang pangasukoy nga ginggamit nindo sa iban imaw da ang pangasukoy nga gagamiton sa indo.”

³⁹ Pagkatapos adto, gingtudluan sinda ni Hesus paagi sa ini nga parabola: “Indì puydi mag-agbay ang buta sa buta kay pareho sinda nga mahuhuyog sa buhò. ⁴⁰ Wayà ning disipulo nga mas labaw pa sa iya maestro, pero kung natun-an na niya ang tanan, magiging pareho na siya ng iya maestro. ⁴¹ Basi nakikità mo gid ang puling sa mata ng imo isigkatawo, pero ikaw wayà mo makità ang daw mabahoy nga kahoy nga yarà sa imo mata? ⁴² Pauno ka makahambay, ‘Abi, buy-on ko ang puling sa imo mata,’ pero ang yarà sa imo mata hay daw mabahoy nga kahoy nga wayà mo makità? Hipokrito! Buy-a anay ang daw mabahoy nga kahoy sa imo mata para makakità ka maayo, agud mabuoy mo ang puling sa mata ng imo isigkatawo.”

Ang Kahoy kag ang iya Bunga

Mateo 7:16-20, 12:33-35

⁴³ “Ang maayo nga kahoy indì makapamunga ng malain kag ang malain nga kahoy indì makapamunga ng maayo. ⁴⁴ Makikilaya ang kada

kahoy sa iya bunga. Ang tanom nga tunukon, wayà nagapamunga ng igos* o ubas*. ⁴⁵ Pareho da ini sa tawo; ang maayo nga tawo nagahambay maayo kay maayo ang iya hunahunà. Pero ang malain nga tawo, nagahambay malain kay malain ang iya hunahunà. Kay kung ano ang yarà sa hunahunà ng tawo, imaw da ang nagaluwas sa iya bàbà.”

*Ang Pagpatindog ng Bayay ng Duha ka Tawo
Mateo 7:24-27*

⁴⁶ “Basi ginatawag nindo ako, ‘Ginoo, Ginoo,’ pero wayà nindo ginasunura ang akon ginahambay? ⁴⁷ Ipakità ko sa indo kung ano ang kapareho ng tawo nga nagapalapit sa akon, nagapamatì kag nagatuman ng akon mga ginatudlò. ⁴⁸ Pareho siya sa tawo nga bago iugdok ang iya bayay, nagkutkot anay siya ng kadayom kag gingbutang ang pundasyon sa bato, tapos gingugdok niya ang bayay didto. Nang nagbahà ang subà kag lumapaw ang tubì, ginghampas ang bayay pero wayà ini nagubà kay gingugdok sa matibay nga pundasyon. ⁴⁹ Pero ang tawo nga nagapamati ng akon mga ginatudlò pero wayà nagatuman, pareho siya sa tawo nga nag-ugdok ng iya bayay sa lugar nga wayà pundasyon. Nang ginghampas ng makusog nga bahà ang bayay, natumba ini nga daan kag nawasak gid.”

7

*Ang Pag-ayo ni Hesus sa Ulipon ng Kapitan
Mateo 8:5-13*

¹ Pagkatapos ng pagtudlò ni Hesus sa mga tawo, nagkadto siya sa Capernaum. ² Igwa didto ning kapitan ng mga sundalo ng Roma kag igwa siya ulipon nga palanggà gid niya. Nagmasakit siya kag malapit na mamatay. ³ Nang mabatian ng kapitan ang parti kay Hesus, gingpakadto niya ang mga miyugdumaya ng Judio kay Hesus para mangabay sa iya nga magkadto sa iya bayay para paayuhon ang iya ulipon. ⁴ Nagkadto sinda kay Hesus kag nagpakitluoy gid sa iya, “Buligi abi ang kapitan kay maayo siya kag dapat gid nga buligan. ⁵ Palanggà gid niya ang mga Judio kag siya ang nagpaugdok ng sinagoga para sa amon.”

⁶ Ngani nagnunot si Hesus sa inda. Nang malapit na sinda sa bayay ng kapitan, gingpakadto niya ang iya mga amigo kag gingpahambay kay Hesus, “Ginoo, ayaw na pagbudlaya ang imo kaugalingon kay bukon ako angay nga magpasuyod sa imo sa akon bayay. ⁷ Ngani bukon ako ang nagkarà kay bukon ako angay nga mag-atubang sa imo. Sa imo lang hambay, magaayo ang akon ulipon. ⁸ Kay ako hay sakop ng may mataas nga rangko kag igwa da ako mga sundalo nga nasasakupan. Kung nagasugò ako sa isa, ‘Kadto didto,’ nagakadto siya kag sa isa, ‘Kari diri,’ nagapalapit siya kag kung nagasugò ako sa akon ulipon, ‘Humana ini,’ ginahuman niya.”

⁹ Nang mabatian ini ni Hesus, natingaya gid siya. Nag-atubang siya sa kadamò nga tawo kag naghambay, “Ginahambay ko sa indo, wayà pa gid ako ning may nakità nga tawo aber diin

sa Israel nga igwa pagtuo nga pareho niya!”
¹⁰ Pagbalik sa bayay ng mga gingsugò ng kapitan, nakità ninda nga nag-ayo na ang ulipon.

Ang Pagkabanhaw ng Ungà ng Bayo

¹¹ Wayà magdugay nagkadto si Hesus sa banwa nga ginatawag, Nain. Kaibahan niya ang iya mga disipulo kag ang kadamò nga tawo. ¹² Nang pasuyod na sinda sa banwa, nasumpong ninda ang kadamò nga tawo nga nagadapit sa patay nga ginahakwat pakadto sa luwas. Ang patay hay bugtong nga ungà nga lyaki ng bayo. ¹³ Naluoy gid si Hesus sa iya kag naghambay siya, “Ayaw na magtangis.” ¹⁴ Niyan nagpalapit siya kag gingtandog niya ang ginabutangan ng patay para magduyog ang nagahakwat. Pagduyog ninda, naghambay siya sa patay, “Nonò, bangon na!” ¹⁵ Nagbangon ang patay, nagpungkò kag naghambay. Tapos gingdaya siya ni Hesus sa iya nanay. ¹⁶ Ang tanan nga yadto hay natingaya gid kag gingdayaw ninda ang Dios. Naghambay sinda, “Yari na sa aton ang makagagahom nga propeta!” Naghambay pa ang iban, “Nagkari ang Dios para luwason kita sa aton kasal-anan!” ¹⁷ Ang balità parti sa ginghuman ni Hesus naglapnag sa bilog nga Judea kag sa tanan nga lugar sa palibot.

Si Hesus kag si Juan nga Miyugbawtismo

Mateo 11:2-19

¹⁸ Gingbalità kay Juan nga Miyugbawtismo ini tanan nga natabò ng iya mga disipulo. ¹⁹ Ngani gingtawag niya ang duha sa iya mga disipulo kag gingpakadto sa Ginoo. Gingpapangutana niya

sinda, “Ikaw ba ang ginahambay ni Juan nga gingpromisa ng Dios nga magaabot o mahuyat pa kami ng iban?” ²⁰ Ngani nagkadto ang duha niya nga disipulo kay Hesus kag naghambay, “Gingpadaya kami ni Juan nga Miyugbawtismo sa imo para magpangutana. Ikaw ba ang ginghambay niya nga gingpromisa ng Dios nga magaabot o mahuyat pa kami ng iban?” ²¹ Adto gid nga oras, ginapang-ayo ni Hesus ang kadamò nga tawo nga may iba-iba nga sakit kag ginasapian ng malain nga mga espiritu kag kadamò da nga buta ang nakakità na. ²² Nagsabat si Hesus sa mga disipulo ni Juan, “Magbalik kamo kay Juan kag ihambay sa iya ang indo nakità kag nabatian diri: ang mga buta nakakità, ang mga pakì nakapanaw ning maayo, ang mga kitungon* nag-ayo, ang mga bungoy nakabatì, ang mga patay nabuhì kag ang Maayong Balità ginapanudlò sa mga pobre. ²³ Ihambay pa nindo sa iya, ‘Bulahan ang mga tawo nga wayà nagaduha-duha parti sa akon.’ ”

²⁴ Nang maghalin na adtong duha nga disipulo ni Juan, nagtunà si Hesus sa pag-istorya parti kay Juan sa kadamò nga tawo didto. Hambay niya, “Nang nagpamatì kamo sa pagtudlò ni Juan nang yadto pa siya sa tiway nga lugar, ano ang indo ginapaabot nga makità? Ang tawo nga nagapangduha-duha nga pareho ng kugon nga ginahuyop-huyop ng hangin? ²⁵ Ano kuntà ang gusto nindo makità? Ang tawo nga mamahayon ang barò? Syempre bukon! Kay ang tawo nga nagasuksok ng tiyad adto hay manggaranon kag nagaistar sa palasyo. ²⁶ Abi, isipa nindo, basi

nagkadto kamo didto? Di ba para makità ang propeta? Huo, pero sa matuod lang mas sobra pa gid siya kaysa sa propeta. ²⁷ Kay si Juan, imaw ang ginghambay ng Dios sa Kasulatan, 'Ipapadaya ko ang akon mensahero nga mauna sa imo para magpreparar ng dayan bago ang imo pag-abot.' ²⁸ Ginahambay ko sa indo, wayà ning aber sin-o nga natawo sa kalibutan nga mas labaw pa kay Juan. Pero ang tawo nga pinakamababà sa gingharian ng Dios hay mas labaw pa kaysa kay Juan."

²⁹ Ang tanan nga tawo nga nagpamatì kag ang mga miyugsukot ning buhis hay nagkumpormi nga tamà ang tanan nga ginapahuman ng Dios kay nagpabawtismo na sinda kay Juan. ³⁰ Pero ang mga Pariseo kag ang mga miyugtudlò ng Kasuguan naman hay wayà nagkumpormi sa kabubut-on ng Dios para sa inda kay indi gid sinda magpabawtismo kay Juan.

³¹ Tapos naghambay pa gid si Hesus, "Sa diin ko baya ikumpara ang mga tawo sa ini nga henerasyon? Ano baya ang kapareho ninda? ³² Pareho sinda sa mga ungà nga nagapungkò sa plasa kag nagahambay sa isa kag isa, 'Nagpasunata kami para sa kasay pero wayà kamo nagsaot; nagkanta kami para sa patay pero wayà kamo nagtangis.' ³³ Pareho da kamo sa inda, kay nang mag-abot si Juan nakità nindo nga nagapuasa siya kag wayà nagainom ilimnon, ngani nagahambay kamo, 'Hala, ginasapian siya ng demonyo!' ³⁴ Ako naman nga Ungà ng Tawo, nakità nindo nga nagakaon kag nagainom

ngani nagahambay kamo, 'Hala, sirua ang tawo nga ini! Makagod kag buratso, amigo ng mga miyugsukot buhis kag iban pa nga makasasalà.'
³⁵ Pero pabay-i lang, ang kabubut-on ng Dios hay ginapamatuuran sa kabuhì ng tawo nga nagabaton sa iya ginapanudlò paagi sa amon."

Ang Pagpatawad ni Hesus sa Babayi nga Makasasalà

³⁶ Isa ka adlaw, may isa ka Pariseo nga nag-agda kay Hesus nga magkaon sa iya bayay. Ngani nagkadto siya kag nagkaon kaibahan ng mga imbitado. ³⁷ Sa adto nga banwa, igwa babayi nga makasasalà. Nabatian niya nga yadto si Hesus nagakaon sa bayay ng Pariseo, ngani nagkadto siya didto daya ang maisot nga tibod nga himò sa alabastro*, nga may suyod nga pahumot. ³⁸ Nagpalapit siya sa likod ni Hesus kag nagtindog sa may sikwayan niya kag nagtinangis. Nagtuyò ang iya luhà sa siki ni Hesus kag gingpunasan niya ini ng iya buhok. Pagkatapos gingharuan niya kag gingbubuan ng pahumot.

³⁹ Nang makità ini ng Pariseo nga nag-agda kay Hesus, naghambay siya sa iya kaugalingon, "Kung matuod nga propeta ang tawo nga ini, dapat sayod niya kung sin-o ining babayi nga nagapunas sa iya siki; dapat sayod niya nga makasasalà siya!" ⁴⁰ Pero nasayuran ni Hesus kung ano ang iya ginahunahunà ngani naghambay siya, "Simon, igwa ako ihambay sa imo." Sabat niya, "Ano inà, Maestro?" ⁴¹ Naghambay si Hesus, "Igwa duha ka tawo nga nag-utang sa

miyugpautang. Ang isa nag-utang lima ka gatos nga denarius kag ang isa 50. ⁴² Pero tungod indì sinda makabayad wayà sinda pagpabayara ng inda utang. Sin-o sa inda nga duha ang mas kadakò ang paghigugmà sa miyugpautang?” ⁴³ Nagsabat si Simon, “Siguro adtong mas kadakò ang utang.” Naghambay si Hesus, “Tamà ang imo sabat.” ⁴⁴ Niyan nag-atubang siya sa babayi kag naghambay kay Simon, “Sirua ining babayi, ging-agda mo ako sa imo bayay; pero wayà mo ako gingtaw-i tubì para makapanghugas ng akon siki. Pero siya, ginhugasan niya ang akon siki ng iya luhà kag gingpunasan ng iya buhok. ⁴⁵ Wayà mo ako pagharui pag-abot ko diri, pero siya, wayà nagpara sa kahaharò ng akon siki tunà ng pag-abot ko. ⁴⁶ Wayà mo pagpahiri lana ang akon uyo, pero gingbubuan niya pahumot ang akon siki. ⁴⁷ Ngani ginahambay ko sa imo nga ang kadakò nga paghigugmà nga gingpakità niya nagapamatuod nga gingpatawad na siya ng iya madamò nga kasal-anan. Pero ang tawo nga maisot lang ang gingpatawad nga salà, maisot lang ang paghigugmà nga iya ipakità.” ⁴⁸ Pagkatapos naghambay si Hesus sa babayi, “Gingpatawad na ang imo mga salà.” ⁴⁹ Ang iban nga nagakaon katupad ni Hesus naghambay sa inda kaugalingon, “Sin-o baya ini nga tawo nga aber ang mga salà ginapatawad niya?” ⁵⁰ Pero naghambay si Hesus sa babayi, “Ang pagtuo mo ang nagluwas sa imo. Magpauli ka nga matawhay ang imo isip.”

8

Ang mga Babayi nga Nagabulig kay Hesus

¹ Pagkatapos adto, naglibot si Hesus sa mga banwa kag mga baryo nga nagatudlò ng Maay-ong Balità parti sa paghahari ng Dios. Kaibahan da niya ang iya dose nga disipulo, ² kag ang mga babayi nga gingpaluwasan niya ng malain nga mga espiritu kag gingpaayo sa iba-iba nga sakit. Ang isa sa inda hay si Maria nga taga-Magdala nga pito gid nga demonyo ang gingpaluwas sa iya. ³ Ang iban pa nga babayi nga nagsunod sa iya hay si Juana nga asawa ni Cuza nga opisyal sa palasyo ni Herodes, si Susana kag madamò pa gid nga babayi nga imaw sinda ang nagatao ng mga kahinangyanon ni Hesus kag ng iya mga disipulo halin sa inda gingpangabudlayan.

Ang Parabola parti sa Pagsabwag ning Binhi Mateo 13:1-9; Marcos 4:1-9

⁴ Kadamò nga tawo ang nagpangkadto kay Hesus halin sa iba-iba nga banwa kag nang nagtipon na sinda, nagtudlò siya paagi sa parabola:

⁵ “May isa ka mangunguma nga nagkadto sa iya uma para magsabwag ning binhi. Sa iya pagsabwag, ang iban nagtupà sa alihid ng dayan kag natimakan ng mga nagaagi kag gingpantukà ng mga pispis. ⁶ Ang iban nga binhi nagtupà sa kabatuhan. Nagtubò ini pero naglayong kay uga ang dutà. ⁷ Ang iban nagtupà kag nagtubò sa dutà nga may mga bayagon nga tunukon, pero paglabog ng mga bayagon gingkamangan ang tanom, ngani wayà nakapamunga. ⁸ Ang

iban nga binhì nagtupà sa maayo nga dutà, nagtubò kag nagpamunga gid ng kadamò-damò.”* Pagkatapos mag-istorya ni Hesus, naghambay siya, “Dapat intindihon gid nindo maayo ang indo nababatian.”

*Basi Ginggamit ang mga Parabola
Mateo 13:10-17; Marcos 4:10-12*

⁹ Gingpangutana ng iya mga disipulo si Hesus kung ano ang gusto hambayon ng adto nga parabola. ¹⁰ Nagsabat siya, “Sa indo lang gingtao ng Dios ang pang-intindi ng mga sikreto parti sa iya paghahari, pero sa iban, ginahambay niya ini paagi sa mga parabola, agud magsirò man sinda, indì makakità; kag magpamatì, pero indì makaintindi.”

Ang Gusto Hambayon ng Parabola parti sa Binhi

Mateo 13:18-23; Marcos 4:13-20

¹¹ “Imaw ini ang gusto hambayon ng parabola: Ang binhi, imaw ang hambay ng Dios. ¹² Ang alihid ng dayan nga gingtupaan ng binhi imaw ang mga tawo nga nakabatì ng hambay ng Dios, pero nag-abot ang diyablo kag gingbuoy niya ini sa inda tagipusuon para indì sinda magtuo kag maluwas. ¹³ Ang kabatuhan nga gingtupaan ng binhi, imaw ang mga tawo nga pagkabatì sa hambay ng Dios gingbaton ini nga may kalipay. Pero bukon hugot sa inda tagipusuon, nganì wayà magdugay ang inda pagtuo. Pag-abot ng pagtilaw, wayà sinda nagpadayon sa inda pagtuo. ¹⁴ Ang dutà nga may mga bayagon

* **8:8** 8:8 Sa literal: nagbunga ning 100 ka doble.

nga tunukon nga gingtupaan ng binhi, imaw ang mga tawo nga nakabatì sa hambay ng Dios. Pero nadaog sinda ng mga kabayak-on, pagtinguhà nga magmanggaranon kag pagpangalipay sa kalibutan, nganì wayà ini nakapamunga sa inda kabuhì. ¹⁵ Pero ang maayo nga dutà nga gingtupaan ng binhi, imaw ang mga tawo nga nagpamatì ng hambay ng Dios kag gingtagò ini sa inda maayo nga tagipusuon. Ginatuman ninda ini nga may pag-antos hasta magpamunga sa inda kabuhì.”

Ang Parabola parti sa Iwagan

Marcos 4:21-25

¹⁶ Naghambay pa gid si Hesus, “Wayà ning tawo nga nagasugà ning iwagan kag ginatakyuban ning kuyon o ginabutang sa idayom ng katri, kundì ginabutang ini sa tungtungan para mahayagan ang mga tawo nga nagasuyod sa bayay. ¹⁷ Nganì wayà gid ning may ginatagò nga indì makikità sa ulihi kag wayà ning sikreto nga indì masasayuran kag indì makikità. ¹⁸ Nganì pamati kamo maayo sa akon ginahambay, kay ang tawo nga igwa nabaton nga kamatuuran, taw-an pa gid ng pang-intindi. Pero ang tawo nga wayà ning nabaton nga kamatuuran, aber ang ginaisip niya nga iya naintindihan hay buy-on pa sa iya.”

Ang Nanay kag mga Manghod ni Hesus

Mateo 12:46-50; Marcos 3:31-35

¹⁹ Niyan, nag-abot ang nanay kag mga manghod nga lyaki ni Hesus, pero indì sinda

makapalapit kay kadamò ang tawo nga nagatipon didto. ²⁰ May naghambay sa iya, “Yarà sa luwas ang imo nanay kag mga manghod. Gusto ninda magpakigkita sa imo.”

²¹ Pero nagsabat si Hesus sa mga tawo, “Ang akon nanay kag mga manghod hay ang nagapamati kag nagatuman sa hambay ng Dios.”

Ang Pagpakalma ni Hesus sa Mabaskog nga Hangin

Mateo 8:23-27; Marcos 4:35-41

²² Isa ka adlaw, nagsakay si Hesus sa dyapang kaibahan ang iya mga disipulo. Hambay niya sa inda, “Mos, matabok kita sa kabuak.” Ngani nagsakay sinda sa dyapang. ²³ Mintras nagabyahe sinda, natuyugan si Hesus. Gulpi na lang nga nagkusog ang hangin sa lawod kag nagsuyod ang tubi sa dyapang, ngani sinda hay nabutang sa peligro. ²⁴ Gingpalapitan ng mga disipulo si Hesus kag gingpukaw, “Ginoo, Ginoo! Malulunod na kita!”

Nagbangon si Hesus kag gingsabyaw ang hangin kag kadagkò nga humbak. Adto nga daan nagkalma ang bagyo. ²⁵ Pagkatapos naghambay si Hesus sa inda, “Diin ang indo pagtuo sa akon?”

Pero natingaya gid sinda kag hinadlukan. Nagpinangutan-an sinda, “Sin-o gid baya ini nga tawo? Ginasugò niya ang hangin kag ang humbak; kag nagatuman ini sa iya!”

Ang Pag-ayo ni Hesus sa Tawo nga Ginasapian ng mga Demonyo

Mateo 8:28-34; Marcos 5:1-20

²⁶ Niyan, nag-abot sina Hesus sa lugar ng mga Geraseno[†] nga nagaatubang sa Galilea.

²⁷ Nang makasalta na siya halin sa dyapang, gingsumpong siya ng isa ka tawo nga taga-Geraseno nga ginasapian ning mga demonyo. Kadugay na gid nga wayà siya nagasuksok ning barò kag wayà nagabalik sa iya bayay, kundì nagaistar siya sa mga lubungan. ²⁸ Nang makità niya si

Hesus nagsinggit siya, nagluhod kag naghapà sa iya atubangan. Kag naghambay siya ning maku-sog, “Hesus, Ungà ng Pinakamataas nga Dios, ano ang imo labot sa akon? Nagapakitluoy ako sa imo, ayaw ako pagpahugai!” ²⁹ Ginghambay niya ini kay gingsugò ni Hesus nga magluwas ang malain nga espiritu sa iya. (Kadugay na siya nga ginasapian ng malain nga espiritu. Aber siya ginabantayan kag ginakadinahan ang iya kamot kag siki, ginapangbugtò niya ini kag ginadaya siya ng demonyo sa tiway nga lugar.)

³⁰ Ginpangutana siya ni Hesus, “Ano ang imo pangayan?”

Nagsabat siya, “Batalyon!” Kay kadamò-damò ang mga demonyo nga nagsapì sa iya.

³¹ Nagpakitluoy ang mga demonyo nga indì sinda ipadaya ni Hesus sa pinakaidayom nga lugar ng kalibutan.[‡] ³² Malapit didto, may nagapan-gibok nga kadamò-damò nga baboy sa alihid ng bakuyod. Nagpakitluoy ang mga demonyo kay Hesus nga didto na lang sinda masuyod sa

[†] **8:26** 8:26 Geraseno: Sa iban nga mga kopya ng Griego hay Gadareno, pareho sa Mateo 8:28. [‡] **8:31** 8:31 Ini hay lugar kung sa diin nagahuyat ang mga demonyo sa pinakaulihi nga

parusa ng Dios.

mga baboy kag gingtugutan niya sinda. ³³ Ngani nagpangluwas ang mga demonyo sa tawo kag nagpangsuyod sa mga baboy. Pagkatapos nagdinagusò ang mga baboy sa pangpang hasta sa nagkahuyog sa dagat kag nagkalumos.

³⁴ Nang makità ng mga miyug-alilà ng baboy ang natabò, nagdinyagan sinda kag gingpinamalità ini sa mga tawo sa banwa kag sa mga baryo.

³⁵ Ngani nagkadto ang mga tawo kay Hesus kay gusto ninda makità ang natabò. Pag-abot didto, nakità ninda ang tawo nga dati gingsapian ng mga demonyo. Nagapungkò siya sa atubangan ni Hesus nga nakabarò kag maayo na ang iya isip. Ngani hinadlukan gid sinda. ³⁶ Gingbalità ng mga nakakità ang natabò kung pauno nag-ayo ang tawo. ³⁷ Pagkatapos ang tanan nga nagaistar sa lugar ng Geraseno nagpakitluoy kay Hesus nga maghalin sa inda lugar kay dakò gid ang inda kahadlok. Ngani nagsakay si Hesus sa dyapang kag nagbalik sa iya ginghalinan. ³⁸ Nagpakitluoy kay Hesus ang tawo nga gingpaluwasan niya ng mga demonyo nga magnunot sa iya. Pero nagsabat si Hesus, ³⁹ “Mas maayo kung magpauli ka sa indo kag ipamalità ang ginghuman ng Dios sa imo.” Ngani nagbalik ang tawo kag naglibot siya sa bilog nga banwa kag gingpinamalità ang parti sa ginghuman ni Hesus sa iya.

Ang Ungà ni Jairus kag ang Babayi nga Ginadugò

Mateo 9:18-26; Marcos 5:21-43

⁴⁰ Nang makatabok na sina Hesus sa kabuak, gingsugat siya ng mga tawo kay tanan sinda hay

nagahuyat sa iya. ⁴¹ Wayà madugay, nag-abot ang tawo nga ang pangayan hay Jairus. Siya hay opisyal ng sinagoga. Naghapà siya sa atubangan ni Hesus kag nagpakitluoy nga magkadto siya sa iya bayay, ⁴² kay nagaagunisar na ang iya bugtong nga ungà nga babayi, nga dose ka años.

Mintras nagapakadto si Hesus sa bayay ni Jairus, nagadinagusò ang kadamò nga tawo sa iya. ⁴³ Isa sa inda hay ang babayi nga ginadugò sa suyod ng dose ka tuig. Naubos na ang tanan niya nga manggad sa pagpabuyong, pero wayà gid siya nag-ayo. ⁴⁴ Nagpalapit siya sa likod ni Hesus kag gingtandog ang gayad ng iya barò. Adto nga daan nagpara ang pagdugò. ⁴⁵ Pagkatapos nagpangutana si Hesus, “Sin-o ang nagtandog sa akon?” Nang wayà may nag-akò, naghambay si Pedro, “Ginoo, kadamò ang mga tawo nga nagapalibot kag nagadinagusò sa imo.” ⁴⁶ Pero naghambay si Hesus, “May nagtandog gid sa akon kay nabatyagan ko nga may gahom nga nagluwas sa akon.” ⁴⁷ Nang masayuran ng babayi nga indì niya maitagò ang iya ginghuman, nagpalapit siya kay Hesus nga nagapangurog kag naghapà sa iya atubangan. Nagbalità siya nga nababatian ng tanan kung basì gingtandog niya ang barò ni Hesus kag kung pauno siya nag-ayo nga daan sa iya sakit. ⁴⁸ Pagkatapos naghambay si Hesus sa iya, “Manang, nag-ayo ka tungod sa imo pagtuo. Magpaulì ka nga matawhay ang imo isip.”

⁴⁹ Mintras nagahambay pa si Hesus, may nag-abot nga tawo halin sa bayay ni Jairus kag

naghambay sa iya, “Wayà na ang imo ungà, ayaw na pag-isturbuha ang maestro.” ⁵⁰ Pero nabatian ini ni Hesus kag naghambay siya kay Jairus, “Ayaw mahadlok. Magtuo ka lang kag magaayo siya.” ⁵¹ Pag-abot ninda sa bayay, wayà nagtugot si Hesus nga magnunot sa iya pasuyod ang aber sin-o, puyra lang kana Pedro, Juan, Santiago kag ang mga ginikanan ng ungà. ⁵² Nagatinangis kag nagadinanguyngoy didto ang tanan nga tawo. Pero naghambay si Hesus sa inda, “Ayaw kamo magtinangis. Bukon patay ang ungà, nagakatuyog lang siya.” ⁵³ Gingnginitlan ninda tanan si Hesus kay sayod ninda nga patay na ang ungà. ⁵⁴ Pero ginghawiran niya ang kamot ng ungà kag gingtawag, “Nenè, magbangon ka!” ⁵⁵ Adto da nga oras nagbalik ang iya espiritu kag nagbangon siya nga daan. Nagsugò si Hesus nga pakaunon ang ungà. ⁵⁶ Natingaya gid ang iya mga ginikanan, pero nagbilin si Hesus sa inda nga indì gid magpamalità aber kanin-o kung ano ang natabò.

9

Ang Pagsugò ni Hesus sa Dose nga Apostoles Mateo 10:5-15; Marcos 6:7-13

¹ Isa ka adlaw, gingtawag ni Hesus ang dose nga apostoles kag gingtaw-an niya sinda ning gahom kag otoridad nga magpalayas ng tanan nga demonyo kag magpang-ayo ng mga may sakit. ² Tapos gingsugò niya sinda sa iba-iba nga lugar para magtudlò parti sa paghahari ng Dios kag magpang-ayo ng mga may sakit. ³ Bago sinda

naghalin, gingbilinan sinda ni Hesus, “Ayaw kamo magdaya ning aber ano sa indo pagpanaw; aber sungkod, bag, pagkaon, kwarta o ilislan. ⁴Kag kung diin nga bayay kamo magdayon, didto lang gid kamo mag-istar hasta nga maghalin kamo sa adto nga banwa. ⁵ Pero kung indi magbaton sa indo ang mga tawo sa isa ka lugar, bayai nindo inà nga lugar kag ipagpag ang dapodapo sa indo siki para paandaman nga parusahan sinda ng Dios kay wayà sinda magbaton ng indo ginatudlò.” ⁶ Ngani nagpanaw ang mga disipulo kag naglibot sa mga baryo nga nagawali ng Maayong Balità kag nagapang-ayo ng mga may sakit.

*Nalibugan si Herodes parti kay Hesus
Mateo 14:1-12; Marcos 6:14-29*

⁷ Nang mabatian ni Herodes nga gobernador ng Galilea ang parti sa mga ginahuman ni Hesus, nalibugan gid siya kay may nagahambay nga nabanhaw si Juan nga Miyugbawtismo. ⁸ May iban da nga nagahambay nga si Propeta Elias hay nagbalik kag ang iban pa nagahambay nga ang isa sa mga propeta nang una hay nabanhaw. ⁹ Naghambay si Herodes, “Gingpapugutan ko si Juan, pero sin-o baya ini nga tawo? Kay mga makatitingaya nga butang ang akon nababatan parti sa iya.” Ngani nagtinguhà gid si Herodes nga makità si Hesus.

*Ang Pagpakaon ni Hesus sa 5,000 ka Tawo
Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Juan 6:1-14*

¹⁰ Pagbalik ng mga apostoles ni Hesus, gingbalità ninda sa iya ang tanan ninda nga ginghuman. Pagkatapos naghaling sinda kag nagkadto sa banwa ng Betsaida nga sinda lang. ¹¹ Pero nang masayuran ini ng kadamò nga tawo, nag-apas sinda. Ging-abiabi sinda ni Hesus kag gingtudluan parti sa paghahari ng Dios. Gingpang-ayo da niya ang mga may sakit.

¹² Nang malapit na magtunod ang adlaw, nagpalapit ang Dose kay Hesus kag naghambay, “Pakadtua na ang mga tawo sa mga baryo kag sityo sa palibot agud makapangità sinda tuyugan kag makabakay pagkaon kay yari kita sa tiway nga lugar.”

¹³ Pero nagsabat si Hesus, “Kamo mismo ang magtao pagkaon sa inda.”

Nagpangutana sinda sa iya, “Pero lima lang ka bilog ang aton tinapay kag duha lang ang isdà. Mabakay pa ba kami ning pagkaon para sa inda tanan?” ¹⁴ Tiyad ini ang inda hambay kay may mga 5,000 nga lyaki didto.

Pero nagsabat si Hesus sa iya mga disipulo, “Papungkua ang mga tawo ng tig-50 ang kada grupo.” ¹⁵ Gingtuman ninda ang gingsugò ni Hesus kag gingpapungkò ninda ang tanan nga tawo. ¹⁶ Pagkatapos gingbuoy ni Hesus ang lima ka bilog nga tinapay kag duha ka bilog nga isdà kag naghanged siya sa langit kag nagpasalamat sa Dios. Gingbuak-buak niya ini kag gingtao sa mga disipulo para ipanagtag sa mga tawo. ¹⁷ Nakakaon sinda tanan kag nabusog gid. Pagkatapos gingtipon ninda ang mga nabilin kag napunò ang dose pa ka ayat*.

Ang Pagdiklara ni Pedro nga si Hesus ang Kristo

Mateo 16:13-19; Marcos 8:27-29

¹⁸ Isa ka adlaw mintras nagapangamuyò si Hesus nga siya lang, yadto da malapit-lapit sa iya ang mga disipulo. Pagkatapos nagpangutana siya sa inda, “Sin-o kuno ako sunò sa hambay ng mga tawo?”

¹⁹ Nagsabat sinda, “May nagahambay nga ikaw si Juan nga Miyugbawtismo. Ang iban naman nagahambay nga ikaw si Elias; kag ang iban pa gid nagahambay nga ikaw isa sa mga propeta nang una nga nabanhaw.”

²⁰ Nagpangutana naman siya sa inda, “Hay kamo, ano ang indo mahahambay, sin-o ako?”

Nagsabat si Pedro, “Ikaw imaw ang Kristo nga gingsugò ng Dios!”

Ang Propesiya ni Hesus sa iya Pagkamatay kag Pagkabanhaw

Mateo 16:20-28; Marcos 8:30-9:1

²¹ Niyan gingpaandaman ni Hesus ang mga disipulo nga indì gid ini ipamalità aber kanino. ²² Kag naghambay pa gid siya, “Ako nga Ungà ng Tawo hay dapat gid mag-agi ning sobra nga kahugaan kag sikwayon ako ng mga miyugdumaya ng Judio, ng mga pinunò nga parì kag mga eskriba. Ipatatay ninda ako, pero sa ikatuyo ka adlaw mababanhaw ako.”

²³ Naghambay siya sa tanan, “Ang aber sin-o nga gusto magsunod sa akon, dapat indì niya palabihon ang iya kaugalingon, kundì pas-anon

niya ang iya krus* adlaw-adlaw kag magsunod sa akon. ²⁴ Kay ang aber sin-o nga nagapalabi ng iya kabuhì hay maduduya-an ini; pero ang aber sin-o nga nagahalad ng iya kabuhì tungod sa akon, makakabaton siya kabuhì nga wayà katapusan. ²⁵ Ano gid baya ang mapupuslan ng tawo kung maangkon man niya ang tanan nga butang diri sa kalibutan, pero mawad-an naman siya kabuhì? Wayà gid! ²⁶ Kay kung aber sin-o hay ginakahuyà ako nga Ungà ng Tawo kag ang akon mga ginatudlò, ikahuyà ko da sinda pagbalik ko sa kalibutan nga may gahom kag sa gahom ng akon Amay kag ng balaan nga mga anghel. ²⁷ Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, may mga tawo diri nga indì pa mamatay hasta nga makità ninda ang paghaharì ng Dios.”

Ang Pagbaylo ng Hitsura ni Hesus

Mateo 17:1-8; Marcos 9:2-8

²⁸ Pagkaligad ng wayo ka adlaw, pagkatapos nga ginghambay ni Hesus ini, gingdaya niya sina Pedro, Juan kag Santiago sa bukid para magpangamuyò. ²⁹ Mintras nagapangamuyò si Hesus, nagbaylo ang iya hitsura kag ang iya barò hay nagputì gid nga kasilaw-silaw. ³⁰ Gulpi lang nga nagpakità ang duha ka tawo nga nagapakig-istorya kay Hesus. Sinda hay sina Moises kag Elias. ³¹ Kasilaw-silaw gid sinda kag nagapakig-istorya kay Hesus parti sa iya kamatayon nga matatabò sa Jerusalem. ³² Hamuok gid ang tuyog ni Pedro kag ng iya mga kaibahan pero gulpi

---

* **9:23** 9:23 Ang gusto hambayon dapat magtuman siya sa akon aber pa sa kamatayon.

lang sinda nga nakamangno kag nakità ninda si Hesus nga kasilaw-silaw kag imaw da ang duha ka tawo nga nagatindog katupad niya. ³³ Nang pahalinon na ang duha, naghambay si Pedro kay Hesus, “Ginoo, maayo gid kay yari na kita diri. Mahuman kami tuyo ka bayay-bayay, ang isa para sa imo, isa kay Moises kag isa kay Elias.” (Sa matuod lang, wayà siya kasayod kung ano ang iya gingpanghambay.)

³⁴ Mintras nagahambay pa siya, may nag-abot nga panganod kag natabunan sinda. Hinadlukan gid ang mga disipulo nang yadto na sinda sa suyod ng panganod. ³⁵ Kag may boses nga nabatian halin sa panganod nga nagahambay, “Imaw ini ang akon Ungà nga gingpili ko. Pamatii nindo siya!”

³⁶ Nang wayà na ang boses, nakità ninda nga si Hesus na lang ang nabilin. Naghipos lang anay ang mga disipulo sa inda nakità kag wayà gid ninda ini gingpamalità aber kanin-o nang adto nga mga adlaw.

Ang Pag-ayo ni Hesus sa Ungà nga Ginasapian ng Malain nga Espiritu

Mateo 17:14-18; Marcos 9:14-27

³⁷ Nang masunod nga adlaw, nagtugbong sina Hesus halin sa bukid. Gingsugat sinda ng madamò nga tawo. ³⁸ May tawo didto sa mga nagatipon nga nagsinggit, “Maestro! Maluoy ka gid sa akon ungà nga lyaki, bugtong ko siya nga ungà! ³⁹ Ginasapian siya permi ng malain nga espiritu. Pag ginasapian siya, gulpi lang nga nagasinggit, nagakurog kag nagabuyà ang

iya bàbà. Indì gid maghalin ang malain nga espiritu kag permi niya ginapasakitan ang akon ungà. ⁴⁰ Nagpakitluoy ako sa imo mga disipulo nga palayason ini, pero indì ninda mapalayas.” ⁴¹ Nagsabat si Hesus, “Kamo nga mga tawo sa ini nga henerasyon, wayà gid pagtuo kag balingag gid ang indo panghunahunà! Hasta san-o pa baya ang akon pag-antos sa indo?” Tapos naghambay siya sa tatay, “Day-a diri ang imo ungà.” ⁴² Mintras ginadaya ang ungà kay Hesus, gulpi siya nga gingtumba ng demonyo kag gingpakurog. Pero gingsabyaw ni Hesus ang malain nga espiritu nganì naghalin ini kag nag-ayo ang ungà. Pagkatapos gingbalik niya ang ungà sa tatay. ⁴³ Niyan natingaya gid ang tanan nga tawo didto sa kadakò nga gahom ng Dios.

Ang Paghambay liwat ni Hesus parti sa iya Pagkamatay kag Pagkabanhaw

Mateo 17:22-23; Marcos 9:30-32

Mintras natitingaya pa ang mga tawo sa tanan nga ginghuman ni Hesus, naghambay siya sa mga disipulo, ⁴⁴ “Tandai nindo ang akon ihambay sa indo! Ako nga Ungà ng Tawo hay malapit na itugyan sa mga tawo nga nagakontra sa akon.” ⁴⁵ Pero wayà ninda maintindihi kung ano ang gusto hambayon ni Hesus. Wayà ini gingpasayura sa inda kay gingtagò ini ng Dios para indì ninda maintindihan. Kag nahadlok da sinda magpangutana sa ginghambay ni Hesus.

Sin-o ang Labaw sa Tanan

Mateo 18:1-5; Marcos 9:33-37

⁴⁶ Isa ka adlaw, nagdiniskusyon ang mga disipulo ni Hesus parti sa kung sin-o gid sa inda ang labaw sa tanan. ⁴⁷ Sayod ni Hesus kung ano ang inda ginahunahuna, ngani gingbuoy niya ang isa ka unga kag gingpatindog sa iya alihid. ⁴⁸ Pagkatapos naghambay siya sa inda, “Ang aber sin-o nga nagabaton sa ini nga unga tungod sa akon hay nagabaton da sa akon. Kag ang aber sin-o nga nagabaton sa akon nagabaton da sa nagsugò sa akon. Kay ang pinakamababà sa indo, imaw ang labaw sa tanan.”

*Ang bukon Kontra sa aton hay Kaibahan naton
Marcos 9:38-40*

⁴⁹ Pagkatapos naghambay si Juan kay Hesus, “Ginoo, nakakità kami ning tawo nga naga-palayas ng mga demonyo paagi sa imo pangayan. Gingpapara namon siya kay bukon naton siya kaibahan.”

⁵⁰ Pero nagsabat si Hesus sa iya kag sa iban pa nga disipulo, “Ayaw nindo siya pagparaha kay ang aber sin-o nga wayà nagakontra sa indo hay kaampin nindo.”

Ang Pagsikway ng taga-Samaria kay Hesus

⁵¹ Nang malapit na ang adlaw nga si Hesus hay day-on palangit,† nagdesisyon siya nga magkadto sa Jerusalem. ⁵² Ngani may gingpauna siya nga mga tawo sa isa ka baryo sa Samaria para magpreparar ng iya madayunan. ⁵³ Pero ang mga taga-Samaria indì magbaton sa iya kay

---

† 9:51 9:51 Ang gusto nga hambayon hay malapit na siya mamatay, mabanhaw kag mabalik sa langit.

sayod ninda nga pakadto siya sa Jerusalem.‡
⁵⁴ Nang mabatian ini ng iya mga disipulo nga sina Santiago kag Juan, naghambay sinda, “Ginoo, gusto mo ba nga pauyanan namon sinda ng kalayo halin sa langit para masunog sinda?”

⁵⁵ Pero nag-atubang si Hesus kag gingsabyaw sinda. Hambay niya, “Wayà kamo kasayod kung ano nga espiritu ang indo ginasonod. Ako nga Ungà ng Tawo hay nagkari diri, bukon para patyon ang mga tawo kundì taw-an sinda ning kabuhì nga wayà katapusan.” ⁵⁶ Pagkatapos nagderitso si Hesus kag ang iya mga disipulo sa iban nga banwa.

Ang Pagsunod kay Hesus

Mateo 8:19-22

⁵⁷ Mintras nagapanaw sinda, may isa ka tawo nga naghambay kay Hesus, “Masunod ako sa imo aber diin ka magkadto.” ⁵⁸ Nagsabat si Hesus sa iya, “Ang singgayong hay may buhò nga ginaistaran kag ang pispis may pugad, pero ako nga Ungà ng Tawo wayà bayay nga mahihigdaan o mapapahuwayan.” ⁵⁹ Naghambay pa gid si Hesus sa isa pa ka tawo, “Magsunod ka sa akon.” Pero nagsabat siya, “Ginoo, mapauli anay ako kay ipalubong ko ang akon tatay.” ⁶⁰ Pero nagsabat si Hesus, “Pabay-i lang ang patay§ nga maglubong sa inda mga patay. Pero ikaw, panaw na kag iwali ang parti sa gingharian ng Dios.”

---

‡ **9:53** 9:53 Ang mga taga-Jerusalem kag mga taga-Samaria hay wayà ning maayo nga relasyon. § **9:60** 9:60 Ang patay diri hay ang tawo nga patay sa espiritwal. Ang gusto hambayon sinda hay wayà ning tamà nga relasyon sa Dios.

61 Igwa pa gid naghambay kay Hesus, “Ginoo, masunod ako sa imo, pero tuguti anay ako nga magpamuhon sa akon pamilya.” 62 Nagsabat si Hesus sa iya, “Ang aber sin-o nga nagaarado kag naganilingig, bukon siya angay nga miyugarado. Imaw da ang aber sin-o nga nagasunod sa akon. Kung nagabinalik-balik siya sa dati nga pagkabuhì bukon siya angay sa gingharian ng Dios.”

10

Ang Pagsugò ni Hesus sa 72 ka Disipulo

1 Pagkatapos adto, gingpili ni Hesus ang 72 ka disipulo kag gingpakadto niya sinda ning tigduha-duha sa tanan nga banwa kag lugar nga iya ginaplanuhan nga kadtuan. 2 Naghambay siya sa inda, “Kadakò-dakò ang anihon* pero kalakà lang ang mga miyug-ani. Ngani magpangamuyò kamo sa Ginoo nga tag-iya ng anihon para suguon niya ang mga miyug-ani sa iya anihon. 3 Kadto na kamo! Pero mag-andam gid kamo kay ginapakadto ko kamo sa malain nga mga tawo nga daw kamo ang mga kordero nga nagakadto sa lugar nga may mapintas nga hayop. 4 Ayaw kamo magdaya ning supot, bag o sandalyas. Ayaw magduyog sa dayan kag mag-inistorya sa masumpong nindo nga mga tawo. 5 Kung magsuyod kamo sa isa ka bayay, maghambay kamo, ‘Kabay pa nga taw-an ng Dios ning katawhayan ini nga pamilya.’ 6 Kag

---

* **10:2** 10:2 Ang anihon hay mga tawo nga kahinangyan makabati ng balità parti sa kaluwasan.

kung batunon ng tagbayay ang katawhayan nga indo gingpangabay, magakaigwa gid sinda ini. Pero kung indì, ang indo gingpangabay nga katawhayan hay magabalik sa indo. ⁷ Kung may magpadayon sa indo, didto lang kamo kag ayaw kamo magsinaylo-saylo. Batuna nindo ang aber ano nga inda ginapakaon kag ginapainom kay ang nagatrabaho dapat suhuyan. ⁸ Kung nagakadto kamo sa aber diin nga banwa kag ginabaton kamo ng mga tawo didto, kauna nindo ang aber ano nga inda ginapakaon sa indo. ⁹ Paayuha ang mga nagamasakit didto kag balitai nindo ang mga tawo, ‘Malapit na ang oras nga magaharì sa indo ang Dios.’ ¹⁰ Pero kung magkadto kamo sa isa ka banwa nga ang mga tawo indì magbaton sa indo, lumuwas kamo sa karsada kag maghambay sa inda, ¹¹ ‘Patì ang dapodapo sa indo banwa nga nagasapot sa amon siki hay amon ipagpag para masayuran nindo nga kamo ang manabat kung parusahan kamo ng Dios. Tandai nindo ini: malapit na ang oras nga magaharì ang Dios.’ ¹² Ginahambay ko sa indo, sa adlaw ng paghusga, mas sobra pa ang parusa ng Dios sa mga tawo nga wayà nagbaton sa indo kaysa sa mga taga-Sodom!”†

Ang mga Tawo nga Nagsikway kay Hesus

Mateo 11:20-24

¹³ Pagkatapos naghambay pa gid si Hesus, “Makaluluoy kamo, mga taga-Corazin! Imaw da kamo, mga taga-Betsaida! Kay kung ang mga

---

† **10:12** 10:12 Ang Sodom hay syudad nga gingsunog ng Dios tungod sobra nga kasal-anan.

milagro nga akon ginghuman sa indo, ginghuman ko sa mga tawo sa Tyre kag Sidon, kadugay na kuntà sinda nagsuksok ning kustal‡ kag nagpungkò sa abo para ipasayod nga nagatalikod na sinda sa inda mga salà. ¹⁴ Sa adlaw ng paghusga, mas sobra pa ang parusa nga itatao ng Dios sa indo kaysa sa taga-Tyre kag taga-Sidon. ¹⁵ Kamo nga mga taga-Capernaum! Ang kalaom ba nindo pagadayawon gid kamo? Ihuhuyog gid kamo sa impyerno!”

¹⁶ Pagkatapos naghambay si Hesus, “Ang nagapamatì sa indo nagapamatì da sa akon. Ang nagasikway sa indo, nagasikway da sa akon; kag ang nagasikway sa akon, nagasikway da sa nagsugò sa akon.”

Ang Pagbalik ng 72 ka Disipulo

¹⁷ Pagbalik ng 72 ka disipulo kay Hesus, nalipay gid sinda. Naghambay sinda, “Ginoo, aber ang mga demonyo hay nagatuman sa amon nang gingpalayas namon sinda paagi sa imo pangayan!”

¹⁸ Nagsabat si Hesus sa inda, “Nakità ko si Satanang nahuyog halin sa langit nga pareho ning kilat. ¹⁹ Pamatì kamo! Gingtaw-an ko kamo ning gahom agud bisan matimakan nindo ang mga sawa kag iwi, wayà gid ning may matatabò sa indo nga malain kag maperdi nindo ang tanan nga gahom ng aton kaaway nga si Satanang. ²⁰ Pero ayaw kamo magkalipay kay

---

‡ **10:13** 10:13 Ini nga kustal hay himò sa tela nga masapya halin sa buyboy ng kambing o kamelyo. Ginasuksok ninda ini kung nagalamay o nagahinuysoy.

nagatuman sa indo ang malain nga mga espiritu, kundì magkalipay kamo kay ang indo pangayan nakasulat na sa langit.”

Ang Kalipay ni Hesus

Mateo 11:25-27, 13:16-17

²¹ Adto nga oras, napunò gid si Hesus ning kalipay halin sa Espiritu Santo. Naghambay siya, “Amay nga Ginoo ng langit kag dutà, ginadayaw ko ikaw kay ang kamatuuran hay imo gingtagò sa mga tawo nga ang kalaom ninda hay kamayad sinda kag may tinun-an; kag imo ini gingpasayod sa mga mapainubuson nga pareho ng ungà nga kaisot. Amay, dayawon ka, kay imaw ini ang ginakalipay mo.”

²² Pagkatapos adto, naghambay si Hesus sa mga tawo didto, “Gingtao na ang tanan sa akon ng akon Amay. Wayà ning may nakakakilaya sa akon nga iya Ungà kundì ang Amay; kag wayà ning may nakakakilaya sa Amay kundì ang iya Ungà kag ang mga tawo nga gingpili ng Ungà nga maipakilaya ang Amay.”

²³ Pagkatapos nag-atubang si Hesus sa iya mga disipulo kag naghambay sa inda lang, “Bulahan kamo kay nakità gid nindo ang tanan nga ginapanghuman ko! ²⁴ Ginahambay ko sa indo, kadamò nga propeta* kag hari nang una ang gusto makakità ng indo nakità, pero wayà sinda nakakità; kag gusto da ninda makapamatì ng indo nabatian, pero wayà sinda nakabatì.”

Ang Maayo nga taga-Samaria

25 May isa ka miyugtudlò ng Kasuguan nga nagpalapit kay Hesus para tilawan siya. Nagpangutana siya, “Maestro, ano baya ang dapat ko humanon agud makapanubli ning kabuhì nga wayà katapusan?”

26 Nagsabat si Hesus, “Ano ang hambay sa Kasuguan ng Dios? Ano ang nabasa mo?”

27 Nagsabat siya, “Higugmaon mo ang Ginoo nga imo Dios sa bilog mo nga tagipusuon, sa bilog mo nga kabubut-on, sa tanan mo nga kusog kag sa tanan mo nga hunahunà. Kag higugmaon mo ang imo isigkatawo pareho ng paghigugmà mo sa imo kaugalingon.”

28 Nagsabat si Hesus, “Tamà gid ang imo sabat. Kung humanon mo ini tanan, makakabaton ka ng kabuhì nga wayà katapusan.”

29 Pero indì gusto ng eskriba* nga mapahuyà siya, nganì nagpangutana siya liwat kay Hesus, “Huo, pero sin-o gid ang akon isigkatawo?”

30 Nagsabat si Hesus paagi sa isa ka istorya: “May tawo nga nagapakadto sa Jerico halin sa Jerusalem. Mintras nagapanaw siya, gulpi lang siya gingharangan ng mga miyugpangawat. Gingbuoy ninda ang tanan niya nga daya pati ang iya barò, gingsinumbag siya kag gingpabay-an didto sa karsada nga hayos himamatyon na. 31 Natabuan nga may nag-agi nga parì sa adto nga karsada. Nang makità niya adto nga tawo, naglikaw siya sa kabuak. 32 Imaw da ang natabò sa masunod nga nakaagi didto nga isa ka Levita*. Gingpalapitan niya ang tawo para siruon, pagkatapos nag-agi da siya sa kabuak.

³³ Malagat-lagat may nag-agi da didto nga taga-Samaria. Nang makità niya ang tawo, naluoy gid siya. ³⁴ Gingpalapitan niya kag gingbuyong. Gingbutangan niya ning lana kag ilimnon ang mga pilas kag gingbugkusan. Tapos gingpasakay niya ang tawo sa iya asno kag gingdaya sa lugar nga dayunan kag didto gingdipara. ³⁵ Nang masunod nga adlaw, gingtaw-an niya ang tag-iya ng dayunan ning kwarta kag naghambay, 'Diparaha abi siya kag kung kuyang pa ang akon gingtao sa imo, dugangan ko ini pagbalik diri.' "

³⁶ Nang matapos na ang istorya ni Hesus, naghambay siya, "Kung sa imo, sin-o sa ini nga tuyo ang matuod nga isigkatawo ng adtong gingharangan ng mga miyugpangawat?" ³⁷ Nagsabat ang eskriba, "Adtong tawo nga naluoy sa iya."

Isa lang gid ang Kahinangyan

³⁸ Nagpadayon si Hesus kag ang mga disipulo sa inda pagpanaw hasta nga makaabot sinda sa isa ka banwa. Igwa didto babayi nga ang pangayan hay Marta. Gingpadayon niya sinda sa iya bayay. ³⁹ Igwa siya manghod nga si Maria. Si Maria hay nagpungkò sa alihid ni Hesus para magpamatì sa iya ginatudlò. ⁴⁰ Pero si Marta naman hay habot-habot gid kag nagapinaugot sa pagpreparar ng pagkaon. Ngani, nagpalapit siya kay Hesus kag nagreklamo, "Ginoo, baliwayà lang ba sa imo nga ginapabay-an ako ng akon manghod nga ako lang isa ang nagatrinabaho? Hambayi abi siya nga buligan ako!" ⁴¹ Pero nagsabat ang Ginoo sa iya, "Ay Marta! Nalilibog ka sa madamò nga butang, ⁴² pero isa lang gid

ang kahinangyan kag gingpili ni Maria ang tamà kag wayà gid may makabuoy ini sa iya.”

11

Ang Pagpanudlò parti sa Pagpangamuyò Mateo 6:9-13, 7:7-11

¹ Isa ka adlaw, nagapangamuyò si Hesus sa isa ka lugar. Pagkatapos ng iya pangamuyò, nagpalapit ang isa sa iya mga disipulo kag naghambay, “Ginoo, tudlui abi kami magpangamuyò pareho ng ginghuman ni Juan sa iya mga disipulo.” ² Naghambay si Hesus sa inda, “Kung magpangamuyò kamo tiyad ini ang indo ihambay:

Amay namon, kabay pa nga tauron ang imo balaan nga pangayan.

Kabay pa nga magharì ka sa amon.

³ Taw-i kami ng amon ginakahinangyan nga pagkaon sa adlaw-adlaw.

⁴ Patawara kami sa amon mga salà, kay ginapatawad da namon ang tanan nga nakasalà sa amon. Kag ayaw kami pagtuguti nga matintar.”

⁵ Pagkatapos, gingtudluan pa gid sinda ni Hesus parti sa pagpangamuyò. Hambay niya, “Halimbawà, igwa ka ning amigo kag sa tungang gab-i, makadto ka sa iya bayay kag mahambay sa iya, ‘Amigo, taw-i anay ako ning tuyo ka bilog nga tinapay. ⁶ Kay may amigo ako nga bag-ong abot kag wayà gid ako ning ipakaon sa iya.’ ⁷ Kag

masabat ang imo amigo, ‘Ayaw na abi ako pag-isturbuha. Natrangkahan na ang amon pwertahan kag isa pa, nagahigdà na ako kag ang akon mga ungà. Indì ako makabangon para taw-an ka ng imo ginakahinangyan.’ ” ⁸ Hambay pa ni Hesus, “Ginahambay ko sa indo, indì kuntà niya gusto magbangon kag magtao tungod lang sa inda pagiging mag-amigo. Pero mabangon siya kag magtao ng ginakahinangyan ng iya amigo tungod sa iya pagpamilit. ⁹ Nganì tandai gid nindo ang akon ginahambay, ‘Magpangayò kamo sa Dios, kag taw-an kamo. Magpangitò kamo, kag makakitò kamo. Magpanuktok kamo, kag buksan ang pwertahan para sa indo.’ ¹⁰ Kay ang aber sin-o nga nagapangayò makakabaton; ang nagapangitò makakakitò; kag ang nagapanuktok pagabuksan. ¹¹ Kamo nga mga tatay, kung magpangayò ang indo ungà ning isdà, taw-an ba nindo ning sawa? ¹² Kung magpangayò ning itlog, taw-an ba nindo ning iwi? Syempre indì! ¹³ Kung kamo nganì nga mga malain hay antigo magtao ning maayo nga regalo sa indo mga ungà, mas lalò pa gid ang Amay sa langit, itatao gid niya ang Espiritu Santo sa nagapangayò sa iya!”

Si Hesus kag si Beelzebul

Mateo 12:22-30; Marcos 3:20-27

¹⁴ Isa ka adlaw, gingpalayas ni Hesus ang demonyo nga nagpaapà sa isa ka tawo. Nang magluwas na ang demonyo, nakahambay na siya kag natingaya ang mga tawo. ¹⁵ Pero naghambay ang iban parti kay Hesus, “Ginapalayas niya

ang mga demonyo paagi sa gahom ni Beelzebul* nga pinunò ng mga demonyo.” ¹⁶ Ang iban naman hay gusto ninda nga tistingon si Hesus. Ngani nagpangayò sinda sa iya ning milagro para pamatuuran nga gingsugò siya ng Dios. ¹⁷ Pero sayod ni Hesus ang inda ginahunahunà ngani naghambay siya sa inda, “Kung ang mga pinunò ng isa ka gingharian mag-iniyaiya kag mag-inaway, inà nga gingharian hay maduduyà. Imaw da ang matatabò sa isa ka pamilya, kung ang mga miyembro hay mag-iniyaiya kag mag-inaway, magakabuyag-buyag sinda. ¹⁸ Ngani kung si Satanas kag ang iya mga grupo hay mag-iniyaiya kag mag-inaway, pauno makapadayon ang iya gingharian? Ginahambay ko ini kay hambay nindo ginapalayas ko ang mga demonyo paagi sa gahom ni Beelzebul. ¹⁹ Kung matuod nga si Beelzebul ang nagatao sa akon ning gahom para magpalayas ng mga demonyo, sino naman ang nagatao ning gahom sa indo mga tagasunod para magpalayas da ng demonyo? Sinda da ang nagapamatuod nga salà kamo! ²⁰ Sa matuod lang, ang Dios ang nagatao sa akon ning gahom para palayason ang mga demonyo. Ini nagapamatuod nga ang paghahari ng Dios hay nag-abot na sa indo.” ²¹ Nagtudlò pa gid si Hesus, “Kung nagabantay ang makusog nga tawo sa iya bayay nga kumpleto ang iya armas, indì gid mabuoy ang iya mga pagkabutang. ²² Pero kung labanan siya ng mas makusog sa iya, mapeperdi siya. Ang iya ginasaligan nga mga armas buy-on

---

* **11:15** 11:15 Beelzebul: Ini hay pangayan ni Satanas sa Griego.

sa iya kag patì ang tanan niya nga pagkabutang hay parte-partehon.

²³ “Ang wayà nagaapin sa akon, kontra sa akon. Kag ang wayà nagabulig sa akon pagtipon sa mga tawo hay imaw ang kabangdanan ng pagkawatakwatak.”

Ang Pagbalik ng Malain nga Espiritu

Mateo 12:43-45

²⁴ Naghambay pa si Hesus, “Kung magluwas ang malain nga espiritu sa isa ka tawo nga iya ginasapian, nagalibot siya sa mga lugar nga wayà tubì kay nagapangità ng lugar nga mapahuwayan. Pero kung wayà siya ning may makità, mahambay siya, ‘Mabalik ako sa tawo nga akon ginghalinan.’” ²⁵ Kag pagbalik niya, makikità nga malimpyo kag maayo na ang tanan, ²⁶ nganì mapanaw siya kag madaya pa ng pito ka espiritu nga mas malain pa kaysa sa iya. Masuyod sinda sa adto nga tawo kag didto matinir. Kag ang kamutangan ng adto nga tawo hay magiging mas sobra pa gid kaysa dati.”

Ang Matuod nga Bulahan

²⁷ Mintras nagahambay pa si Hesus, may babayi didto sa kadamuan nga nagsinggit sa iya, “Bulahan ang babayi nga nagnabdos kag nagpasuso sa imo!” ²⁸ Pero nagsabat si Hesus, “Mas bulahan ang nagapamati kag nagatuman ng hambay ng Dios.”

Nagpangayò ning Milagro kay Hesus

Mateo 12:38-42

²⁹ Mintras nagadamò pa gid ang mga tawo nga nagatipon kay Hesus, naghambay siya, “Sobra

gid kalain ang mga tawo sa ini nga henerasyon. Nagapangayò sinda ng milagro, pero wayà milagro nga ipakità sa inda puyra lang ang natabò kay Propeta Jonas. ³⁰ Kay ang natabò kay Jonas imaw ang tandà sa mga taga-Nineve nga ang Dios ang nagpadaya sa iya. Ngani ang matatabò sa akon nga Ungà ng Tawo hay tandà nga ako ang gingpadaya ng Dios sa indo sa ini nga henerasyon. ³¹ Sa adlaw ng paghusga, mababanhaw ang Rayna† sa sur kaibahan nindo nga mga tawo sa ini nga henerasyon kag husgahan niya kamo. Kay nang una naghalin pa siya sa malayò gid nga lugar para magpamati ng kamayad ni Haring Solomon. Niyan, yari diri ang mas importante kaysa kay Solomon, pero wayà kamo nagabaton ng iya ginatudlò! ³² Sa adlaw ng paghusga, mababanhaw ang mga taga-Nineve kaibahan nindo sa ini nga henerasyon kag husgahan ninda kamo. Kay nang mabatian ng mga taga-Nineve ang gingwali ni Jonas, nagtalikod sinda sa inda salà. Niyan yari diri ang mas importante pa kay Jonas, pero wayà kamo nagabaton ng iya ginawali!”

Ang Iwag nga yari sa Aton

Mateo 5:15, 6:22-23

³³ Naghambay pa gid si Hesus, “Wayà tawo nga nagasugà ng iwagan kag ginatagò ini o ginatakyuban ng gantangan, kundì ginabutang niya sa tungtungan para mahayagan ang nagsuyod sa bayay. ³⁴ Ang mata nindo hay daw

---

† **11:31** 11:31 Siya ang Rayna ng Seba, sa lugar ng Arabia sa sur.

iwag nga nagatao kahayag sa indo lawas. Kung mahayag ang indo mata, mahahayagan gid ang indo bilog nga lawas. Pero kung ang indo mata hay kaduyom, maduduyuman gid ang indo lawas. ³⁵ Ngani mag-andam kamo, kay basi kung ang kahayag nga yarà sa indo, hay kaduyom gali. ³⁶ Kay kung yarà sa kahayag ang imo bilog nga lawas kag wayà parte nga maduyom, mahahayagan gid ini, nga daw ginahayagan kamo ng isa ka kahayag-hayag nga iwag.”

*Ang Paandam ni Hesus kontra sa mga Pariseo
Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40*

³⁷ Pagkahambay adto ni Hesus, may isa ka Pariseo nga nag-agda sa iya nga magkaon sa iya bayay. Nagkadto si Hesus sa inda kag pag-abot didto, nagsuyod siya sa bayay kag nagpungkò para magkaon. ³⁸ Natingaya ang Pariseo nang makità niya nga wayà nagpanghinaw si Hesus bago magkaon. ‡ ³⁹ Ngani naghambay ang Ginoo sa iya, “Kamo nga mga Pariseo, ginahugasan lang nindo ang luwas ng tasa kag plangganita para masunod ang indo patakaran, pero sa suyod ng indo tagipusuon punò ng kahakog kag kalainan. ⁴⁰ Mga kuyang-kuyang siguro kamo! Dì ba ang Dios ang naghuman ng indo lawas kag ng yarà sa suyod? Dapat pareho ini nga limpyuhon. ⁴¹ Ngani dapat maging maatag kamo kag taw-an nindo ang mga pobre halin sa indo tagipusuon. Kay kung tiyad ini ang indo

---

‡ **11:38** 11:38 Ini hay tradisyon ng mga Judio. Ginahuman ninda ini bukon nga para lang malimpyo ang inda kamot kundi hay para maging maayo sinda sa panirò ng Dios.

humanon, magiging malimpyo gid ang tanan para sa indo.

⁴² “Makaluluoy gid kamo nga mga Pariseo! Ginatao nindo ang ikanapuyò aber ng hilbabuyna, mga panabyà kag iban pa nga utanon, pero ginabaliwayà nindo ang matarong nga pagkabuhì kag ang paghigugmà sa Dios. Dapat nga tiyad ini ang indo ginahuman, pero ayaw da nindo pagbaliwayaa ang mas importante nga mga sugò. ⁴³ Makaluluoy gid kamo nga mga Pariseo! Kay sa mga sinagoga*, gusto gid nindo ang mga pungkuan para sa importante nga tawo. Kag sa mga lugar nga madamò ang tawo, gusto gid nindo nga abi-abihon kag tahuron kamo.

⁴⁴ Makaluluoy gid kamo! Pareho kamo ng lubungan nga wayà tandà kag ginatinimakan lang ng mga tawo nga wayà nakasayod nga lubungan gali adto. §”

⁴⁵ Niyan naghambay ang isa sa mga miyugtudlò ng Kasuguan, “Maestro, patì kami hay nai-insulto da ng imo ginahambay.” ⁴⁶ Kag nagsabat si Hesus, “Makaluluoy gid patì kamo nga mga miyugtudlò ng Kasuguan! Kay ginapabug-atan nindo ang mga tawo sa mga layi nga gingdugang nindo sa Kasuguan, pero wayà gid kamo may ginahuman para buligan sinda agud mag-

---

§ **11:44** 11:44 Basaha sa Mga Bilang 19:16. Sa layi ng mga Judio, kung matandog ninda ang lubungan, mahigkò na sinda kag indì makasuyod sa templo sa suyod ng pito ka adlaw. Ang gusto hambayon ng ini nga bersikulo hay ang mga Pariseo hay daw pareho ng mga lubungan nga nagapahigkò sa mga tawo. Madadaya ang mga tawo sa inda nga kalainan kung nagapati sa inda.

agaan ang inda ginapas-an. ⁴⁷ Makaluluoy gid kamo! Nagahuman kamo ng monyumento ng mga propeta nga gingpamatay ng indo kalululohan. ⁴⁸ Ngani sa tiyad ini nga indo ginghuman, kamo na da ang nagapamatuod nga nagasugot kamo sa ginghuman ng indo kalululohan kay sinda ang nagpamatay ng mga propeta kag kamo ang nagpahuman ng inda mga monyumento. ⁴⁹ Ngani ang Dios nga pinakamayad kag nakakasayod ng tanan naghambay, 'Pakadtuon ko sa inda ang mga propeta kag mga apostoles. Ang iban hay pagapatyon kag ang iban pa hay inda pagasakiton.' ⁵⁰ Ngani ang mga tawo sa ini nga henerasyon hay paparusahan ng Dios tungod sa pagkamatay ng tanan nga propeta tuna pa ng pagtuga ng kalibutan, ⁵¹ kag magtuna kay Abel hasta kay Zacarias. Gingpatay ninda siya didto sa tunga ng altar kag ng templo. Matuod gid ang ginahambay ko sa indo, ang parusa sa adto tanan nga pagpatay hay mababaton ng ini nga henerasyon. ⁵² Makaluluoy gid kamo nga mga miyugtulo ng Kasuguan! Kay ginatago nindo ang lyabi agud indi maintindihan ang kamatuuran parti sa Dios. Kamo mismo indi magsunod sa kamatuuran kag ginaharangan pa nindo ang nagatinguha nga magsunod." ⁵³ Nang magluwas ng bayay si Hesus, naglain ang buot ng mga eskriba kag mga Pariseo. Gingpinangutana gid ninda si Hesus parti sa kadamò nga butang ⁵⁴ kag ginabinantayan gid ninda siya para dakpon sa iya mga ginahambay.

12

Ang Pagpaandam kontra sa Pagkahipokrito *Mateo 10:26-27*

¹ Nang adto da nga oras, nagpangkadto didto kay Hesus ang nilibo-libo nga mga tawo kag sa sobra nga kadamò hay nagatinimakan na sinda. Naghambay si Hesus sa iya mga disipulo, “Mag-andam gid kamo sa pampaalsa ng mga Pariseo, ang akon gusto hambayon hay ang inda pagkahipokrito. ² Kay wayà ning may ginatagò nga indì makikità kag wayà ning sikreto nga indì masasayuran. ³ Ngani ang aber ano nga indo ginahambay sa kaduyom hay mababatian ng tanan kag ang aber ano nga indo ginahutik sa suyod ng kwarto hay isisinggit sa lugar nga kadamò ang makakabati.”

Ang dapat Kahadlukan *Mateo 10:28-31*

⁴ “Mga amigo ko, tandai ang akon ginahambay sa indo. Ayaw kamo mahadlok sa tawo nga makakapatay lang ng indo lawas kag wayà na sinda ning mahuman pa sa indo. ⁵ Pero ginahambay ko sa indo kung sin-o ang dapat nindo kahadlukan: kahadluki nindo ang Dios kay pagkatapos patyon ang lawas, igwa pa siya ning gahom nga magpilak sa impyerno. Matuod gid ang akon ginahambay sa indo, ang Dios ang dapat nindo kahadlukan! ⁶ Dì ba ginabaligya ang lima ka maya sa barato lang nga kantidad*? Pero aber isa sa inda hay wayà ginakalimuti ng

---

* **12:6** 12:6 Sa barato lang nga kantidad: sa literal, sa duha ka assarion*.

Dios! ⁷ Aber ang indo mga buhok hay bilang niya tanan. Ngani ayaw kamo mahadlok kay kamo hay mas importante kaysa sa madamò nga pispis nga maya.”

Ang Pagkilaya kay Hesus

Mateo 10:32-33, 12:32, 10:19-20

⁸ Naghambay pa si Hesus, “Tandai ang akon ginahambay sa indo, ang aber sin-o nga nagakilaya sa akon sa atubangan ng mga tawo, ako nga Ungà ng Tawo* hay magakilaya da sa iya sa atubangan ng mga anghel ng Dios. ⁹ Pero ang wayà nagakilaya sa akon sa atubangan ng mga tawo, indì ko da siya kilay-on sa atubangan ng mga anghel ng Dios. ¹⁰ Ang aber sin-o nga maghambay kontra sa akon nga Ungà ng Tawo hay mapapatawad; pero ang maghambay ning malain kontra sa Espiritu Santo indì gid mapatawad. ¹¹ Kung day-on kamo sa sinagoga para imbistigahan ng mga miyugdumaya ng banwa o ng mga may otoridad, ayaw kamo magkabayaka kung pauno kamo magsabat o ano ang indo ihambay. ¹² Kay sa adto gid nga oras, ang Espiritu Santo ang magatudlò sa indo kung ano ang dapat nindo ihambay.”

Ang Parabola parti sa Manggaranon

¹³ Naghambay kay Hesus ang isa sa mga nagapamatì didto, “Maestro, sugua abi ang akon maguyáng nga partehan ako ng amon panublion.” ¹⁴ Pero nagsabat si Hesus sa iya, “Hukom ba ako para maghusga o maghusay ng indo partehon nga panublion?” ¹⁵ Pagkatapos naghambay pa gid si Hesus, “Magbantay kamo

kag mag-andam sa tanan nga klasi ng pagkahakog. Kay ang kabuhì nga maayo kag malipayon bukon lang tungod nga igwa kamo ning kadamò nga butang o kadakò nga kwarta.”

¹⁶ Pagkatapos nagtudlò si Hesus paagi sa ini nga parabola*: “Igwa ning tawo nga manggaranon kag ang iya dutà hay abunda gid ang patubas.

¹⁷ Ngani naghambay siya sa iya kaugalingon, ‘Ano baya ang akon humanon? Wayà na ako ning may mabutangan ng akon mga patubas!

¹⁸ Maayo pa, ipagubà ko ang akon mga kamalig kag mapaugdok ako ning mas mabahoy pa gid kag didto ko ibubutang ang akon mga tubas kag iban pa nga mga gamit. ¹⁹ Pagkatapos

hambayon ko sa akon kaugalingon, Pari, dakò na ang imo natipon para sa paabuton nga mga tuig. Pahuway-huway na lang, pagkaon, paginom kag pagkinalipay!’ ²⁰ Pero naghambay ang Dios sa iya, ‘Kuyang-kuyang ka siguro! Ini da nga gab-i, babawion ko ang imo kabuhì. Kanin-o arà mapakadto ang imo tinipon nga manggad?’

²¹ Tiyad da ini ang matatabò sa mga tawo nga nagatinipon ning manggad para lang sa inda kaugalingon, pero pobre sa panirò ng Dios.”

Ang Pagsalig sa Dios

Mateo 6:25-34

²² Pagkatapos, naghambay si Hesus sa iya mga disipulo, “Ngani ginahambay ko sa indo, ayaw kamo magkalibog kung pauno kamo mabuhì, kung ano ang indo kaunon kag kung ano ang indo isuksok. ²³ Kay ang kabuhì mas importante kaysa sa pagkaon kag ang lawas kaysa sa barò.

²⁴ Tan-awa nindo ang mga uwak. Wayà sinda nagatanom, wayà nagaani kag wayà da nagatipon ning pagkaon sa kamalig, pero ginapakaon sinda ng Dios. Di ba mas importante pa kamo kaysa sa mga pispis? ²⁵ Sin-o sa indo ang makadugang ning aber isa lang ka oras sa indo kabuhì paagi sa pagpangalibog? Wayà gid! ²⁶ Kung indi kamo makahuman aber tiyad ini kaisot nga butang, basì nagapangalibog kamo sa iban nga mga butang? ²⁷ Tan-awa ang mga buyak kung pauno sinda nagatubò. Wayà sinda nagapangabudlay o nagatahì. Pero ginahambay ko sa indo, aber si Haring Solomon nga bantog kag manggaranon wayà siya nakabarò ning kaayo-ayo pareho ng isa sa ini nga mga buyak. ²⁸ Kung ginabaruan ng Dios ang mga gunahon nga buhì niyan sa bukid pero sa masunod nga adlaw hay ginapilak lang sa kalayo, kamo pa arà indi niya pabaruan? Kaisot-isot ang indo pagtuo! ²⁹ Ngani ayaw kamo magpangalibog kag mag-inisip kung ano ang indo kaunon kag inumon. ³⁰ Kay imaw ini ang ginapangalibugan ng mga tawo sa kalibutan nga wayà nagakilaya sa Dios. Pero sayod ng indo Amay nga kahinangyan nindo adto nga mga butang. ³¹ Ngani unaha nindo ang pagpasakop sa paghahari ng Dios kag itatao gid niya sa indo ang indo mga kahinangyan.”

Ang Manggad sa Langit
Mateo 6:19-21

³² “Ayaw kamo mahadlok aber malakà lang kamo. Kay nalilipay ang aton Amay sa langit nga itao sa indo ang gingharian. ³³ Ngani ibaligya

nindo ang indo mga pagkabutang kag itao sa mga pobre para makatipon kamo ning manggad didto sa langit nga indì gid maduyà. Kay didto hay wayà ning miyugpangawat nga makapalapit kag wayà da ning itiit nga makasirà. ³⁴ Kay kung sa diin ang indo manggad yadto da ang indo tagipusuon.”

Ang Preparado nga Ulipon

³⁵ Naghambay pa gid si Hesus, “Magpreparar kamo aber ano ang matabò kag pasigaha permi ang indo iwag. ³⁶ Patuyari nindo ang mga ulipon nga preparado kag nagahuyat sa pagbalik ng inda amo halin sa kasayan, para kung magpanuktok maabrihan nga daan ang pwertahan. ³⁷ Bulahan ang mga ulipon nga nagabantay sa pag-abot ng inda amo. Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, pag-abot ng inda amo mailis siya, papungkuon niya sinda sa lamisa kag iya tahawan. ³⁸ Bulahan ang mga ulipon nga nakapreparar sa pag-abot ng inda amo aber sa tungang gab-i o aga-aga! ³⁹ Tandai nindo ini, kung sayod lang ng tag-iya ng bayay kung ano nga oras maabot ang miyugpangawat, indì gid siya maghalin sa iya bayay para indì ini masuyod. ⁴⁰ Ngani kamo da hay dapat magpreparar kay magaabot ang Ungà ng Tawo sa oras nga wayà nindo ginapaabot.”

Ang Duha ka Klasi nga Suluguon

Mateo 24:45-51

⁴¹ Nagpangutana si Pedro, “Ginoo, sin-o ang imo ginatudluan sa ini nga parabola, kami o ang tanan?” ⁴² Nagsabat ang Ginoo, “Ang masaligan

kag mayad nga suluguon imaw ang gingpili ng amo agud magdumaya sa iban nga mga ulipon sa bayay. Siya ang nagatao sa inda ning pagkaon kada adlaw. ⁴³ Bulahan adto nga ulipon kung maabutan siya ng iya amo nga nagahuman ng iya trabaho. ⁴⁴ Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, padumayahon siya ng iya amo sa tanan niya nga propidad. ⁴⁵ Pero kung maghambay adto nga ulipon sa iya kaugalingon, 'Madugay pa magbalik ang akon amo,' kag sakiton niya ang iya mga kapareho nga suluguon aber lyaki o babayi kag magkinaon siya, mag-ininom kag magbinayong, ⁴⁶ niyan magaabot ang iya amo sa adlaw nga wayà niya ginapaabota kag sa oras nga wayà niya masayuri kag parusahan gid siya ning sobra ng iya amo. Tapos ilalakot siya sa mga tawo nga indì gid masaligan.

⁴⁷ "Ang ulipon nga nakakasayod kung ano ang gusto ng iya amo, pero bukon siya preparado o wayà niya ginahumana kung ano ang gusto ng iya amo, sobra gid ang parusa nga mababaton niya. ⁴⁸ Pero ang ulipon nga wayà nakakasayod kung ano ang gusto ng iya amo, magkuyang man siya sa iya obligasyon magaan lang ang parusa sa iya. Kay ang ginataw-an ning madamò, madamò da ang papangitaon sa iya; kag ang ginasaligan ning mas madamò, papanabaton da ng mas madamò."

*Ang Pagkabuyag-buyag tungod kay Kristo
Mateo 10:34-36*

⁴⁹ "Nagkari ako sa kalibutan para husgahan ang mga tawo kag ini hay pareho ng kalayo kag

gusto ko kuntà nga nagadayab na ini. ⁵⁰ Pero bago ini matabò, dapat anay magaagi ako ning sobra nga kahugaan kag kasakit. Kag ginabug-atan ako mintras wayà pa ini matabò. ⁵¹ Kalaom ba nindo nagkari ako sa kalibutan para magtao ning katawhayan sa mga tawo? Bukon, ang matuod nagkari ako diri para buyag-buyagon ang mga tawo. ⁵² Kay tunà niyan, tungod sa akon, magakinontrahan ang mga tawo sa isa kag isa. Ang lima sa isa ka pamilya hay matutungà, ang tuyo kontra sa duha kag ang duha naman kontra sa tuyo. ⁵³ Magakinontrahan ang mga tatay kag ang inda mga ungà nga lyaki. Magakinontrahan da ang mga nanay kag ang inda mga ungà nga babayi. Imaw da ang mga panugangan nga babayi kag ang inda mga umagad nga babayi.”

Ang mga Tandà sa ini nga Tyempo

Mateo 16:2-3

⁵⁴ Pagkatapos naghambay si Hesus sa kadamò nga tawo, “Kung makità nindo ang panganod halin sa weste, nagahambay kamo nga daan, ‘Mauyan na,’ kag imaw gid ang natatabò. ⁵⁵ Kag kung magahuyop na halin sa sur nagahambay kamo, ‘Magainit na ini,’ kag imaw gid ang natatabò. ⁵⁶ Mga hipokrito! Antigo kamo magsirò sa dutà kag sa langit para masayuran nindo kung magainit o magauyan, pero basì indì kamo makaintindi kung ano ang gusto hambayon ng mga tandà sa ini nga tyempo?”

Magpakighusay sa Kaaway

Mateo 5:25-26

⁵⁷ “Basi indì kamo makadesisyon ning maayo kung ano ang tamà? ⁵⁸ Halimbawà, kung may mag-akusar sa imo, magpakighusay ka sa iya mintras nagakadto pa lang kamo sa korte. Kay basi kung piliton ka gid niya nga day-on sa hukom kag itugyan ka naman ng hukom sa gwardya para prisuhon. ⁵⁹ Ginahambay ko sa imo, indì ka gid makaluwas sa prisuhan hasta indì mo mabayaran ang tanan nga multa.”

13

Talikuri ang Kasal-anan

¹ May nag-abot nga mga tawo nga nagbalità kay Hesus kung ano ang natabò sa mga taga-Galilea nga gingpapatay ni Pilato mintras nagahalad sinda sa Dios. ² Nagsabat si Hesus sa inda, “Kalaom ba nindo natabò ini sa inda kay mas kadakò ang inda salà kaysa sa iban nga taga-Galilea? ³ Bukon! Tandai nindo ining akon ginahambay: kung indì kamo magtalikod sa indo salà, mamatay da kamo tanan pareho ninda. ⁴ Dumduma nindo ang 18 ka tawo nga natumbahan ning tore sa Siloam.* Kalaom ba nindo mas kadakò ang inda kasal-anan kaysa sa tanan nga taga-Jerusalem? ⁵ Bukon! Tandai nindo ining akon ginahambay: kung indì kamo magtalikod sa indo salà, mamatay da kamo pareho ninda.”

Ang Kahoy nga wayà Nagapamunga

---

* **13:4** 13:4 Ini hay isa sa mga lugar sa suyod ng Jerusalem.

⁶ Pagkatapos gingtudluan sinda ni Hesus paagi sa ini nga parabola: “May tawo nga nagtanom ning igos* sa iya ubasan. Gingkadto niya ini kag gingtan-aw kung igwa ning bunga pero wayà siya may nakità. ⁷ Ngani naghambay siya sa miyugbantay ng ubasan, ‘Tuyo na ka tuig ako gapabalik-balik diri para tan-awon kung igwa na ning bunga ining igos, pero wayà pa gihapon. Pukana na iton kay ginakaon lang ang abuno sa dutà.’ ⁸ Pero nagsabat ang miyugbantay, ‘Nong, pabay-an ta lang anay ning isa pa ka tuig kay kutkutan ko ang alihid kag abunuhan. ⁹ Kung magbunga ini sa masunod nga tuig hay maayo gid, pero kung indì puydi mo na ini ipapukan.’ ”

Ang Pag-ayo ni Hesus sa Babayi nga Nagakòkò

¹⁰ Isa ka Adlaw nga Inugpahuway*, nagkadto si Hesus sa sinagoga kag nagtudlò. ¹¹ Igwa didto ning babayi nga ginapasakitan ng malain nga espiritu sa suyod ng 18 ka tuig. Siya hay nagakòkò kag indì gid matadlong ang iya lawas. ¹² Nang makità siya ni Hesus, gingtawag niya nga magpalapit kag ginghambay, “Manang, magaayo ka na sa imo sakit.” ¹³ Gingtungtong ni Hesus ang iya kamot sa babayi kag nagtadlong nga daan ang iya lawas kag gingdayaw niya ang Dios. ¹⁴ Pero ang opisyal ng sinagoga hay nahangit kay Hesus tungod nagpaayo siya sa Adlaw nga Inugpahuway. Naghambay siya sa mga tawo, “Igwa unom ka adlaw sa isa ka simana para magtrabaho. Dapat adto nga mga adlaw kamo magkari para paayuhon kamo, bukon sa Adlaw nga Inugpahuway.” ¹⁵ Nagsabat ang Ginoo sa

iya, “Mga hipokrito! Di ba ginahubad nindo ang higot ng indo baka o asno kag day-on sa tubi para makainom aber sa Adlaw nga Inugpahuway? ¹⁶ Ini nga babayi hay inapo ni Abraham. Ginggapos siya ni Satanas sa suyod ng 18 ka tuig. Di ba dapat buhian siya aber sa Adlaw nga Inugpahuway?” ¹⁷ Nang ginghambay ini ni Hesus, napahuyà ang nagakontra sa iya. Ang iban naman nga mga tawo nalipay sa mga makatitingaya nga butang nga ginghuman ni Hesus.

Ang Parabola parti sa Busoy ng Mustasa

Mateo 13:31-32; Marcos 4:30-32

¹⁸ Nagpadayon pa gid si Hesus sa pagtudlò. Hambay niya, “Ano ang kapareho ng paghahari ng Dios? Sa diin ko ini ikumpara? ¹⁹ Ang paghahari ng Dios hay pareho sa maisot nga busoy ng mustasa* nga gingtanom ng tawo sa iya gardin. Nagatubò ini kag nagabahoy pareho sa kahoy kag aber ang mga pispis puydi makapugad sa sanga.”

Ang Pampaalsa ng Tinapay

Mateo 13:33

²⁰ Naghambay pa si Hesus, “Sa diin ko pa ikumpara ang paghahari ng Dios? ²¹ Pareho ini sa pampaalsa nga ginahalò ng isa ka babayi sa kadakò nga arina nga iya pagamasahon, hasta nga magaalisa gid ang bilog nga minasa.”

Ang Makitid nga Pwertahan

Mateo 7:13-14, 21-23

²² Mintras nagapakadto si Hesus sa Jerusalem, nag-agi anay siya sa mga banwa kag mga baryo

kag nagpanudlò. ²³ May nagpangutana sa iya, “Ginoo, kalakà lang ba ang mga tawo nga maluwas?” Nagsabat si Hesus paagi sa parabola, ²⁴ “Magtinguhà gid kamo nga makasuyod sa makitid nga pwertahan. Kay ginahambay ko sa indo, kadamò ang nagatinguhà nga makasuyod pero indì makasuyod. ²⁵ Kay kung ang tag-iya ng bayay hay magpanarangka na, kamo nga yarà sa luwas nga nagatinindog, aber magpinanuktok kamo kag maghambay, ‘Ginoo, pasuyura kami,’ masabat siya sa indo, ‘Wayà ko kamo nakikilaya kag wayà ko nasasayuri kung sa diin kamo maghalin!’ ²⁶ Niyan mahambay kamo, ‘Dì ba nagkaon kag nag-inom kami kaibahan mo kag nagtudlò ka pa sa amon banwa?’ ²⁷ Pero masabat siya sa indo, ‘Wayà ko kamo nakikilaya kag wayà ko nasasayuri kung sa diin kamo maghalin! Palayò kamo sa akon, tanan kamo nga mga nagahuman ning malain!’ ²⁸ Magadinanguyngoy kamo kag magapinagot ang indo ngipon kung makità nindo sina Abraham, Isaac, Jacob kag ang tanan nga propeta nga yadto sa gingharian ng Dios, pero kamo naman hay palayason! ²⁹ Kadamò-damò nga tawo halin sa tanan nga parte ng kalibutan ang magapungkò sa punsyon sa gingharian ng Dios. ³⁰ Matuod gid nga may mga nauulihi nga mauuna; kag may mga nauuna nga mauulihi.”

Ang Paghigugmà ni Hesus sa mga taga-Jerusalem

Mateo 23:37-39

³¹ Pagkahambay ini ni Hesus, nagpalapit ang iban nga mga Pariseo sa iya kag naghambay, “Mas maayo kung maghalin ka diri kay gusto ni Herodes nga ipapatay ka.” ³² Pero nagsabat si Hesus sa inda, “Hambayi nindo adtong malain nga tawo,[†] nagapalayas pa ako ng mga demonyo kag nagapang-ayo ng mga may sakit arinyan hasta buwas kag sa ikatuyo ka adlaw matatapos ko na ang akon ginahuman. ³³ Pero kahinangyan gida nga magpadayon ang akon pagpanaw niyan, buwas kag sa masunod nga adlaw hasta mag-abot ako sa Jerusalem kay indi puydi nga patyon ang propeta sa iban nga lugar kundì dapat gid hay sa Jerusalem.

³⁴ “Kamo nga mga taga-Jerusalem! Gina-pamatay nindo kag ginapambugoy ang mga propeta nga gingsugò ng Dios sa indo. Madamò ka beses nga gusto ko kuntà kamo tipunon kag diparahon nga daw sa mungà nga ginakuuban ang iya isiw sa idayom ng iya pakpak, pero indi nindo gusto! ³⁵ Niyan, pabay-an na kamo ng Dios! Tandai nindo ini, indi na gid nindo ako makikità hasta mag-abot ang adlaw nga magahambay kamo, ‘Malipayon ang ginapakari diri ng Ginoo.’ ”[†]

14

Ang Pag-ayo ni Hesus sa tawo nga Nagapanghubag

[†] **13:32** 13:32 Sa literal, singgayong. Ginatawag ni Hesus si Herodes nga singgayong kay madayà siya kag ini nga hayop hay isa ka ilahas nga nagapangtukob. [†] **13:35** 13:35 Salmo 118:26

¹ Isa ka Adlaw nga Inugpahuway, ging-agda si Hesus ng isa ka pinunò ng mga Pariseo* nga magkaon sa iya bayay. Pag-abot niya didto, gingpanid-an siya maayo ng mga tawo nga nagakontra sa iya kung ano ang iya humanon. ² Adto da nga oras, may tawo sa atubangan ni Hesus nga ang bilog nga lawas hay nagapanghubag. ³ Nagpangutana si Hesus sa mga miyugtudlò ng Kasuguan kag mga Pariseo, “Ginatugot ba ng Kasuguan nga magpang-ayo sa mga may sakit sa Adlaw nga Inugpahuway o wayà?” ⁴ Pero wayà sinda nagsabat. Ngani ginghawiran ni Hesus ang may sakit kag gingpaayo. Pagkatapos gingpapanaw na siya ni Hesus. ⁵ Naghambay si Hesus sa mga tawo, “Halimbawà, igwa kamo ungà o baka nga nahuyog sa bal-ong, pabay-an lang ba nindo kay Adlaw nga Inugpahuway? Syempre indi! Haw-ason nindo nga daan.” ⁶ Pero wayà sinda nakasabat sa iya pangutana.

Ang Mapainubuson kag ang Hambugon

⁷ Nakità ni Hesus nga ang mga imbitado hay nagapilì ng pinakamaayo nga mga pungkuan. Ngani naghambay siya sa inda paagi sa parabola. ⁸ “Kung imbitaron ka sa kasayan, ayaw pagpilia ang pungkuan nga para sa mga halangdon nga tawo. Kay basi kung may ging-imbatar pa gid nga mas halangdon kaysa sa imo ⁹ kag ang nag-imbatar sa imo hay magapalapit sa imo kag maghambay, ‘Halin anay dirà kay nakatagana na ini nga pungkuan para sa ini nga tawo.’ Mapapahuyà ka kag didto ka lang mapungkò

sa ordinaryo nga pungkuan. ¹⁰ Ngani kung imbitaron ka, pilia ang pungkuan para sa mga ordinaryo, para pag-abot ng nag-imbatar, palapitan ka niya kag maghambay, 'Amigo, didto ka sa maayo nga pungkuan.' Niyan mapadunggan ka sa atubangan ng tanan nga mga imbitado. ¹¹ Kay ang aber sin-o nga nagapakataas ng iya kaugalingon hay ginapaubos, pero ang nagapaubos ng iya kaugalingon hay ginapataas."

¹² Niyan naghambay si Hesus sa nag-agda sa iya, "Kung magpang-agda ka nga mag-igmà o mag-ihapon, ayaw pag-agdaha ang imo mga amigo, maguyáng kag manghod, hali, o ang imo mga kalapit nga manggaranon kay agdahon ka da ninda kag mabaton mo na ang imo bayos. ¹³ Pero kung may papunyon ka, imbitaron mo ang mga pobre, mga lupog, mga pakì kag mga buta ¹⁴ Kung tiyad ini ang imo humanon, bulahan ka kay indì sinda makabayos sa imo. Ang Dios imaw ang magabayos sa imo pag-abot ng adlaw nga banhawon ang mga matarong."

*Ang Parabola parti sa Dakò nga Papunyon
Mateo 22:1-10*

¹⁵ Nang mabatian ini ng tawo nga katupad ni Hesus sa pagkaon, naghambay siya, "Bulahan ang tawo nga makakaibahan sa pagkaon sa papunyon sa gingharian ng Dios!" ¹⁶ Ngani nagtudlò si Hesus sa iya paagi sa parabola. "May tawo nga nagpreparar ning dakò nga papunyon kag kadamò ang iya gingpang-imbatar. ¹⁷ Pag-abot ng oras nga makaon na sinda, gingsugò

niya ang iya ulipon nga sugaton ang mga imbitado kag hambayon, 'Kari na kamo! Kay preparado na ang tanan!' ¹⁸ Pero ang kada isa sa inda hay nagbalibad nga indì sinda makakadto. Naghambay ang isa, 'Bag-o lang ako nakabakay ng dutà kag kahinangyan nga kadtuon ko kag tan-awon. Pasensya lang gid kay indì ako makakarà.' ¹⁹ Hambay naman ng isa, 'Bag-o lang ako nakabakay ng napuyò ka bilog nga baka kag siruon ko anay kung maayo. Pasensya lang gid kay indì ako makakarà.' ²⁰ Naghambay pa gid ang isa, 'Bag-o lang ako gingkasay, nganì indì ako makakarà.' ²¹ Nganì nagbalik ang ulipon sa iya amo kag gingbalità ang natabò. Nahangit gid ang amo kag naghambay sa iya, 'Kadto nga daan sa mga karsada kag mga kalye ng aton banwa kag day-a diri ang mga pobre, mga lupog, mga buta kag mga pakì.' ²² Pagbalik ng ulipon, naghambay siya, 'Nong, gingtuman ko na ang imo sugò, pero madamò pa gid bakanti nga pungkuan.' ²³ Nganì naghambay ang amo sa iya, 'Kadto sa mga dayan sa luwas ng banwa kag piliton mo ang mga tawo nga imo makità nga magkari diri para mapunò ang akon bayay. ²⁴ Ginahambay ko sa indo, ang una nga ging-agda, indì gid makatilaw ng akon gingpreparar!' "

Ang Pagsunod sa Ginoo

Mateo 10:37-38

²⁵ Niyang kadamò ang tawo nga nagnunot kay Hesus; kag nag-atubang siya sa inda kag naghambay, ²⁶ "Kung may tawo nga gusto mag-sunod sa akon, pero mas ginapalabi niya ang

iya tatay kag nanay, asawa kag mga ungà, mga maguyáng kag manghod kag pati ang iya kaugalingon nga kabuhì, indì siya angay nga maging disipulo ko. ²⁷ Kag ang aber sin-o nga indì magpas-an ng iya kaugalingon nga krus kag magsunod sa akon, indì siya angay nga maging disipulo ko. ²⁸ Ang tawo nga gusto magsunod sa akon hay pareho sa tawo nga nagaplano nga magpatindog ning tore. Una, kwentahon anay niya kung pila ang magagastos kag kung mag-igò ang iya kwarta hasta matapos ini. ²⁹ Basi kung pundasyon lang ang iya mabutang kag indì naman niya ini mapatapos, nganì insultuhon lang siya ng tanan nga makakità. ³⁰ Mahambay sinda, ‘Gingpatunaan lang niya ang pagpaugdok, pero wayà da mapatapos.’ ³¹ O igwa ba hari nga gusto magpakiggira sa iban nga hari, nga wayà anay nagapungkò para magplano maayo kung ang iya sundalo nga 10,000 hay magadaog arà kontra sa 20,000? ³² Kung sa iya isip, indì siya magdaog, maayo pa nga mintras wayà pa ang iya kaaway, magsugò siya ning representanti para maghambay sa kaaway nga gusto niya magpakig-ayos. ³³ Imaw da inà ang dapat nindo humanon. Hunahunaon anay nindo maayo kung gusto gid nindo magsunod sa akon. Kay indì kamo angay nga maging disipulo ko kung indì nindo bayaan ang tanan nga indo ginapalabi.”

Ang Pagpanudlò parti sa Asin

³⁴ “Ang asin hay maayo, pero kung maduyà na ang savor ng asin, pauno pa ini mapabalik?

³⁵ Wayà na gid ini puyos aber pang-abuno sa

dutà. Ngani ginapilak na lang. Dapat intindihon gid nindo maayo ang indo nababatian.”

15

Ang Parabola parti sa Karnero nga Naduyà Mateo 18:12-14

¹ Isa ka adlaw, kadamò nga miyugsukot ng buhis kag makasasalà ang nagpalapit kay Hesus para magpamati ng iya mga ginatudlò. ² Pero nagreklamo ang mga Pariseo kag mga eskriba, hambay ninda, “Basi ginabaton ng ini nga tawo ang mga makasasalà kag nagakaon pa kaibahan ninda?” ³ Ngani gingtudluan sinda ni Hesus paagi sa parabola. ⁴ “Kung ikaw igwa 100 nga karnero kag naduyà ang isa, ano ang imo humanon? Syempre bayaan mo ang 99 sa pasabsaban kag pangitaon ang naduyà hasta nga makità mo ini. ⁵ Kung makità mo na, malilipay ka kag pas-anon mo ini pabalik. ⁶ Pag-abot mo sa bayay, tawagon mo ang imo mga amigo kag mga kalapit kag mahambay sa inda, ‘Kari kamo, magkalipay kita kay nakità ko na ang akon karnero nga naduyà!’ ⁷ Ginahambay ko sa indo, mas kadakò ang kalipay sa langit tungod sa isa ka makasasalà nga nagtalikod kag nagbayà sa iya salà, kaysa sa 99 ka matarong nga wayà nagakahinangyan magtalikod sa salà.”

Ang Parabola parti sa Kwarta nga Naduyà

⁸ “Kung may babayi nga may napuyò ka bilog nga drachma*, ano baya ang humanon niya kung naduyà ang isa? Dì ba sug-an niya ang iwagan

kag silhigan niya maayo ang iya bayay kag pangitaon ang isa ka bilog nga drachma hasta makità niya ini? ⁹ Kung makità na ini, tawagon niya ang iya mga amiga kag mga kalapit kag mahambay sa inda, 'Kari kamo, magkalipay kita kay nakità ko na ang akon isa ka drachma nga naduyà!' ¹⁰ Ginahambay ko sa indo, magakalipay ang mga anghel ng Dios kung ang isa ka makasasalà hay magtalikod sa iya salà."

Ang Parabola parti sa Ungà nga Naduyà

¹¹ Pagkatapos naghambay pa gid si Hesus, "Igwa tatay nga may duha ka ungà nga lyaki. ¹² Naghambay ang manghod sa iya tatay, 'Tay, taw-an na abi sa akon ang panublion ko.' Ngani gingparte ng tatay ang iya mga pagkabutang sa iya duha ka ungà. ¹³ Pagkaligad ng pila ka adlaw, gingpamaligyà ng manghod ang iya parte kag nagkadto sa malayò nga lugar. Kag didto ginggastos niya ang iya manggad sa wayà gid kapuyos-puyos. ¹⁴ Nang maubos na ang iya kwarta, nag-abot ang taggutom sa adto nga lugar. Nahugaan gid siya. ¹⁵ Ngani nagtrabaho siya didto kag ginghuman siya nga miyugbahog ng mga baboy sa uma. ¹⁶ Sa sobra niya nga kagutom gusto kuntà niya magkaon aber bahog ng baboy, ugaling lang wayà gid may nagatao sa iya. ¹⁷ Pero nang makatagumpaaw siya, naghambay siya sa iya kaugalingon, 'Taya! Nagapanunubra ang pagkaon ng mga suluguon ng akon tatay, pero ako mamamatay na sa sobra nga kagutom! ¹⁸ Maayo pa, mabalik na lang ako kag mahambay sa iya, "Tay, nakasalà ako sa Dios kag sa imo.

19 Indì na ako angay nga tawagon mo nga imo ungà. Kabiga na lang ako nga isa sa imo suluguon.” 20 Ngani nag-uli siya sa inda. Mintras malayò-layò pa, nakità siya ng iya tatay kag naluoy gid siya. Ngani sa sobra nga kaluoy, nagdyagan siya kag gingsumpong ang iya ungà, gingkupkupan kag gingharuan. 21 Hambay ng iya ungà, “Tay, nakasalà ako sa Dios kag sa imo. Indì na ako angay nga tawagon mo nga imo ungà.” 22 Pero gingtawag ng tatay ang iya mga ulipon kag naghambay, ‘Dali, buy-a nindo ang pinakamaayo nga barò kag isuksok sa iya! Butangi da nindo siya ning singsing kag suksuki ng sandalyas. 23 Pagkatapos buy-a nindo ang gingpatambok nga batà nga baka kag ihawon! Makaon kita kag magkalipay! 24 Kay ining akon ungà hay daw namatay na, pero arinyan siya hay nabuhì. Naduyà siya pero niyan nakità.’ Ngani nagkalipay sinda tanan!

25 “Natabò ini nang yadto pa sa uma ang iya panganay. Nang mag-uli na siya kag malapit na sa bayay, nabatian niya ang sunata kag may nagasinaot. 26 Gingtawag niya ang isa sa inda mga suluguon kag nagpangutana, ‘Basi, anong igwa sa aton?’ 27 Nagsabat siya, ‘Ang imo manghod nagbalik na kag gingpaihawan ng imo tatay ng gingpatambok nga baka kay nakabalik kuno siya nga maayo ang kamutangan.’ 28 Pagkabati adto, nahangit gid siya kag wayà nagsuyod sa inda bayay. Ngani nagluwas ang iya tatay kag ging-ayam-ayaman siya nga magsuyod. 29 Pero nagsabat siya, ‘Tay, pila ka

tuig na ang akon pagtrabaho sa imo nga daw ako hay ulipon kag ginatuman ko ang tanan mo nga ginasugò. Pero aber kambing lang, wayà mo gid ako pagtaw-i para magkalipay kaibahan ng akon mga amigo! ³⁰ Pero pagbalik ng imo ungà nga nagwaldas ng tanan mo nga manggad sa mga babayi nga bayaran, gingpaihawan mo pa siya ning gingpatambok nga baka!’ ³¹ Pero nagsabat ang iya tatay, ‘Nonò, yari ka permi sa akon kag ang tanan nga akon hay imo da. ³² Pero dapat kita magkalipay, kay ang imo manghod nga ang kalaom naton namatay na hay buhì pa gali! Naduyà siya pero nakità na naton liwat!’ ”

16

Ang Switik nga Miyugpamahayà

¹ Pagkatapos adto, nagtudlò pa gid si Hesus sa iya mga disipulo. Hambay niya, “Igwa ning manggaranon nga may tagapamahayà ng iya manggad. Pero may nagbalità nga ginawaldas niya ang manggad ng iya amo. ² Ngani gingpatawag ng manggaranon adtong tagapamahayà kag gingpangutana, ‘Ano ining nababatian ko parti sa imo? Sige, taw-an sa akon ang listahan ng akon mga manggad nga gingtugyan ko sa imo kay pahalinon ko na ikaw.’ ³ Naghambay ang miyugpamahayà sa iya kaugalingon, ‘Ano baya ang akon humanon kay pahalinon na ako ng akon amo? Indi ko kaya ang mabug-at nga trabaho pareho ng pag-arado kag nahuyà da ako nga magpalimos. ⁴ Ah, sayod ko na ang akon humanon. Aber pahalinon ako, igwa pa ako may

kadtuan nga tawo nga magabaton sa akon sa inda bayay.’⁵ Ngani gingpatawag niya ang kada isa nga may utang sa iya amo. Nagpangutana siya sa una, ‘Pila ang imo utang sa akon amo?’⁶ Nagsabat siya, ‘100 ka lata* nga lana.’ Naghambay ang miyugpamahayà, ‘Sige, yari ang imo resibo. Dalì! Pungkò kag isulat ang 50.’⁷ Gingpangutana naman niya ang pangaduha nga may utang, ‘Pila ang imo utang sa akon amo?’ Nagsabat siya, ‘100 ka kustal nga trigo.’ Hambay ng miyugpamahayà sa iya, ‘Sige, yari ang imo resibo. Isulat nga 80 na lang.’⁸ Nang masayuran ng amo ang ginghuman ng adto nga switik nga miyugpamahayà, gingpakadakò niya ini bukon tungod sa iya pagkaswitik kundì kay antigo siya magpreparar para sa iya paabuton. Kay ang mga tawo nga wayà nagatuo sa Dios hay mas mayad maghuman ng paagi kaysa sa mga nagatuo sa Dios.”

⁹ Kag nagpadayon pa si Hesus, “Ngani ginhambay ko sa indo, gamita ang indo manggad sa kalibutan para sa kaayuhan ng iban. Agud kung mag-abot ang oras nga wayà na puyos ini nga manggad, malilipay gid kamo nga batunon sa istaran nga wayà katapusan.¹⁰ Ang tawo nga masaligan sa maisot nga butang, masasaligan da sa madakò. Ang tawo nga madayà sa maisot nga butang, madayà da sa madakò.¹¹ Ngani kung indì kamo masaligan sa manggad diri sa kalibutan, masasaligan ba kamo sa matuod nga

---

* **16:6** 16:6 Ang kada isa ka lata hay nagasuyod ning wayo o siyam ka galon nga lana ng olibo.

manggad didto sa langit? ¹² Kag kung indì kamo masaligan sa manggad ng iban, sin-o ang matao sa indo ning manggad nga para sa indo?

¹³ “Wayà suluguon nga nagaserbisyo sa duha ka amo, kay sikwayon niya ang isa kag higugmaon ang isa. O magiging matutom siya sa isa kag baliwayaon ang isa. Indì kamo makaserbisyo ng dungan sa Dios kag sa manggad.”

*Ang Iban pa nga Gingtudlò ni Hesus
Mateo 11:12-13, 5:31-32; Marcos 10:11-12*

¹⁴ Nang mabatian ini ng mga Pariseo, gingngitlan kag ging-insulto ninda si Hesus kay hakog sinda sa kwarta. ¹⁵ Ngani naghambay si Hesus sa inda, “Kamo hay nagapakità-kità lang sa mga tawo nga daw maayo kamo. Pero sayod ng Dios kung ano gid ang yarà sa indo tagipusuon. Kay kung ano ang ginapalabi ng tawo hay kahigkò-higkò sa panirò ng Dios.

¹⁶ “Bago mag-abot si Juan nga Miyugbawtismo, ginasunod ng mga tawo ang Kasuguan ng Dios nga gingtao sa aton paagi kay Moises kag sa mga propeta. Pero tunà ng pag-abot ni Juan, ginatudlò na ang Maayong Balità parti sa gingharian ng Dios kag madamò gid ang nagapamilit nga magapasakop didto. ¹⁷ Pero bukon gusto hambayon nga wayà na puyos ang Kasuguan. Mas madalì pa maduyà ang langit kag dutà kaysa maging wayà puyos ang aber kaisot nga parte ng litra sa Kasuguan.

18 “Ang aber sin-o nga lyaki nga magbuyag sa iya asawa kag mag-asawa ng iban hay nagapan-gawatan. Kag kung may lyaki nga mangasawa sa babayi nga gingbuyagan, nagapangawatan da.”†

Ang Manggaranon kag si Lazaro

19 “Igwa manggaranon nga nagasuksok ng mamahayon nga barò kag abunda ang pagkaon adlaw-adlaw. 20 Igwa naman pobre nga ang pangayan hay Lazaro. Ang iya lawas punò guyos. Yadto siya nagahigdà sa may pwertahan ng bayay ng manggaranon, 21 kay gusto kuntà niya makakaon aber uyak nga nagakahuyog sa lamisa ng manggaranon. Ginapalapitan siya ng mga ayam kag ginadinilaan ang iya guyos. 22 Nang ulihi namatay si Lazaro kag gingdaya siya ng mga anghel sa alihid ni Abraham. Wayà magdugay, namatay da ang manggaranon kag ginglubong. 23 Sa kahugaan nga iya nababatyagan sa Hades†, nakità niya si Abraham sa malayò-layò kag yadto sa iya alihid si Lazaro. 24 Nganì nagsinggit ang manggaranon, ‘Lolo Abraham, kaluy-i ako! Pakaria abi si Lazaro kag isawsaw sa tubì ang punta ng iya tudlò kag patuyuan ang akon dilà para malamigan kay sobra gid ang kainit diri ng kalayo!’ 25 Pero gingsabat siya ni Abraham, ‘Apo ko, nadumduman mo ba nang yadto ka pa sa kalibutan? Abunda ka gid sa tanan nga butang. Pero si Lazaro naman hay nagtiis gid ng kahugaan. Pero niyan malipayon na siya diri kag ikaw naman

---

† 16:18 16:18 1 Corinto 7:10-11 † 16:23 16:23 Ini hay lugar ng espiritu ng mga patay. Sa Hebreo, Sheol.

hay ginahugaan dirà. ²⁶ Kag isa pa, ang imo ginapangabay indì gid puydi, kay sa tungà naton hay igwa malapad kag madayom gid nga pangpang. Ngani ang yari diri indì gid makakarà dirà kag ang yarà dirà indì gid makakari diri.’ ²⁷ Pero nagsabat ang manggaranon, ‘Lolo Abraham, kung tiyad inà nagapakitluoy gid ako sa imo. Pakadtua na lang abi si Lazaro sa bayay ng akon tatay, ²⁸ kay may lima pa ako nga hali nga lyaki, para paandaman sinda agud indì makakari sa ini nga lugar nga punò ng kasakit.’ ²⁹ Pero nagsabat si Abraham, ‘Yadto na sa inda ang mga gingsulat ni Moises kag ng mga propeta. Dapat pamatian ninda adtong gingtudlò sa inda.’ ³⁰ Nagsabat naman ang manggaranon, ‘Lolo Abraham, indì siguro sinda magpati. Pero kung may namatay nga nabanhaw kag magkadto sa inda, matalikod sinda sa inda mga salà.’ ³¹ Pero nagsabat si Abraham, ‘Kung indì sinda magsunod sa mga gingsulat ni Moises kag ng mga propeta, indì da sinda magpati aber may patay nga mabanhaw.’
”

17

Ang Pagpanudlò parti sa Pagpatawad

Mateo 18:6-7, 21-22; Marcos 9:42

¹ Naghambay si Hesus sa iya mga disipulo, “Ang mga pagtintar para makasalà hay maabot gid. Pero makaluluoy gid ang mga tawo nga nagapangtintar sa iban para makasalà. ² Mas maayo pa sa iya nga higutan ning galingan nga bato ang iya liog kag itagbong sa dagat kaysa siya ang maging kabangdanan nga makasalà ang isa

sa ini nga bag-o nga nagatuo sa akon. ³ Ngani bantayi ang indo ginahuman.

“Kung makasalà ang imo utod sa imo, hambayi siya kag kung magtalikod siya sa kasal-anan, patawara siya. ⁴ Kag kung pito ka beses siya makasalà sa imo sa isa ka adlaw kag pito da siya ka beses magpalapit sa imo nga nagahambay, ‘Patawara ako,’ dapat patawaron mo.”

Ang Pagtuo sa Dios

⁵ Naghambay ang mga apostoles kay Hesus, “Ginoo, dugangi ang amon pagtuo!” ⁶ Nagsabat ang Ginoo, “Kung igwa kamo ning pagtuo aber pareho lang kaisot sa busoy ng mustasa*, puydi kamo maghambay sa ini nga kahoy nga sikomoro*, ‘Magabot ka kag magsaylo sa dagat!’ Kag masunod gid ini sa indo.”

Ang Obligasyon ng Ulipon

⁷ Naghambay pa si Hesus sa inda, “Sin-o sa indo ang nagahambay sa iya ulipon nga halin sa pag-arado sa uma o sa pagbantay ng mga karnero, ‘Kari, kaon na’? Syempre wayà! ⁸ Pero ang amo magahambay, ‘Pag-ilis anay kag paglutò ng akon ihapon kag tahawi ako. Pagkatapos ikaw naman ang magkaon.’ ⁹ Ginapasalamatan ba ng amo ang ulipon tungod ginatuman niya ang sugò sa iya? Syempre wayà! ¹⁰ Imaw da kamo, pagkatapos nga matuman na nindo ang akon mga sugò sa indo, hambaya lang, ‘Ulipon

---

* **17:6** 17:6 Sikomoro: Kadamò kag madayom ang gamot ng ini nga kahoy ngani kahugà gabuton.

lang kami kag indì dapat dayawon. Nagatuman lang kami ng amon obligasyon.’ ”

Ang Pag-ayo ni Hesus sa Napuyò nga Kitungon

¹¹ Mintras nagapanaw si Hesus pakadto sa Jerusalem, nag-agi siya sa duyunan ng probinsya ng Samaria kag Galilea. ¹² Nang pasuyuron siya sa isa ka baryo, gingsumpong siya ng napuyò nga kitungon*. Nagatindog sinda sa malayò-layò† ¹³ kag nagsininggit, “Hesus, Ginoo! Maluoy ka sa amon!” ¹⁴ Pagkakità sa inda ni Hesus, naghambay siya, “Kadto kamo sa mga parì kag magpasirò sa inda.” Kag mintras nagapanaw sinda, nag-ayo na sinda tanan. ¹⁵ Pagkakità ng isa sa inda nga maayo na siya, nagbalik siya kay Hesus nga nagasinggit ng pagdayaw sa Dios. ¹⁶ Naghapà siya sa atubangan ni Hesus kag nagpasalamat. Ini nga tawo hay taga-Samaria. ¹⁷ Pagkatapos naghambay si Hesus, “Bukon ba napuyò ang nag-ayo? Diin na ang siyam? ¹⁸ Basi wayà sinda nagbalik para magpasalamat sa Dios, kundì ini lang ang dayuhan?” ¹⁹ Ngani naghambay siya sa iya, “Magtindog ka kag magpaulì. Nag-ayo ka kay nagtuo ka sa akon.”

Ang Pag-abot ng Gingharian ng Dios

Mateo 24:23-28, 37-41

²⁰ Igwa mga Pariseo nga nagpangutana kay Hesus kung san-o maabot ang gingharian ng Dios. Nagsabat si Hesus sa inda, “Ang pag-abot ng gingharian ng Dios wayà tandà nga makità. ²¹ Ngani wayà may makahambay, ‘Yari na diri!’

† **17:12** 17:12 Levitico 13:46; Mga Bilang 5:1-2

o ‘Yadto na didto!’ kay ang gingharian ng Dios yarà na sa indo tagipusuon.”

²² Kag naghambay pa si Hesus sa iya mga disipulo, “Maabot ang tyempo nga handumon nindo nga makità ang adlaw ng pagbalik ng Ungà ng Tawo, pero indi nindo ini makikità. ²³ Igwa ning mga tawo nga magahambay sa indo, ‘Sirua yadto siya!’ o ‘Sirua yari siya!’ Ayaw kamo magkadto kag ayaw kamo magpati sa inda. ²⁴ Kay ang pagbalik ko nga Ungà ng Tawo hay makikità ng tanan pareho ng kilat nga napapahayag ang bilog nga langit.† ²⁵ Pero dapat anay ako mag-agi ng sobra nga mga kahugaan kag pagasikwayon ng mga tawo sa ini nga tyempo.

²⁶ “Kag kung ano ang ginghuman ng mga tawo sa tyempo ni Noe, imaw da ang humanon ng mga tawo sa tyempo ng pagbalik ko nga Ungà ng Tawo. ²⁷ Nang adto nga tyempo, ang mga tawo hay nagakinaon, nagaininom kag nagapinangasawa hasta sa adlaw nga nagsuyod si Noe sa arka. Ngani nag-abot ang bahà kag nagkalumos sinda tanan. ²⁸ Imaw da ang natabò nang tyempo ni Lot. Sinda hay nagakinaon, nagaininom, nagapinamakay, nagapinamaligyà, nagapinananom kag nagapinaugdok ning bayay. ²⁹ Pero nang adlaw nga si Lot hay naghalin sa Sodom, nag-uyan ning kalayo kag asupre. Kag nasunog sinda tanan. ³⁰ Imaw da ini ang matatabò sa adlaw nga ako nga Ungà ng Tawo mag-abot. ³¹ Adto nga adlaw, ang matabuan

---

† **17:24** 17:24 Ang gusto hambayon ni Hesus ang iya pagbalik hay makikità gid ng tanan.

nga yarà sa luwas ng bayay‡ hay indì na dapat magsuyod para magbuoy ng iya gamit. Patì da ang matabuan nga yadto sa uma hay indì na dapat magbalik para magbuoy ning aber ano. ³² Dumduma nindo ang natabò sa asawa ni Lot! ³³ Ang aber sin-o nga nagapalabi ng iya kabuhì hay maduduyaanan ini; pero ang aber sin-o nga nagahalad ng iya kabuhì, makakabaton ng kabuhì nga wayà katapusan. ³⁴ Ginahambay ko sa indo, sa adto nga gab-i, igwa duha nga nagakatuyog sa isa ka katri, ang isa buy-on kag ang isa ibilin. ³⁵ Igwa duha ka babayi nga nagabayo, ang isa buy-on kag ang isa ibilin. ³⁶ [Igwa duha ka lyaki nga nagatrabaho sa uma, ang isa buy-on kag ang isa ibilin.]”

³⁷ Nagpangutana ang mga disipulo kay Hesus, “Ginoo, diin ini matatabò?” Nagsabat si Hesus, “Kung diin ang may patay nga lawas, didto nagatipon ang mga buwitri.”§

18

Ang Bayo kag ang Malain nga Hukom

¹ Gingtudluan pa ni Hesus ang iya mga disipulo paagi sa parabola* agud permi sinda magpangamuyò kag indì maduyaanan paglaom. ² Hambay niya, “Igwa hukom sa isa ka syudad nga wayà gid

---

‡ **17:31** 17:31 Sa literal: sa bubong ng iya bayay. Ini hay pantay kag didto nagapahuway ang mga tawo. § **17:37** 17:37 Ang gusto hambayon ng ini nga hambayanon: Ang buwitri nakakasayod kung sa diin ang mga patay nga lawas. Ngani ginakumpara sinda sa tawo nga nakakasayod kung malapit na mag-abot si Hesu-Kristo.

kahadlok sa Dios kag wayà gid pagtahod sa aber sin-o nga tawo. ³ Kag igwa da didto bayo nga permi nagabinalik-balik sa hukom nga nagahambay, 'Buligi abi ako nga mataw-an hustisya ang akon kaso.' ⁴ Nang premiro, wayà gid magbulig ang hukom. Pero nang ulihi, nahambay niya sa iya kaugalingon, 'Kung sa bagay, wayà ako kahadlok sa Dios kag wayà pagtahod sa aber sin-o nga tawo, ⁵ pero kay ginadinisturbo ako ng ini nga bayo, buligan ko na lang siya nga magkaigwa hustisya. Kay basì kung maugot lang ako sa iya pagbinalik-balik!' " ⁶ Pagkatapos naghambay ang Ginoo sa inda, "Tan-awa nindo ang ginghuman ng adto nga malain nga hukom! Aber wayà siya kaluoy, gingbuligan gihapon niya adtong bayo. ⁷ Niyan, iawà ba ng Dios ang hustisya sa iya mga gingpili nga nagapanawag sa iya adlaw kag gab-i? Sigurado gid nga indi niya sinda pagpabay-an. ⁸ Ginahambay ko sa indo, itatao niya nga daan ang hustisya sa mga nagapangayò sa iya. Pero kung magbalik na ako nga Ungà ng Tawo diri sa kalibutan, may makikità arà ako nga mga tawo nga nagatuo sa akon?"

Ang Pariseo kag ang Miyugsukot ng Buhis

⁹ May mga tawo nga ang kalaom sinda lang gid ang maayo kag matarong sa panirò ng Dios kag ginapaubos ninda ang iban. Ngani ging-istorya sa inda ni Hesus ini nga parabola. Hambay niya, ¹⁰ "Igwa duha ka tawo nga nagkadto sa templo para magpangamuyò. Ang isa hay Pariseo* kag ang isa hay miyugsukot buhis. ¹¹ Nagtindog ang

Pariseo kag nagpangamuyò parti sa iya kaugalingon. Hambay niya, 'Dios ko, nagapasalamat ako sa imo nga bukon ako pareho ng iban nga tawo: mga tulisan, miyugpangluko, miyugpangawatan, o pareho ng inà nga miyugsukot buhis. ¹² Duha ka beses sa isa ka simana ako nagapuasa kag isa pa ginatao ko ang ikanapuyò ka parte ng tanan ko nga pinangabudlayan.' ¹³ Pero ang miyugsukot buhis naman hay yadto nagatindog sa malayò-layò kag indì siya makahangad sa langit, kundì ginapuypog niya ang iya dughan sa kalisod kag nagahambay, 'Dios ko, maluoy ka sa akon nga makasasalà!' ¹⁴ Ginahambay ko sa indo, nagpaulì adtong miyugsukot buhis nga ang iya kasal-anan hay gingpatawad na ng Dios. Pero ang kasal-anan ng adtong Pariseo hay wayà gingpatawad. Kay ang aber sin-o nga nagapakataas ng iya kaugalingon ginapaubos, pero ang nagapaubos ng iya kaugalingon ginapataas."

*Ang Pagbendisyon sa mga Ungà
Mateo 19:13-15; Marcos 10:13-16*

¹⁵ Isa ka adlaw, may mga tawo nga nagdaya ng inda mga ungà kay Hesus para itungtong ang iya kamot sa inda kag bendisyunan. Nang makità ini ng iya mga disipulo, gingsabyaw ninda adtong mga tawo. ¹⁶ Pero gingtawag ni Hesus ang mga ungà nga magpalapit sa iya kag naghambay sa iya mga disipulo, "Pabay-i lang nindo ang mga ungà nga magpalapit sa akon. Ayaw nindo sinda pagpunggi, kay ang mga kapareho ninda imaw ang nagapasakop sa paghahari ng Dios. ¹⁷ Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, ang aber

sin-o nga indì magpasakop sa paghahari ng Dios pareho ng isa ka ungà, indì gid siya makasuyod sa gingharian ng Dios.”

Ang Tawo nga Manggaranon

Mateo 19:16-30; Marcos 10:17-31

¹⁸ May isa ka pinunò ang nagpangutana kay Hesus, “Maayo nga Maestro, ano baya ang dapat ko humanon agud makapanubli ning kabuhì nga wayà katapusan?” ¹⁹ Nagsabat si Hesus sa iya, “Basì gingtawag mo ako nga maayo? Wayà gid ng iban nga maayo kundì ang Dios lang.

²⁰ Parti sa imo pangutana, nasayuran mo na ang mga sugò ng Dios: Ayaw magpangawatan, ayaw magpamatay, ayaw magpangawat, ayaw magtestigo ng pinusong, tahura ang imo tatay kag nanay.” ²¹ Naghambay siya, “Ini tanan hay natuman ko na magtunà nang ungà pa ako.” ²² Nang mabatian ni Hesus ang iya sabat, naghambay siya, “Isa na lang ang kuyang sa imo. Baligyaan ang tanan mo nga propidad kag ipanao ang kwarta sa mga pobre. Sa ini nga paagi, magakaigwa ka manggad sa langit. Pagkatapos magbalik ka kag magsunod sa akon.”

²³ Nang mabatian adto ng pinunò, nalisod gid siya kay sobra gid siya ka manggaranon.

²⁴ Pagkakità ini ni Hesus, naghambay siya, “Mahugà gid para sa manggaranon ang makasuyod sa gingharian ng Dios! ²⁵ Mas malupos pa nga mag-agi ang kamelyo sa buhò ng dayom kaysa sa manggaranon nga makasuyod sa gingharian ng Dios.” ²⁶ Nagpangutana ang mga nagapamati, “Kung tiyad inà, sin-o lang

ang maluwas?” ²⁷ Nagsabat si Hesus, “Ang imposible sa mga tawo posible sa Dios.” ²⁸ Niyan naghambay si Pedro, “Hay kami, gingbayaan namon ang amon pamilya kag nagnunot sa imo.” ²⁹ Naghambay si Hesus, “Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, wayà tawo nga nagbayà ng iya bayay, asawa, mga maguyáng kag manghod, mga ginikanan kag mga ungà tungod sa gingharian ng Dios, ³⁰ nga indì makabaton ng sobra pa gid sa ini nga kabuhì. Kag sa paabuton, makakabaton siya kabuhì nga wayà katapusan.”

Ang Ikatuyo nga Paghambay ni Hesus parti sa iya Pagkamatay kag Pagkabanhaw

Mateo 20:17-19; Marcos 10:32-34

³¹ Gingbuyag ni Hesus ang iya dose nga disipulo sa mga tawo kag naghambay, “Pamati kamo! Nagapatukad kita sa Jerusalem kag didto matuman ang tanan nga gingsulat ng mga propeta parti sa akon nga Ungà ng Tawo. ³² Kay dakpon ako kag itugyan sa mga bukon Judio* kag insultuhon, pakahuy-an kag pil-an. ³³ Latiguhon gid ninda ako ng tudo kag pagkatapos patyon. Pero sa ikatuyo ka adlaw, mabanhaw ako.”

³⁴ Pero wayà gid makaintindi ang mga disipulo sa inda nabatian kay gingtagò sa inda kung ano ang gusto hambayon ng ginghambay ni Hesus.

Ang Pag-ayo sa Buta sa Jerico

Mateo 20:29-34; Marcos 10:46-52

³⁵ Nang malapit na si Hesus sa Jerico, may isa ka buta didto nga nagapungkò kag nagapalimos sa alihid ng karsada. ³⁶ Pagkabati niya nga nagaagi ang madamò nga tawo, nagpangutana

siya kung ano ang natatabò. ³⁷ Nagsabat ang mga tawo, “Nagaagi si Hesus nga taga-Nazaret.” ³⁸ Ngani nagsinggit siya, “Hesus, inapo ni David, kaluy-i ako!” ³⁹ Gingsabyaw siya nga maghipos ng mga nauna kay Hesus. Pero gingkusugan pa gid ngani niya ang pagsinggit, “Inapo ni David, kaluy-i ako!” ⁴⁰ Nagduyog si Hesus kag nagsugò nga day-on ang buta sa iya. Pag-abot ng buta gingpangutana siya ni Hesus, ⁴¹ “Ano ang gusto mo nga humanon ko para sa imo?” Nagsabat ang buta, “Ginoo, gusto ko kuntà nga makakità liwat.” ⁴² Naghambay si Hesus sa iya, “Makakakità ka na. Ang imo pagtuo ang nag-ayo sa imo.” ⁴³ Kag adto nga daan nakakità na siya. Pagkatapos nagnunot siya kay Hesus nga nagadayaw sa Dios. Pagkakità ng mga tawo sa natabò, gingdayaw da ninda ang Dios.

19

Si Zaqueo

¹ Nagsuyod si Hesus sa syudad ng Jerico, kay didto siya maagi pakadto sa Jerusalem. ² Igwa didto tawo nga ang pangayan hay Zaqueo. Siya ang miyugpamahayà ng mga miyugsukot buhis kag manggaranon siya. ³ Gingtinguhà gid niya nga makità si Hesus kung sin-o siya. Ugaling indì niya makità si Hesus kay putot siya kag sobra gid kadamò ang tawo. ⁴ Ngani nagdyagan siya sa unahan kung sa diin maagi si Hesus kag nagsakà sa kahoy nga sikomoro. ⁵ Pag-abot ni Hesus sa tungod ng kahoy, naghangad siya kag naghambay, “Zaqueo, dalia, panaog! Kay ini nga

adlaw dapat didto ako madayon sa imo bayay.”
6 Ngani dalì-dalì nga nagpanaog si Zaqueo kag nalipay gid siya nga gingbaton si Hesus sa inda. 7 Pero nang makità ini ng mga tawo, nagmuyumuyo sinda, “Ay taya! Nagadayon siya sa bayay ng tawo nga makasasalà!” 8 Nagtindog si Zaqueo sa inda atubangan kag naghambay, “Ginoo, tunà niyan, itao ko ang katungà ng akon manggad sa mga pobre. Kag kung igwa ako may gingluko, ibalik ko ang akon gingbuoy sa inda ng upat pa ka doble.” 9 Naghambay si Hesus sa iya, “Ini nga adlaw nag-abot na ang kaluwasan ng ini nga pamilya. Kay gingpakità niya nga siya matuod nga inapo ni Abraham. 10 Kay ako nga Ungà ng Tawo* nagkari sa kalibutan agud pangitaon kag luwason sa kasal-anan ang tanan nga nagtayang.”

Ang Mahugod nga Ulipon
Mateo 25:14-30

11 Mintras nagapamatì pa ang mga tawo, nag-tudlò pa gid si Hesus paagi sa parabola kay malapit na siya sa Jerusalem. Kag ang kalaom ninda matunà na nga daan ang gingharian ng Dios didto. 12 Naghambay si Hesus sa inda, “Igwa halangdon nga tawo nga nagkadto sa malayò nga lugar agud koronahan siya bilang hari. Pagkatapos adto mabalik da siya. 13 Bago siya naghalin, gingtawag niya ang napuyò niya nga ulipon. Gingtaw-an niya sinda ning tig-isa ka mina* kag nagtugon, ‘Inegosyo nindo ini nga kwarta mintras wayà ako.’

¹⁴ “Pero hangit gid sa ini nga tawo ang iya mga kasimanwa. Ngani paghalin niya, may gingpakadto sinda didto sa gingkadtuan niya para maghambay sa miyugkorona, ‘Indi gid namon gusto ini nga tawo nga maging hari namon.’
¹⁵ Pero gingkoronahan da gihapon siya. Pagbalik niya sa iya lugar, gingtawag niya ang mga ulipon nga iya gingtaw-an ning kwarta kay gusto niya masayuran kung pila na ang inda naganansya sa inda negosyo. ¹⁶ Nagpalapit sa iya ang una nga ulipon kag naghambay, ‘Palanggà nga hari, ang imo kwarta nga gingtao sa akon hay nakaganansya ning napuyò ka doble.’ ¹⁷ Nagsabat ang hari, ‘Maayo! Kaayo-ayo ka nga ulipon! Tungod nga masaligan ka sa maisot nga butang, magadumaya ka sa napuyò ka syudad.’
¹⁸ Nagpalapit ang pangaduha kag naghambay, ‘Palanggà nga hari, ang imo kwarta nga gingtao sa akon hay nakaganansya ning lima ka doble.’
¹⁹ Nagsabat ang hari sa iya, ‘Magadumaya ka sa lima ka syudad.’ ²⁰ Nagpalapit da sa iya ang isa pa kag naghambay, ‘Palanggà nga hari, yari ang imo kwarta nga gingtao sa akon. Gingputos ko sa panyò kag gingtagò. ²¹ Kay hinadlukan ako sa imo kay istrikto ka. Ginabuoy mo ang ganansya ng pinangabudlayan ng iban kag ginaani mo da ang patubas aber bukon ikaw ang nagtanom.’ ²² Naghambay ang hari sa iya, ‘Wayà ka puyos nga ulipon! Ang imo ginhambay imaw ang akon ihusga sa imo. Sayod mo gali nga istrikto ako kag ginabuoy ko ang ganansya ng pinangabudlayan ng iban kag ginaani ko

da ang patubas aber bukon ako ang nagtanom.
²³ Basi wayà mo pagbutangan ang akon kwarta sa bangko para sa akon pagbalik mabuoy ko ang tubò?' ²⁴ Pagkatapos naghambay siya sa mga nagatindog sa iya atubangan, 'Buy-a sa iya ang kwarta kag itao sa ulipon nga nakaganansya ning napuyò!' ²⁵ Pero nagsabat sinda, 'Palanggà nga hari, basi dugangan mo pa ang kwarta niya? Igwa na ngani siya napuyò!' ²⁶ Nagsabat ang hari, 'Tandai nindo ini: ang masaligan taw-an pa gid; pero ang indì masaligan, aber ang maisot nga yarà sa iya buy-on pa. ²⁷ Kag parti sa mga nagkontra sa akon kag indì gusto nga maghari ako sa inda, day-a nindo sinda diri kag pamatyon sa akon atubangan!' "

Ang Pag-abot ni Hesus sa Jerusalem

Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Juan 12:12-19

²⁸ Pagkahambay ini ni Hesus, nagpadayon siya kag ang iya mga kaibahan pakadto sa Jerusalem. ²⁹ Nang malapit na sinda sa mga baryo ng Betfage kag Betania, sa bukid nga ginatawag, Bukid ng mga Olibo*, gingpauna ni Hesus ang iya duha nga disipulo. ³⁰ Nagbilin siya sa inda, "Mag-una kamo didto sa masunod nga baryo. Pagsuyod nindo didto, makikità nindo ang batà nga asno nga nakahigot. Wayà pa gid ini masakyi. Hubara nindo ang higot kag day-a diri. ³¹ Kung may magpangutana sa indo basi ginahubad nindo ang higot ng asno, sabata nindo, 'Kahinangyan ini ng Ginoo.' "

³² Ngani nagpanaw sinda kag natuman gid ang ginghambay ni Hesus. ³³ Mintras ginahubad

ninda ang higot, nagpangutana sa inda ang mga tag-iya, “Basi ginahubad nindo ang higot ng asno?” ³⁴ Nagsabat sinda, “Kahinangyan ini ng Ginoo.” ³⁵ Pagkatapos gingdaya ninda ang asno kay Hesus. Pag-abot didto, ginghapinan ninda ini ng inda pangsuy-ob nga barò kag gingpasakay si Hesus. ³⁶ Mintras nagasakay siya pakadto sa Jerusalem, naglatag ang mga tawo ng inda pangsuy-ob sa karsada nga iya ginaagihan. ³⁷ Mintras nagapatugbong na si Hesus halin sa Bukid ng mga Olibo kag malapit na sa Jerusalem, nalilipay gid ang tanan niya nga disipulo. Nagsininggit sinda sa pagdayaw sa Dios tungod sa nakità ninda nga mga milagro nga ginahuman ni Hesus. ³⁸ Hambay ninda,

“Ginapakamaayo ng Ginoo ang Hari nga iya gingsugò!

Maayo na ang aton relasyon sa Dios.

Dayawon ang Dios nga pinakamataas gid sa tanan!”

³⁹ Naghambay kay Hesus ang iban sa mga Pariseo nga yadto sa kadamuan, “Maestro, pahipusa ang imo mga disipulo!” ⁴⁰ Nagsabat si Hesus sa inda, “Ginahambay ko sa indo, kung maghipos sinda, ang mga bato naman ang mag-asininggit ng pagdayaw sa Dios.”

Ang Pagtangis ni Hesus sa taga-Jerusalem

⁴¹ Nang malapit na si Hesus sa Jerusalem kag makità niya ini, nagtangis siya kay naluoy gid siya sa mga tawo didto. ⁴² Hambay niya, “Kung sayod lang kuntà nindo ini nga adlaw kung pauno kamo magkaigwa maayo nga relasyon sa

Dios. Pero gingpaindian gihapon nindo siya, ngani ang kamatuuran hay ginatagò na sa indo. ⁴³ Magaabot ang adlaw nga palibutan kamo ning barekada ng indo mga kaaway. Kag palibutan ninda kamo para indì gid kamo makaluwas. ⁴⁴ Pamatyon ninda kamo tanan kag gubaon ang indo syudad nga wayà gid may mabilin nga mga bato nga nagapamagtumbaw. Matatabò ini tanan kay wayà nindo ako gingkilay-a nga gingsugò ng Dios bilang indo Manluluwas!”

Ang Pagpalayas ni Hesus sa mga Miyugbaligya sa Templo

Mateo 21:12-17; Marcos 11:15-19; Juan 2:13-22

⁴⁵ Pag-abot nina Hesus sa Jerusalem, nagsuyod siya sa templo. Gingpalayas niya didto ang mga miyugbaligya. ⁴⁶ Hambay niya, “Ginahambay ng Kasulatan,

‘Ang akon bayay hay lugar nga pangamuyuan.’

Pero kamo! Ginghamman nindo nga panaguan ng mga tulisan!”†

⁴⁷ Pagkatapos adto, nagpanudlò si Hesus sa templo adlaw-adlaw. Ang mga pinunò nga pari, mga eskriba kag mga miyugdumaya ng banwa hay nagpangità ning paagi para patyon si Hesus. ⁴⁸ Pero wayà sinda mahuman kay kadamò ang nawiwili sa pagpinamatì sa iya ginatudlò.

20

Ang Otoridad ni Hesus

Mateo 21:23-27; Marcos 11:27-33

† **19:46** 19:46 Isaias 56:7; Jeremias 7:11

¹ Isa ka adlaw, yadto si Hesus sa templo nga nagatudlò kag nagawali parti sa Maayong Balità sa mga tawo didto. Nagpalapit sa iya ang mga pinunò nga pari, mga eskriba* kag mga miyugdumaya ng Judio. ² Nagpangutana sinda, “Aber, balitai kami kung ano ang imo otoridad para humanon ini nga mga butang! Sin-o ang nagtao sa imo ng ini nga otoridad?” ³ Nagsabat si Hesus, “May ipangutana da ako sa indo; sabata anay nindo ako. ⁴ Diin halin ang otoridad ni Juan para magbawtismo, sa Dios ba o sa tawo?” ⁵ Kag nagpinangutan-an sinda kung ano ang inda isabat, “Kung magsabat kita, ‘Halin sa Dios’, mangutana naman siya, ‘Basì wayà kamo nagpati kay Juan?’ ⁶ Pero kung maghambay kita ‘Halin sa tawo’, buguyon naman kita ninda kay nagapati gid sinda nga si Juan hay propeta*.” ⁷ Ngani nagsabat sinda kay Hesus, “Wayà kami makasayod kung diin ini halin.” ⁸ Naghambay naman si Hesus, “Indi ko da kamo pagbalitaan kung sin-o ang nagtao sa akon otoridad paghuman ng ini nga mga butang.”

*Ang Parabola parti sa mga Bantay ng Ubasan
Mateo 21:33-46; Marcos 12:1-12*

⁹ Pagkatapos nagtudlò si Hesus sa mga tawo paagi sa ini nga parabola*, “May tawo nga nagpatanom ng ubas* sa iya dutà. Pagkatapos gingpaarkila niya ang ubasan sa mga bantay kag nagkadto sa malayò nga lugar kag didto siya nagdugay. ¹⁰ Pag-abot ng tigpamupò ng ubas, gingsugò niya ang iya ulipon sa mga bantay para

magbuoy ng iya parte. Pero pag-abot niya didto, gingbunayan ninda kag gingpabalik nga wayà gid daya. ¹¹ Pagkatapos gingsugò naman ng tag-iya ang isa pa ka ulipon, pero imaw da gihapon ang natabò kay gingbunayan siya, gingpakahuyan kag gingpabalik nga wayà gihapon ning daya. ¹² Gingsugò ng tag-iya sa ikatuyo ka beses ang isa pa ka ulipon, pero pag-abot niya didto, gingbunayan ninda hasta napilasan kag gingpalayas. ¹³ Ngani naghunahunà ang tag-iya ng ubasan, ‘Ano baya ang akon humanon? Suguon ko na lang ang akon pinalanggà nga ungà nga lyaki. Siguro, tahuron ninda siya.’ ¹⁴ Pero nang makità ng mga bantay ang iya ungà, naghambay sinda sa isa kag isa, ‘Yari na ang miyugpanubli. Kari, patyon ta para maging aton na ang iya panublion.’ ¹⁵ Ngani gingdaya ninda siya sa luwas ng ubasan kag gingpatay.”

Pagkatapos nagpangutana si Hesus, “Ano baya ang humanon ng tag-iya ng ubasan sa inda? ¹⁶ Sigurado gid nga kadtuon niya ini nga mga bantay kag pamatyon. Pagkatapos pabantayan niya ang iya ubasan sa iban.” Nang mabatian ini ng mga tawo didto sa templo, naghambay sinda, “Kabay pa nga indi pagtugutan ini ng Dios nga matabò!” ¹⁷ Pero gingsirò sinda ni Hesus kag naghambay, “Ano ang gusto hambayon ng Kasulatan,
‘Ang bato nga gingpilak ng mga panday,
imaw ang naging pinakaimportante nga bato sa pundasyon.’

¹⁸ Ang aber sin-o nga mahuyog sa ini nga bato mababalian kag aber sin-o ang mahuyugan ng

ini nga bato malulunot.”

Ang parti sa Pagbayad ng Buhis
Mateo 22:15-22; Marcos 12:13-17

¹⁹ Nasayuran ng mga eskriba kag mga pinunò nga parì nga sinda ang ginapatamaan ng adto nga parabola. Ngani adto gid nga adlaw, dakpon kuntà ninda si Hesus. Pero nahadlok sinda sa mga tawo. ²⁰ Ngani naghuyat sinda ning tamà nga tyempo para dakpon siya. May gingsuhuyan sinda nga magapakunukuno nga mga sinsero gid sinda. Ginghamman ninda ini para may maibintang sinda kay Hesus paagi sa iya hambay, agud itugyan siya sa opisyal kag gobernador ng Roma. ²¹ Nagpangutana adtong mga nagabantay kay Hesus, “Maestro, nasayuran namon nga matuod ang imo ginahambay kag ginatudlò kag wayà ka may ginapalabi aber sin-o. Kundi kung ano ang kamatuuran parti sa kabubut-on ng Dios sa mga tawo imaw gid ang imo ginatudlò. ²² Mangutana lang kami sa imo, ginatugutan ba ng Kasuguan nga kita nga mga Judio hay magbayad ning buhis sa Emperador ng Roma o indi?”

²³ Pero sayod ni Hesus ang inda malain nga hunahunà, ngani naghambay siya sa inda, ²⁴ “Pakitaan sa akon ang denarius*. Kanino hitsura kag pangayan ang makikità diri?” Nagsabat sinda, “Sa Emperador.” ²⁵ Naghambay si Hesus sa inda, “Kung tiyad inà, itao nindo sa Emperador ang sa Emperador kag sa Dios ang sa Dios.” ²⁶ Wayà gid sinda may nakità nga salà sa ginghambay ni Hesus sa atubangan ng mga tawo.

Nganì wayà gid sinda nakalihok kay natingaya gid sinda sa sabat ni Hesus.

*Ang parti sa Pagkabanhaw
Mateo 22:23-33; Marcos 12:18-27*

²⁷ May pila ka mga Saduceo* nga nagpalapit kay Hesus. Ini nga mga tawo hay wayà nagapati nga may pagkabanhaw. ²⁸ Nagpangutana sinda, “Maestro, nagsulat si Moises sa aton nga kung mamatay ang lyaki kag buhì ang iya asawa nga wayà makaungà, dapat ang iya manghod nga lyaki ang mangasawa sa bayo agud makaungà para sa iya maguyáng nga namatay. ²⁹ Niyan, igwa pito ka magmanghod nga lyaki. Nag-asawa ang kamaguyangan kag namatay nga wayà ungà. ³⁰ Nganì ging-asawa ang bayo ng pangaduha nga manghod kag namatay da siya. ³¹ Pagkatapos ging-asawa naman ang babayi ng ikatuyo. Imaw da ang natabò sa tanan nga magmanghod hasta sa ikapito. Namatay sinda tanan nga wayà gid makaungà. ³² Nang ulihi, namatay da ang babayi. ³³ Niyan, kung mag-abot na ang pagkabanhaw, kay sin-o gid asawa ang babayi? Kay sinda nga pito hay naasawa niya.” ³⁴ Nagsabat si Hesus sa inda, “Sa ini nga kalibutan, ang mga tawo hay nagapangasawa kag ginapangasawa. ³⁵ Pero kung pagabanhawon ang mga patay, ang mga angay magkaigwa kabuhì nga wayà katapusan, hay indì na magpangasawa kag indì na magpaasawa. ³⁶ Kag isa pa, wayà na sinda kamatayon kay pareho na sinda ng mga anghel. Sinda hay mga ungà ng Dios kay kaibahan sinda

sa mga gingbanhaw. ³⁷ Kung parti sa pagkabanhaw, aber ngani si Moises hay nagpamatuod diri. Nang yadto siya sa nagadayab nga kahoy nga mababà, gingtawag niya ang Ginoo nga, 'Dios ni Abraham, Dios ni Isaac kag Dios ni Jacob.'† ³⁸ Ang Dios hay bukon Dios ng mga patay, kundì Dios ng mga buhì. Kay sa panirò ng Dios, buhì ang tanan nga namatay nga nagapati sa iya." ³⁹ Pagkatapos naghambay ang iban sa mga eskriba, "Maestro, tamà gid ang imo sabat!" ⁴⁰ Ngani wayà na gid may nangahas magpangutana kay Hesus.

Ang Pangutana kung Sin-o si Kristo
Mateo 22:41-46; Marcos 12:35-37

⁴¹ Pagkatapos nagpangutana si Hesus sa mga tawo, "Basi nagahambay ang mga tawo nga ang Kristo hay inapo lang ni David? ⁴² Kay aber si David hay nagsulat sa Libro ng mga Salmo:†

'Naghambay ang GINOO* sa akon Ginoo,
 Pungkò diri sa akon tuo,

⁴³ hasta mapasukò ko sa imo ang imo mga kaaway.'

⁴⁴ Kung gingtawag siya ni David nga iya Ginoo, pauno baya nga siya hay inapo lang ni David*?"

Ang Paandam kontra sa mga Eskriba
Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40

⁴⁵ Mintras nagapamatì ang mga tawo kay Hesus, naghambay siya sa iya mga disipulo, ⁴⁶ "Mag-andam kamo sa mga eskriba nga gusto magpinanaw nga nagabarò ning mahabà para

---

† **20:37** 20:37 Exodus 3:6 † **20:42** 20:42 Salmo 110:1

magpakità nga importante gid sinda. Gusto gid ninda nga abi-abihon kag tahuron sa lugar nga madamò ang tawo. Kag sa mga sinagoga* o sa mga punsyunan, ginapili gid ninda ang pungkuan nga para sa mga kilaya. ⁴⁷ Ginaubos ninda buoy ang mga pagkabutang ng mga babayi nga bayo patì inda bayay kag ginatabon-tabunan lang ninda ang inda malain nga ginahuman paagi sa mahabà nga mga pangamuyò. Sinda hay magabaton gid ning mas sobra nga parusa halin sa Dios!”

21

Ang Ginghalad ng Bayo

Marcos 12:41-44

¹ Mintras yadto si Hesus sa templo nakità niya ang mga manggaranon nga may mga daya nga halad* sa templo. ² Nakità da niya ang pobre nga bayo nga naghuyog ning duha lang ka bilog nga leptos*. ³ Pagkatapos naghambay si Hesus sa iya mga disipulo, “Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, mas kadakò ang ginghuyog ng adto nga pobre nga bayo kaysa sa ginghuyog ninda tanan. ⁴ Kay ang inda ginatao hay sobra na lang ng inda manggad, pero adtong bayo aber pobre hay gingtao ang tanan niya nga pangabuhian.”

Ang parti sa Pagkawasak ng Templo

Mateo 24:1-2; Marcos 13:1-2

⁵ May pila ka tawo naman ang nagaistorya parti sa templo. Ang inda ginaistoryahan hay ang mga kaayo-ayo gid nga mga bato kag ang mga dekorasyon nga gingtao ng mga nagasamba.

Nganì naghambay si Hesus, ⁶ “Magaabot ang adlaw, inà tanan nga bato nga indo nakikità hay pangtumpagon. Kag wayà gid may mabilin nga bato nga nagapamagtumbaw.”

*Ang Paabuton nga mga Paghingabot
Mateo 24:3-14; Marcos 13:3-13*

⁷ Nagpangutana sinda kay Hesus, “Maestro, san-o ini matabò kag ano baya ang tandà nga malapit na ini matabò?”

⁸ Nagsabat si Hesus, “Mag-andam kamo nga indì kamo maluko. Kay kadamò ang magaabot kag magahambay, ‘Ako imaw ang Kristo,’ kag mahambay pa sinda, ‘Nag-abot na ang katapusan ng kalibutan!’ Ayaw kamo magpati o magsunod sa inda. ⁹ Kag kung makabatì kamo nga may mga gira kag gulo, ayaw kamo mahadlok. Kay dapat gid anay ini tanan matabò, pero bukon ini gusto hambayon nga maabot na ang katapusan ng kalibutan.”

¹⁰ Naghambay pa gid si Hesus, “Magaininaway ang mga nasyon kag imaw da ang mga ginghar-ian. ¹¹ May maabot nga makusog nga mga linog kag may matabò nga mga taggutom kag peste sa iba-iba nga lugar. Kag makità da nindo ang mga makahayadlok kag makatitingaya nga mga tandà halin sa langit.

¹² “Pero bago matabò ini tanan, dakpon ninda kamo kag hingabuton. Itugyan ninda kamo sa mga sinagoga* para imbistigahan kag prisuhon. Kag day-on ninda kamo sa mga hari kag mga gobernador tungod sa indo pagtuman sa akon.

¹³ Pero imaw ini ang tyempo nga makapamatuod

kamo sa inda parti sa akon. ¹⁴ Ngani itanom gid nindo sa indo hunahunà nga kung matabò ini, ayaw nindo pag-isipa kung pauno nindo dipinsahan ang indo kaugalingon. ¹⁵ Kay ako ang matao sa indo ning kamayad para makasabat kamo agud indì makarason o makabatò ang indo mga kaaway. ¹⁶ Adto nga tyempo, itugyan kamo sa mga opisyaales bisan ng indo mga ginikanan, mga maguyang o manghod, mga kahalihan kag ng indo mga amigo. Kag ang iban sa indo hay ipapatay ninda. ¹⁷ Mahahangit gid sa indo ang tanan nga tawo tungod sa indo pagtuman sa akon. ¹⁸ Pero ayaw kamo mahadlok kay aber isa ka nahot ng indo buhok indì gid mahuyog. ¹⁹ Kag kung magtiis kamo sa pagtuman sa akon, makakabaton gid kamo kabuhì nga wayà katapusan.”

Ang parti sa Pagkawasak ng Jerusalem

Mateo 24:15-21; Marcos 13:14-19

²⁰ “Kung makità nindo nga ginapalibutan na ang syudad ng Jerusalem ng mga sundalo, masasayuran nindo nga madali na ini magubà. ²¹ Ang yarà sa Judea dapat magbakwit na pakadto sa kabukiran kag ang yarà sa syudad dapat maghalin. Ang yarà sa kaumahan indì na dapat magsuyod sa syudad ²² Kay imaw na inà ang mga adlaw nga parusahan ng Dios ang mga taga-Jerusalem para matuman ang tanan nga ginahambay ng Kasulatan. ²³ Sa adto nga tyempo, makaluluoy ang mga nabdos kag naga-pasuso! Kay sobra gid ang kahugaan nga maabot sa kalibutan kag paparusahan ng Dios ang tanan nga tawo. ²⁴ Ang iban hay mamamatay sa gira

kag ang iban naman hay bihagon kag day-on sa iban nga nasyon. Kag ini nga syudad hay pagagubaon kag ang mga bukon Judio imaw ang magadumaya hasta matapos ang tyempo nga gingtao sa inda ng Ginoo.”

Ang Pagbalik ng Ungà ng Tawo

Mateo 24:29-31; Marcos 13:24-27

²⁵ “Maabot ang tyempo nga may mga tandà nga makikità sa adlaw, sa bulan kag sa mga bituon. Kag ang tanan nga tawo sa kalibutan hay magugulpihan kag matataranta tungod sa dagunò ng mga madagkò nga humbak ng dagat.

²⁶ Magapanggutas ang mga tawo sa kahadlok tungod sa kaiisip ng malain nga matatabò sa kalibutan kay makikità ninda ang mga butang* sa kalangitan hay magatayang sa inda dati nga mga pwesto. ²⁷ Pagkatapos makikità ng tanan nga ako nga Ungà ng Tawo* hay yarà sa panganod nga nagabalik sa kalibutan nga may gahom kag may sobra nga kasilaw. ²⁸ Ngani kung ini nga mga butang hay nagakatabò na, pakusuga ang indo buot kag magkalipay kamo kay malapit na ang indo kaluwasan sa sobra nga kahugaan.”

Ang Leksyon sa Kahoy nga Igos

Mateo 24:32-35; Marcos 13:28-31

²⁹ Pagkatapos naghambay si Hesus sa inda paagi sa parabola. “Isipon nindo ang kahoy nga igos* kag ang iban pa nga mga kahoy.

³⁰ Kung makità nindo nga nagapanaybos ang

---

* **21:26** 21:26 Sa literal: gahom.

iya mga sanga, sayod na nindo nga malapit na ang tag-init. ³¹ Imaw da, kung makità nindo nga nagakatabò na ini nga mga butang nga akon ginahambay, masasayuran nindo nga ang gingharian ng Dios hay madali na mag-abot. ³² Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, magakatabò ini tanan bago mamatay ang mga tawo sa ini nga henerasyon. ³³ Maduduyà ang langit kag ang dutà, pero ang akon mga hambay indì maduyà kundì matutuman gid ini.”

Ang Pagpaandam

³⁴ “Ngani bantayi gid nindo ang indo kaugalin-gon para indì kamo mawili sa pagpangalipay kag pag-ininom kag indì kamo magpangalibog parti sa indo kabuhì. Kay basì kung maabutan kamo nang adto nga adlaw, ³⁵ nga pareho sa pispis nga nadakop sa siod. Tungod maabot adto sa tanan nga tawo diri sa kalibutan. ³⁶ Ngani maging alisto gid kamo sa tanan nga oras, permi kamo magpangamuyò nga magkaigwa kusog, agud indì kamo madaog ng tanan nga matatabò kag makaatubang sa Ungà ng Tawo nga wayà kahadlok.”

³⁷ Kada adlaw, nagatudlò si Hesus sa templo kag pagkagab-i nagatinir siya sa Bukid ng mga Olibo. ³⁸ Aga pa gid kadamò na ang mga tawo nga nagakadto sa templo para magpamatì sa iya.

22

Ang Plano nga Pagpatay kay Hesus
Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Juan 11:45-53

¹ Malapit na ang Pyesta ng Tinapay nga wayà Pampaalsa* nga ginatawag ng mga Israelita, Pyesta ng Pagligad ng Anghel*. ² Ang mga pinunò nga pari kag ang mga eskriba hay nagapangità ng paagi kung pauno ninda ipapatay si Hesus nga wayà iban nga makasayod kay ginahadlukan sinda sa mga tawo.

Ang Pagtraidor ni Judas kay Hesus

Mateo 26:14-16; Marcos 14:10-11

³ Adto da nga oras, gingsudlan ni Satanas si Judas nga ginatawag, Iscariote. Siya hay isa sa dose nga apostoles. ⁴ Nagkadto siya sa mga pinunò nga pari kag sa mga pinunò ng gwardya sa templo, agud inda istoryahan kung pauno niya itugyan si Hesus sa inda. ⁵ Nalipay sinda kag gingpangakuan nga bayaran si Judas. ⁶ Nagpasugot si Judas kag tunà adto, nagapangità siya ning paagi kung pauno niya itugyan si Hesus sa inda nga indi masayuran ng mga tawo.

Ang Pagpreparar sa Pyesta ng Pagligad ng Anghel

Mateo 26:17-25; Marcos 14:12-21; Juan 13:21-30

⁷ Nag-abot ang adlaw ng Pyesta ng Tinapay nga wayà Pampaalsa. Imaw ini ang adlaw nga ginapatay ang kordero agud ihalad sa Dios, para magsilibrar sa Pyesta ng Pagligad ng Anghel. ⁸ Ngani gingsugò ni Hesus sina Pedro kag Juan, “Mag-una kamo kag ipreparar ang aton ihapon para sa Pyesta.” ⁹ Nagpangutana sinda, “Sa diin mo ini gusto namon ipreparar?” ¹⁰ Nagsabat si Hesus, “Pag-abot nindo sa syudad ng Jerusalem,

may masumpong kamo nga lyaki nga nagapas-an ning bangà nga may tubì. Sunod kamo sa iya sa bayay nga iya suyuran. ¹¹ Kag hambaya nindo ang tag-iya ng bayay, 'Nagapapangutana ang amon Maestro kung diin ang kwarto nga pagakaunan niya kaibahan ng iya mga disipulo sa ihapon para sa Pyesta.' ¹² Ipakità niya sa indo ang malapad nga kwarto sa ibabaw nga kumplito na ng mga gamit. Didto kamo magpreparar ng aton ihapon."

¹³ Nagkadto ang duha kag nakità ninda ang tanan sunò sa ginghambay ni Hesus sa inda. Kag didto ninda gingpreparar ang ihapon para sa Pyesta ng Pagligad ng Anghel.

Ang Ulihi nga Ihapon ng Ginoo

Mateo 26:26-30; Marcos 14:22-26; 1 Corinto 11:23-25

¹⁴ Pag-abot ng oras nga maihapon na sinda, nagpungkò si Hesus kaibahan ang iya mga apostoles. ¹⁵ Naghambay siya, "Gusto ko gid magkaon kaibahan kamo sa ini nga Pyesta ng Pagligad ng Anghel bago ako pahugaan. ¹⁶ Ginahambay ko sa indo, indì na ako magkaon liwat ini hasta matuman gid ang iya gusto hambayon sa gingharian ng Dios." ¹⁷ Pagkatapos nagbuoy si Hesus ning tasa nga may ilimnon kag nagpasalamat sa Dios. Hambay niya, "Batuna nindo ini kag mag-inom kamo. ¹⁸ Ginahambay ko sa indo, pagkatapos ini indì na ako mag-inom liwat ng ilimnon halin sa ubas hasta sa adlaw nga mag-abot ang gingharian ng Dios." ¹⁹ Pagkatapos nagbuoy siya ning tinapay kag nagpasalamat sa

Dios. Gingbuak-buak niya ini kag gingtao sa inda kag naghambay, “Ini ang akon lawas nga ginatao para sa indo. Himua nindo ini bilang pagdumdom sa akon.” ²⁰ Pagkatapos ninda kaon ng ihapon, imaw da ang iya ginghuman sa tasa nga may ilimnon kag naghambay, “Ini nga ilimnon ang bag-o nga kasugtanan nga gingsilyuhan paagi sa akon dugò nga ibubò para sa indo. ²¹ Pero pamati kamo! Kaibahan naton diri sa lamisa ang tawo nga magatraidor sa akon. ²² Kay ako nga Ungà ng Tawo hay pagapatyon sunò sa plano ng Dios, pero makaluluoy gid ang tawo nga magatraidor sa akon!” ²³ Pagkabati ninda ini, nagpinangutan-an sinda kung sin-o sa inda ang magahuman ini.

Ang Labaw sa Tanan

²⁴ Pagkatapos adto nagdiskusyon ang mga disipulo kung sin-o gid sa inda ang labaw sa tanan. ²⁵ Pero naghambay si Hesus sa inda, “Ang mga hari nga nagadumaya sa kalibutan hay may otoridad sa inda mga sinakupan. Kag gusto ninda nga hambayon sinda ng mga tawo nga mabinuligon. ²⁶ Pero bukon tiyad inà sa indo. Kay kung sin-o sa indo ang labaw sa tanan dapat maging pinakamababà. Kag kung sin-o sa indo ang nagadumaya, dapat magserbisyo. ²⁷ Sin-o sa duha ang mas labaw, ang nagapungkò kag nagakaon sa lamisa o ang nagatahaw? Syempre ang nagapungkò. Pero yari ako kaibahan nindo nga nagaserbisyo sa indo.” ²⁸ Naghambay pa si Hesus, “Kamo lang gid ang kaibahan ko sa tanan nga mga pagtilaw nga naagihan ko kag

wayà nindo ako gingpabay-i. ²⁹ Kung pauno nga gingtaw-an ako ng akon Amay ning otoridad para maghari, imaw da ang itao ko sa indo nga otoridad, ³⁰ agud makaibahan ko kamo sa pagkaon kag pag-inom sa akon gingharian. Kag magapungkò kamo sa trono para husgahan ang dose ka tribo ng Israel.”

Ang Propesiya ni Hesus nga indì siya Pagkilayon ni Pedro

Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Juan 13:36-38

³¹ Pagkatapos naghambay si Hesus kay Pedro, “Simon, Simon, pamatii ako! Nagpilit si Satanas nga tilawan niya ang pagtuo nindo nga daw pareho kamo sa trigo nga ginatahupan. ³² Pero gingpangamuyò ko na ikaw nga indì maduyà ang imo pagtuo sa akon. Kag kung magbalik ka na liwat, dapat pakusugon mo da ang pagtuo ng imo mga kauturan.” ³³ Naghambay si Pedro, “Ginoo, preparado gid ako nga mapriso kag mamatay kaibahan mo!” ³⁴ Pero naghambay si Hesus, “Ginahambay ko sa imo, Pedro, bago magtuktuyaok ang suyog sa ini nga adlaw, tuyo ka beses ka maghambay nga bukon mo ako kilaya.”

Sa Oras ng Kahugaan

³⁵ Pagkatapos naghambay si Hesus sa inda, “Nang gingsugò ko kamo nang una nga magwali, ginghambayan ko kamo nga indì kamo magdaya ning kahita, bag o sandalyas. May nagkuyang ba sa indo?” Nagsabat sinda, “Wayà gid.” ³⁶ Naghambay pa si Hesus, “Pero niyan,

kung kamo hay may kahita o bag, day-a nindo. Kung sin-o sa indo ang wayà sundang ibaligyà ang iya pangsuy-ob nga barò kag bumakay. ³⁷ Ginahambay ko sa indo, dapat matuman ang ginahambay ng Kasulatan parti sa akon, ‘Gingbilang siya nga isa ka kriminal’, kay tanan nga gingsulat parti sa akon hay malapit na matuman.” ³⁸ Naghambay ang mga disipulo, “Ginoo, yari na ang duha ka sundang.” Nagsabat si Hesus, “Tamà na inà!”

Ang Pagpangamuyò ni Hesus sa Bukid ng mga Olibo

Mateo 26:36-46; Marcos 14:32-42

³⁹ Pagkatapos nagluwas si Hesus sa syudad kag nagtukad sa Bukid ng mga Olibo, pareho ng permi niya ginahuman. Nagnunot da ang iya mga disipulo. ⁴⁰ Pag-abot ninda didto, naghambay siya sa inda, “Magpangamuyò kamo para indì kamo madaog ng pagtintar.” ⁴¹ Nagpalayò siya sa inda kag nagkadto sa unahan. Didto nagluhod siya kag nagpangamuyò. ⁴² Naghambay siya, “Amay, kung gusto mo, buy-a ini nga paabuton nga kahugaan sa akon. Pero bukon ang akon kagustuhan ang matuman, kundì ang kagustuhan mo.” ⁴³ [Pagkatapos nagpakità ang anghel halin sa langit kag gingpakusog ang iya buot. ⁴⁴ Tungod sa sobra gid nga kalisod, lalò pa gid siya nga nagpangamuyò hasta ang iya gan-ot hay pareho sa dugò nga nagatuyò sa dutà.]

⁴⁵ Pagkatapos niya pangamuyò, nagtindog siya kag nagpalapit sa mga disipulo. Naabutan niya

sinda nga nagakatuyog kay nagapangluya gid sinda sa kalisod. ⁴⁶ Naghambay si Hesus, “Basi nagakatuyog kamo? Bangon kag magpangamuyò para indì kamo madaog ng pagtintar.”

Ang Pagdakop kay Hesus

Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Juan 18:3-11

⁴⁷ Mintras nagahambay pa si Hesus, nag-abot ang kadamò nga tawo. Si Judas nga isa sa dose nga disipulo hay nagauna sa inda. Nagpalapit siya kay Hesus kag gingharuan niya. ⁴⁸ Pero gingpangutana siya ni Hesus, “Judas, traiduron mo ba ako nga Ungà ng Tawo sa isa ka harò?” ⁴⁹ Nang makità ng mga kaibahan ni Hesus ang matatabò, naghambay sinda, “Ginoo, panglabuon ba namon sinda?” ⁵⁰ Pagkatapos ginglabò ng isa sa inda ang ulipon ng Pinakamataas nga Pari kag nautod ang iya tuo nga talinga. ⁵¹ Pero naghambay si Hesus, “Tamà na inà!” Ginghawiran niya ang talinga ng tawo kag ang pilas hay nag-ayo nga daan.

⁵² Pagkatapos naghambay si Hesus sa mga pinunò nga pari, mga pinunò ng gwardya ng templo kag mga miyugdumaya ng Judio nga nagadakop sa iya, “Tulisan ba ako nga kahinangyan gid magdaya pa kamo mga sundang kag mga pamakang para dakpon ako? ⁵³ Adlaw-adlaw yadto ako sa templo nga nagatudlò kag yadto da kamo kag wayà nindo ako pagdakpa. Pero imaw na ini ang oras para masunod ang kagustuhan ni Satanas nga hari ng kaduyom.”

Wayà Pagkilay-a ni Pedro si Hesus

Mateo 26:57-58, 69-75; Marcos 14:53-54, 66-72; Juan 18:12-18, 25-27

⁵⁴ Gingdakop ninda si Hesus kag gingdaya sa bayay ng Pinakamataas nga Parì. Si Pedro naman nagnunot, pero malayò ang iya antad. ⁵⁵ Nagdabok ang mga tawo sa tungà ng dyaag kag nagpungkò sa malapit para magpainit-init. Nagpalapit da si Pedro kag nagpungkò. ⁵⁶ Nakità siya ng isa ka ulipon nga babayi nang mahayagan siya ng kalayo. Gingsirò niya si Pedro ning maayo kag naghambay, “Ini nga tawo hay kaibahan da ni Hesus!” ⁵⁷ Pero nagbalibad si Pedro kag naghambay, “Taya! Wayà ko ngani siya makilaya!” ⁵⁸ Malagat-lagat may lyaki naman nga nakakità kay Pedro kag naghambay, “Ikaw, kaibahan ka da niya.” Pero nagsabat si Pedro, “Ano! Bukon ako adto!” ⁵⁹ Pagkaligad ng mga isa ka oras may naghambay naman, “Sigurado gid, ini nga tawo kaibahan ni Hesus kay taga-Galilea da siya.” ⁶⁰ Pero nagsabat si Pedro, “Taya! Wayà gid ako nakasayod kung ano ang imo ginahambay!” Kag adto nga daan mintras nagahambay pa si Pedro, nagtuktuyaok ang suyog. ⁶¹ Naglingig ang Ginoo kag gingsirò siya. Nadumduman ni Pedro ang ginghambay ng Ginoo sa iya, “Bago magtuktuyaok ang suyog sa ini nga gab-i, tuyo ka beses ka magahambay nga bukon mo ako kilaya.” ⁶² Ngani nagluwas siya kag nagtinangis gid tudo.

Ang Pag-insulto kag Pagbinalda kay Hesus

Mateo 26:67-68; Marcos 14:65

⁶³ Niyan, ging-insulto kag gingbinalda si Hesus ng mga tawo nga nagagwardya sa iya. ⁶⁴ Gingtabunan ninda ang iya mata kag gingtiniaw-tiawan, “Sige, pintua abi! Sin-o ang nagsumbag sa imo?” ⁶⁵ Kag madamò pa gid ang inda ginahinambay nga pang-insulto sa iya.

Ang Pag-imbistigar kay Hesus sa Korte

Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Juan 18:19-24

⁶⁶ Pagkaaga, nagtipon ang mga miyugdumaya ng Judio, mga pinunò nga parì kag mga eskriba. Gingdaya ninda si Hesus sa inda Korte*. ⁶⁷ Nagpangutana sinda kay Hesus, “Balitai kami! Ikaw ba ang Kristo?” Pero nagsabat si Hesus, “Aber ibalità ko sa indo, indì da gihapon kamo magpati. ⁶⁸ Kag kung magpangutana da ako sa indo, indì da kamo magsabat. ⁶⁹ Pero tunà arinyan, ako nga Ungà ng Tawo hay magapungkò hampig sa tuo ng Dios nga Makagagahom.” ⁷⁰ Pagkatapos nagpangutana sinda tanan, “Kung tiyad inà, ikaw ang Ungà ng Dios?” Nagsabat naman si Hesus, “Kamo mismo ang naghambay inà.” ⁷¹ Naghambay sinda, “Ano pa nga pamatuod ang kinahangyan ta? Kita na mismo ang nakabati halin sa iya bàbà!”

23

Ang Pag-imbistigar ni Pilato kay Hesus

Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Juan 18:28-38

¹ Pagkatapos adto, nagtindog sinda tanan kag gingdaya si Hesus kay Pilato nga gobernador.

² Pag-abot didto, ging-akusar ninda si Hesus kay Pilato. Hambay ninda, “Naabutan namon ini nga tawo nga nagapangumbinsi sa amon mga kasimanwa para magbatò sa Emperyo ng Roma. Kag ginabawalan niya ang mga tawo nga magbayad ning buhis sa Emperador. Nagahambay pa siya nga siya ang Kristo nga isa ka hari.”
³ Gingpangutana siya ni Pilato, “Ikaw ba ang hari ng mga Judio?” Nagsabat si Hesus sa iya, “Ikaw na ang naghambay inà.”
⁴ Pagkatapos naghambay si Pilato sa mga pinunò nga pari kag sa madamò nga tawo nga nagatipon didto, “Wayà da ako may nakità nga salà agud sentensyahan ng kamatayon ini nga tawo.”
⁵ Pero nagpilit gid sinda kag naghambay, “Paagi sa iya pagpanudlò, ginasuysugan niya nga magrebelde ang mga taga-Judea. Nagtunà siya sa Galilea kag niyan hay yari na diri sa Jerusalem.”

Gingdaya si Hesus kay Herodes

⁶ Nang mabatian ini ni Pilato, nagpangutana siya kung taga-Galilea gid siya. ⁷ Nang masayuran niya nga taga-didto si Hesus sa lugar nga sakop ni Herodes, gingpadaya niya si Hesus sa iya. Kay nang adto nga mga adlaw yadto da si Herodes sa Jerusalem.

⁸ Nalipay gid si Herodes nang makità niya si Hesus. Dugay na niya gusto nga makità siya, kay kadamò ang iya nabatian parti sa iya. Gusto kuntà niya nga maghuman si Hesus ng mga milagro para makità niya. ⁹ Ngani gingpinangutana ni Herodes si Hesus. Pero wayà gid siya nagsabat. ¹⁰ Yadto da ang mga pinunò nga

parì kag mga eskriba kag wayà gid sinda nagpara sa pag-akusar kay Hesus. ¹¹ Gingpakamaisot kag ging-insulto siya ni Herodes kag ng iya mga sundalo. Gingsuksukan ninda siya ning mama-hayon nga barò kag pagkatapos gingpabalik kay Pilato. ¹² Nang adto nga adlaw, naging mag-amigo na sina Herodes kag Pilato nga dati anay hay magkaaway.

Ang Pagsentensya kay Hesus

Mateo 27:15-26; Marcos 15:6-15; Juan 18:39-19:16

¹³ Gingpatawag ni Pilato ang mga pinunò nga parì, mga miyugdumaya ng banwa kag ang mga tawo. ¹⁴ Naghambay siya sa inda, “Gingdaya nindo diri sa akon ini nga tawo nga indo ginaakusar nga nagapangsuysog agud magrebelde ang mga tawo sa Emperador. Pero sa akon pag-imbistigar sa indo atubangan, wayà gid ako may makità nga salà pareho ng indo ginaakusar. ¹⁵ Patì da si Herodes, wayà da siya may makità nga salà, nganì gingpabalik siya sa aton. Wayà gid siya may malain nga ginghuman para siya patyon. ¹⁶ Ipalatigo ko na lang siya kag pagkatapos buhian.” ¹⁷ [Ginahambay niya ini kay kada Pyesta ng Pagligad ng Anghel, kahinangyan niya magpaluwas ng isa ka priso nga mapili ng mga tawo.] ¹⁸ Pero nagsininggit sinda, “Patya inà nga tawo! Si Barabas ang paluwasa para sa amon!” ¹⁹ (Si Barabas hay napriso kay naglakot siya sa pagrebelde kontra sa Emperador nga natabò sa Jerusalem kag nakapatay pa siya.) ²⁰ Gusto kuntà ni Pilato nga buhian si Hesus nganì naghambay

pa gid siya sa mga tawo. ²¹ Pero nagsininggit sinda, “Ilangsiang siya sa krus! Ilangsiang siya sa krus!” ²² Nagpangutana pa gid sa inda si Pilato sa ikatuyo ka beses, “Basi, ano ba nga salà ang iya nahuman? Wayà gid ako may nakità nga salà para sentensyahan siya nga mamatay! Ipatatigo ko na lang siya kag buhian pagkatapos.” ²³ Pero lalò pa gid nga nagsininggit sinda nga dapat ilangsiang siya sa krus. Nang ulihi, sinda gid ang nasunod. ²⁴ Ngani nagpasugot si Pilato sa gusto ng mga tawo nga ilangsiang si Hesus sa krus. ²⁵ Gingpaluwas niya adtong tawo nga gingpriso tungod sa pagrebelde kag pagpatay kay imaw ang inda gingpangayò. Pero gingtugyan niya si Hesus sa mga tawo para himuon ninda ang inda gusto sa iya.

Ang Paglangsiang kay Hesus sa Krus

Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Juan 19:17-

27

²⁶ Mintras ginadaya ng mga sundalo si Hesus paluwas, nasumpong ninda ang isa ka tawo nga halin sa baryo. Ang iya pangayan hay si Simon nga taga-Cyrene. Ginhawiran ninda siya kag gingpilit nga ipapas-an ang krus sa iya kag gingpasunod kay Hesus.

²⁷ Kadamò da ang mga tawo nga nagasunod kay Hesus, pati ang mga babayi nga nagatingis kag ginapinuypog ang inda dughan sa tudo nga kalisod. ²⁸ Pero ginglingig sinda ni Hesus kag naghambay, “Mga kababayihan nga taga-Jerusalem, ayaw nindo ako pagtangisi. Tangisi nindo ang indo mga kaugalingon kag ang indo

mga ungà. ²⁹ Kay maabot gid ang mga adlaw nga mahambay ang mga tawo, 'Bulahan ang mga baog kag ang mga wayà ungà kag ang wayà nag-pasuso!' ³⁰ Sa adto nga mga adlaw, mahambay ang mga tawo sa mga bukid, 'Tumpagi kami!' Kag sa mga bakuyod, 'Tabuni kami!' ³¹ Kay kung ginahuman ninda ini sa akon nga wayà ngani salà, ano pa arà ang matatabò sa mga tawo nga may salà?"*

³² May duha pa ka kriminal ang gingdaya ninda para patyon kaibahan ni Hesus. ³³ Pag-abot ninda sa lugar nga ginatawag, Bungò; ginglangsang ninda si Hesus sa krus. Ginglangsang da ninda ang duha ka kriminal, ang isa sa tuo kag ang isa sa waya. ³⁴ Pagkatapos naghambay si Hesus, "Amay, patawara sinda kay wayà ninda nasayuri ang inda ginahuman." Gingparte-parte ninda ang iya mga barò paagi sa palabunutan. ³⁵ Mintras nagatindog didto ang mga tawo kag nagatan-aw, ginaininsulto ng mga pinunò si Hesus. Hambay ninda, "Gingtabangan niya ang iban, pero kung matuod nga siya ang Kristo nga gingpili ng Dios, dapat tabangan da niya ang iya kaugalingon!" ³⁶ Ging-insulto da siya ng mga sundalo. Nagpalapit sinda sa iya kag gingdawatan ning maaslom nga ilimnon. ³⁷ Hambay ninda, "Kung matuod nga ikaw ang Hari ng mga Judio, luwasa ang imo kaugalingon!" ³⁸ Kag may nakasulat sa karatula sa

---

* **23:31** 23:31 Ang gusto hambayon ni Hesus diri hay kung ang mga tawo hay nagapangsakit sa wayà gid ning salà pareho sa iya, mas sobra pa gid ang parusa ng Dios sa mga makasasalà nga indi maghinuysoy.

ibabaw ng iya uyo nga, INI ANG HARI NG MGA JUDIO.

³⁹ Ging-insulto da siya ng isa sa duha ka kriminal nga nalangsang sa krus. Hambay niya, “Dì ba ikaw ang Kristo? Tabangi ang imo kaugalingon kag patì da kami!” ⁴⁰ Pero gingsabyaw siya ng isa pa nga kriminal, “Wayà ka ba nahadlok sa Dios? Kay pareho lang da kita nga ginaparusahan!” ⁴¹ Kita nga duha hay angay gid nga parusahan tungod sa aton nahuman nga mga salà, pero ini nga tawo hay wayà may nahuman nga malain.” ⁴² Pagkatapos naghambay siya, “Hesus, dumduma ako kung magharì ka na!” ⁴³ Nagsabat si Hesus, “Sa matuod lang ginahambay ko sa imo, ini gid nga adlaw makakaibahan ta ikaw sa Paraiso.”

Ang Pagkamatay ni Hesus

Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Juan 19:28-

30

⁴⁴ Nang mga alas dose na ng adlaw, nagduyom ang bilog nga lugar hasta alas tres ng hapon. ⁴⁵ Wayà naghayag ang adlaw kag nagisì sa tungà ang kurtina ng templo halin sa ibabaw pakadto sa ubos. ⁴⁶ Pagkatapos nagsinggit si Hesus ng makusog, “Amay, ginatugyan ko sa imo ang akon espiritu!” Pagkahambay niya ini, nabugtuan siya ning ginhawa. ⁴⁷ Nang makità ng kapitan ng mga sundalo ang natabò, nagdayaw siya sa Dios kag naghambay, “Matuod gid nga wayà ning salà ini nga tawo!” ⁴⁸ Ang tanan nga mga tawo nga nagasirò didto sa mga natabò hay nagpinang-uli nga ginapinuypog ang inda dughan tungod sa

sobra nga kalisod. ⁴⁹ Ang mga kaibahan ni Hesus, patì ang mga babayi nga nagasunod sa iya halin sa Galilea hay yadto da nagatindog sa malayò-layò kag nagatan-aw ng ini nga mga nagakatabò.

Ang Paglubong kay Hesus

Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Juan 19:38-42

⁵⁰ May isa ka tawo nga maayo kag matarong nga ang pangayan hay Jose. Aber miyembro siya sa Korte ng mga Judio*, ⁵¹ wayà siya nagsugot sa plano ninda nga patyon si Hesus. Siya hay taga-Arimatea nga sakop ng Judea kag nagahuyat siya sa paghahari ng Dios. ⁵² Nagkadto siya kay Pilato kag gingpangayò ang lawas ni Hesus. ⁵³ Pagkatapos gingpatunton niya ang lawas ni Hesus halin sa krus kag gingpaputos ng mahay kag maayo nga klasi nga tela nga linen. Gingpabutang niya ang lawas sa isa ka lubungan nga ginghuman sa alihid ng bakuyod. Ini hay wayà pa nalulubungi. ⁵⁴ Biyernes adto kag adlaw ng pagpreparar sa pagtunà ng Adlaw nga Inugpahuway*.

⁵⁵ Niyan, ang mga babayi nga kaibahan ni Hesus halin sa Galilea hay nagsunod kay Jose. Nakità ninda kung diin si Hesus ginglubong kag kung pauno ang pagbutang ng iya lawas. ⁵⁶ Pagkatapos nagpaulì sinda kag nagpreparar ng mga pahumot kag buyong nga panghibò sa lawas ni Hesus. Tungod Adlaw nga Inugpahuway na, nagpahuway sinda sunò sa Kasuguan.

24

Ang Pagkabanhaw ni Hesus

Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Juan 20:1-10

¹ Aga pa gid ng una nga adlaw ng simana*, nagkadto ang mga babayi sa lubungan daya ang gingpreparar nga mga pahumot. ² Pag-abot didto, nakità ninda nga ang bato nga nagasara sa pwertahan ng lubungan hay napaligid na. ³ Nagsuyod sinda pero wayà ninda nakità ang lawas ni Ginoong Hesus. ⁴ Mintras nagapan-galibog sinda kung ano ang natabò, gulpi lang nagpakità ang duha ka lyaki nga nagatindog sa inda atubangan. Ang inda barò hay sobra gid nga kasilaw. ⁵ Tungod sa tudo ninda nga kahadlok, naghapà sinda. Nagpangutana ang mga lyaki sa inda, “Basi ginapangità nindo ang buhì diri sa mga patay?” ⁶ Wayà siya diri. Nabanhaw na siya! Nadumduman ba nindo ang iya hambay sa indo nang yadto pa kamo sa Galilea? ⁷ Ang hambay niya, siya nga Ungà ng Tawo hay kahinangyan dakpon kag itao sa mga makasasalà para ilangasang sa krus kag mamatay. Pero sa ikatuyo ka adlaw mababanhaw siya.” ⁸ Kag nadumduman ninda ang ginghambay nang una ni Hesus. ⁹ Ngani nagpauli sinda kag gingbalità ang tanan nga natabò sa onse ka disipulo kag sa inda nga kaibahan. ¹⁰ Ang mga nagbalità sa mga apostoles hay sina Maria nga taga-Magdala, Juana, Maria nga nanay ni Santiago kag ang iban pa nga mga babayi. ¹¹ Pero

---

* **24:1** 24:1 Ang una nga adlaw ng simana sa mga Judio hay Dominggo sa aton.

wayà sinda nagpati kay ang kalaom ninda hay isto-istorya lang ini. ¹² Pero nagtindog si Pedro kag nagdyagan pakadto sa lubungan. Pag-abot niya didto nagdukò siya kag naglilì sa suyod. Ang nakità lang niya hay ang tela nga linen nga gingputos sa lawas ni Hesus. Ngani nagpaulì siya nga natingaya gid sa natabò.

Ang Natabò sa Dayan pakadto sa Emaus

Marcos 16:12-13

¹³ Nang adto da nga adlaw ang duha ka disipulo ni Hesus hay nagapanaw pakadto sa baryo ng Emaus, mga onse ka kilometro halin sa Jerusalem. ¹⁴ Ang inda ginainistorya mintras nagapanaw hay ang tanan nga natabò. ¹⁵ Mintras nagaistorya kag nagapinangutan-an sinda, nagpalapit si Hesus kag nagdungan sa inda. ¹⁶ Pero wayà ninda siya nakilaya kay daw natabunan ang inda mata. ¹⁷ Nagpangutana si Hesus sa inda, “Ano gid ang indo ginainistorya mintras nagapanaw?” Nagduyog sinda nga may kalisod. ¹⁸ Nagsabat ang isa sa inda nga ang pangayan hay Cleopas, “Ikaw lang siguro sa mga nagbisita sa Jerusalem ang wayà nakasayod kung ano ang bag-o lang nga natabò didto.” ¹⁹ Nagpangutana si Hesus, “Basi, ano ang natabò?” Nagsabat sinda, “Ang parti kay Hesus nga taga-Nazaret. Siya hay propeta nga makagagahom sa panirò ng Dios kag ng tanan nga tawo. Gingpakità niya ini paagi sa iya gingpanghambay kag gingpanghuman. ²⁰ Pero ging-akusar siya ng aton mga pinunò nga pari kag ng iban pa nga pinunò naton para parusahan nga patyon. Kag gingpalangsang

ninda siya sa krus. ²¹ Siya pa naman ang amon ginalauman nga magahilway sa Israel sa paghari ng mga taga-Roma. Kag tuyo na ini niyan ka adlaw tunà nang gingpatay siya. ²² Kag isa pa, nagulpihan gid kami sa gingbalità ng amon iban nga mga kaibahan nga babayi. Aga pa gid sinda nagkadto sa lubungan, ²³ pero wayà na kuno didto ang lawas ni Hesus. Nagbalik nga daan sinda sa amon kag nagbalità nga nakità ninda ang mga anghel nga ang hambay buhì si Hesus! ²⁴ Pagkatapos ang iban sa amon mga kaibahan nagkadto da sa lubungan kag nakità ninda nga matuod gid ang gingbalità ng mga babayi, pero wayà ninda nakità si Hesus.”

²⁵ Pagkatapos naghambay si Hesus sa inda, “Wayà ba kamo nakaintindi? Basì indì nindo mapatihan ang tanan nga gingbalità ng mga propeta? ²⁶ Dì ba kahinangyan anay mag-agi sa kahugaan ang Kristo bago siya himayaon?”

²⁷ Kag ging-isplikar ni Hesus ang tanan nga ginghambay sa Kasulatan parti sa iya kaugalingon, tunà sa gingsulat ni Moises hasta sa gingsulat ng tanan nga propeta.

²⁸ Nang malapit na sinda sa baryo nga inda kadtuan, si Hesus hay daw maderitso lang sa iya pagpanaw. ²⁹ Ngani ging-agda gid ninda siya, “Magnunot ka na lang anay sa amon kay hapon na kag malapit na magduyom.” Ngani nagnunot siya sa inda.

³⁰ Nang nagapungkò na sinda para magkaon, gingbuoy ni Hesus ang tinapay kag nagpasalamat sa Dios. Pagkatapos, gingbuak-buak niya ini kag gingtao sa inda. ³¹ Kag nabuoy ang nagasagang

sa inda mata kag nakilaya ninda si Ginoong Hesus. Pero gulpi lang siya naduyà sa inda panirò. ³² Naghambay sinda sa isa kag isa, “Gai-gali kalipay-lipay gid ang aton pamatyag nang ginaisplikar niya ang hambay ng Dios nang kaibahan pa naton siya sa dayan!”

³³ Kag nagtindog sinda nga daan kag nagbalik sa Jerusalem. Naabutan ninda ang onse nga disipulo kag ang iban ninda nga mga kaibahan nga nagatipon didto. ³⁴ Hambay ninda nga duha, “Matuod gida galì nga nabanhaw ang Ginoo! Nagpakità siya kay Simon!” ³⁵ Pagkatapos gingbalità ng duha ang natabò didto sa dayan pakadto sa Emaus kag kung pauno ninda nakilaya si Hesus nang nagabuak-buak siya ng tinapay.

*Ang Pagpakità ni Hesus sa iya mga Disipulo
Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Juan 20:19-23; Ginghamnan 1:6-8*

³⁶ Mintras nagaistorya pa ang duha, gulpi lang nagpakità si Hesus sa inda kag nagtindog sa tungà. Hambay niya, “Ang katawhayan yarà sa indo!” ³⁷ Pero nangayag kag hinadlukan sinda kay ang kalaom ninda muyto ang inda nakità. ³⁸ Naghambay si Hesus sa inda, “Basi ginahadlukan kamo kag nagapangduha-duha? ³⁹ Tan-awa nindo ang akon mga kamot kag siki! Hawiri kag sirua. Bukon ako muyto kay ang muyto wayà unod kag tuy-an pareho ng nakikità nindo sa akon.” ⁴⁰ Mintras ginahambay niya ini, gingpakità niya ang iya mga kamot kag siki. ⁴¹ Daw indì gihapon sinda makapati tungod sa

inda sobra nga kalipay kag katingaya. Ngani nagpangutana si Hesus sa inda, “May pagkaon ba kamo?” ⁴² Gingtaw-an ninda siya ning inihaw nga isda. ⁴³ Gingbuoy niya ini kag gingkaon sa inda atubangan.

⁴⁴ Pagkatapos naghambay siya, “Imaw ini ang akon ginghambay sa indo nang kaibahan pa nindo ako. Dapat matuman ang tanan nga nakasulat parti sa akon sa mga Kasuguan ni Moises, sa mga ginghambay ng mga propeta kag sa mga Salmo.” ⁴⁵ Pagkatapos gingbuksan ni Hesus ang inda isip para maintindihan ninda ang Kasulatan. ⁴⁶ Kag naghambay pa si Hesus sa inda, “Imaw ini ang nakasulat: ang Kristo hay kahinangyan gid mag-agi ng kahugaan kag mamatay pero sa ikatuyo ka adlaw mabanhaw siya. ⁴⁷ Dapat ipamalita sa tanan nga tawo sa bilog nga kalibutan magtuna sa Jerusalem nga paagi sa iya, patatawaron ng Dios ang mga tawo nga magahinuysoy sa inda kasal-anan. ⁴⁸ Kamo ang mga testigo sa ini nga mga butang. ⁴⁹ Kag ipadaya ko sa indo ang Espiritu Santo nga gingpangakò ng akon Amay. Pero maghuyat anay kamo sa Jerusalem hasta mabaton nindo ang gahom ng Espiritu Santo halin sa langit.”

Ang Pagbalik ni Hesus sa Langit

Marcos 16:19-20; Ginghamman 1:9-11

⁵⁰ Pagkatapos adto gingdaya sinda ni Hesus sa luwas ng Jerusalem. Pag-abot sa baryo ng Betania, gingtaas niya ang iya kamot kag gingbendisyan sinda. ⁵¹ Mintras ginabendisyanan niya sinda, painot-inot siya nga gingdaya

pakadto sa langit. ⁵² Gingsamba ninda siya kag pagkatapos kalipay-lipay gid sinda nga nagbalik sa Jerusalem. ⁵³ Permi sinda didto sa templo nga nagadayaw sa Dios.

**Bag-o nga Kasugtanan
Romblomanon: Bag-o nga Kasugtanan (New
Testament)**

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Romblomanon)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

4de624ce-34e7-5a8f-a597-674e8f806461